

*Prevencia korupcie a podpora integrity
na miestnej a regionálnej úrovni*

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

vrátane Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja

Prijatie: 27. marec 2026
Zverejnenie: 13. mája 2026
Verejné: GrecoEval6Rep(2025)2

HODNOTIACA SPRÁVA

Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ŠIESTE

KOLO HODNOTENIA

Prevenencia korupcie a podpora integrity
na miestnej a regionálnej úrovni

Prijaté Skupinou štátov proti korupcii Rady Európy (GRECO) na jeho 102. plenárnom zasadnutí
(Štrasburg, 27. marca 2026)

OBSAH

I. PREAMBULA.....	4
II. ÚVOD A METODIKA	5
III. ZÁVERY A ODPORÚČANIA	7
ŠTRUKTÚRA RIADENIA.....	7
POLITIKA BOJA PROTI KORUPCII A ZA INTEGRITU A RIADENIE RIZÍK.....	8
ŠTANDARDY SPRÁVANIA A ETIKY.....	12
PREDCHÁDZANIE KONFLIKTOM ZÁUJMOV.....	17
TRANSPARENTNOSŤ, PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM A ÚČASŤ VEREJNOSTI.....	22
KONTROLNÉ MECHANIZMY, DOHLĎAD A ZODPOVEDNOSŤ.....	25
IV. ZÁVERY A ĎALŠÍ POSTUP	26
PRÍLOHA – PODROBNÝ POPIS SÚVISLOSTÍ.....	29

I. PREAMBULA

1. Skupina štátov proti korupcii (GRECO) monitoruje dodržiavanie protikorupčných nástrojov Rady Európy zo strany svojich členských štátov. Monitorovanie zo strany GRECO zahŕňa „hodnotiaci postup“, ktorý je založený na odpovediach jednotlivých krajín na dotazník a na návštevách na mieste a na ktorý nadväzuje posúdenie vplyvu (na účely 6. hodnotiaceho kola označované ako „implementačný postup“), ktoré skúma opatrenia prijaté na implementáciu odporúčaní vyplývajúcich z hodnotení krajín. Uplatňuje sa dynamický proces vzájomného hodnotenia a tlaku zo strany kolegov, ktorý kombinuje odborné znalosti odborníkov pôsobiacich ako hodnotitelia a zástupcov štátov zasadaúcich na plenárnych zasadnutiach.
2. Práca vykonávaná organizáciou GRECO viedla k prijatiu značného počtu správ, ktoré obsahujú množstvo faktických informácií o európskych protikorupčných politikách a postupoch. Správy identifikujú úspechy a nedostatky vo vnútroštátnych právnych predpisoch, nariadeniach, politikách a inštitucionálnych štruktúrach a obsahujú odporúčania zamerané na zlepšenie schopnosti štátov bojovať proti korupcii a podporovať integritu.
3. Členstvo v GRECO je otvorené na rovnakom základe pre členské štáty Rady Európy aj pre nečlenské štáty. V súčasnosti sa GRECO skladá z 48 členských štátov¹ vrátane 46 členských štátov Rady Európy, Spojených štátov amerických a Kazachstanu. Správy o hodnotení a dodržiavaní prijaté GRECO, ako aj ďalšie informácie o GRECO, sú k dispozícii na: www.coe.int/greco.
4. GRECO rozhodlo, že šieste hodnotiace kolo sa zameria na prevenciu korupcie a podporu integrity na miestnej a regionálnej úrovni. Vzhľadom na dôležitú úlohu, ktorú miestne a regionálne orgány zohrávajú v národných demokraciách, má prevencia korupcie a podpora integrity na miestnej a regionálnej úrovni zásadný význam pre zabezpečenie kvality verejnej správy a zodpovednosti decentralizovaných vlád. S ohľadom na ústavné usporiadanie každého členského štátu² a na základe dialógu s príslušným členským štátom sa na hodnotenie vyberajú dva miestne a regionálne orgány. Patria medzi ne (i) hlavné mesto alebo iné veľké mesto; (ii) regionálny alebo iný miestny orgán alebo obec, najmä v krajinách, ktoré majú len jednu regionálnu úroveň. Sú vybrané *okrem iného* na základe týchto kritérií: majú mandát na vynakladanie verejných prostriedkov a/alebo na výkonné riadenie financií; sú priamo volené a/alebo majú mandát oddelený od mandátu ústrednej vlády; a poskytujú občanom širokú škálu verejných služieb.

¹ Albánsko, Andorra, Arménsko, Rakúsko, Azerbajdžan, Belgicko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Gruzínsko, Nemecko, Grécko, Maďarsko, Island, Írsko, Taliansko, Kazachstan, Lotyšsko, Lichtenštajnsko, Litva, Luxembursko, Malta, Moldavská republika, Monako, Čierna Hora, Holandsko, Severná Macedónsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, San Marino, Srbsko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Turecko, Ukrajina, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké.

² V tomto kontexte sa pod pojmom „ústavné usporiadanie“ rozumie ústava, prax a špecifiká danej krajiny.

II. ÚVOD A METODIKA

5. Slovenská republika sa stala členom GRECO v roku 1999 a prešla hodnoteniami v piatich predchádzajúcich kolách, ktoré sa týkali rôznych tém súvisiacich s prevenciou a bojom proti korupcii³. Miera implementácie odporúčaní z minulých hodnotení je nasledovná: Prvé kolo: 100 %; Druhé kolo: 75 %; Tretie kolo: 80 %; Štvrté kolo: 50 %⁴ a Piate kolo: 14 %. Postup overovania súladu v rámci piateho kola však stále prebieha. Príslušné hodnotiace správy a správy o súlade sú k dispozícii na webovej stránke GRECO na adrese <https://www.coe.int/en/web/greco/evaluations/slovakia>.

6. Šieste hodnotiace kolo bolo zahájené 1. januára 2025⁵. Monitorovanie GRECO v tomto kole sa zakladá na spoločných štandardoch⁶ odvodených z nástrojov Rady Európy, iných relevantných medzinárodných referenčných textov a zaužívanej praxe GRECO. Tieto štandardy sa rovnako vzťahujú na všetkých členov, pričom sa náležite zohľadňujú ich špecifiká. Hodnotenie sa zameriava na dve hlavné oblasti. Po prvé, jeho cieľom je získať komplexný prehľad o právomociach, mechanizmoch a zodpovednostiach vnútroštátnych orgánov v oblasti podpory integrity a prevencie korupcie na miestnej a regionálnej úrovni, ak je to relevantné. Po druhé, hodnotenie sa zameriava na poskytnutie podrobnej analýzy existujúcich právnych predpisov, nariadení, postupov, orgánov a mechanizmov, podľa potreby, týkajúcich sa podpory integrity a prevencie korupcie v dvoch miestnych a regionálnych orgánoch určených na hodnotenie. Dva vybrané miestne a regionálne orgány sú hlavné mesto Bratislava a Trenčiansky samosprávny kraj (Trenčiansky kraj).

7. Bratislava a Trenčiansky kraj sa dobrovoľne prihlásili k účasti na tomto projekte. Ako zástupcovia dvoch úrovní samosprávy v Slovenskej republike predstavujú užitočné prípadové štúdie na preskúmanie praktického uplatňovania vnútroštátnych zákonov a rámcov integrity na regionálnej úrovni. GRECO vníma dobrovoľnú účasť na hodnotení v rámci svojho šiesteho hodnotiaceho kola ako prejav silnej podpory a záväzku v oblasti boja proti korupcii a integrity, ktoré preukázali orgány Bratislavy a Trenčianskeho kraja, ako aj ich snahu ísť príkladom a ochotu usilovať sa o ďalšie zlepšenia.

8. Cieľom tejto správy je vyhodnotiť účinnosť opatrení prijatých orgánmi Slovenskej republiky, vrátane hlavného mesta Bratislavy a Trenčianskeho kraja, na prevenciu korupcie a podporu integrity na miestnej a regionálnej úrovni. Všetci členovia GRECO sú hodnotení na základe spoločných štandardov a očakávaní, pričom sa náležite zohľadňujú špecifiká každého člena. Správa obsahuje kritický prehľad situácie, v ktorom sa zhodnocujú úsilie príslušných aktérov a dosiahnuté výsledky. Identifikuje možné nedostatky, formuluje odporúčania na zlepšenie a poukazuje na pozitívne výsledky a osvedčené postupy. Príloha k tejto správe obsahuje komplexné zhodnotenie legislatívneho rámca, inštitucionálnych opatrení a postupov implementácie vo všetkých témach, ktoré sú predmetom hodnotenia v tomto kole.

³ Hodnotiace kolo I: Nezávislosť, špecializácia a prostriedky, ktoré majú k dispozícii vnútroštátne orgány zaoberajúce sa prevenciou a bojom proti korupcii / Rozsah a pôsobnosť imunit; Hodnotiace kolo II: Identifikácia, zaistenie a konfiškácia výnosov z korupcie / Verejná správa a korupcia / Zabránenie tomu, aby sa právnické osoby využívali ako krytie pre korupciu / Daňová a finančná legislatíva na boj proti korupcii / Prepojenia medzi korupciou, organizovaným zločinom a praním špinavých peňazí; Hodnotiace kolo III: Kriminalizácia korupcie / Transparentnosť financovania politických strán; Hodnotiace kolo IV: Predchádzanie korupcii v súvislosti s poslancami parlamentu, sudcami a prokurátormi; Hodnotiace kolo V: Predchádzanie korupcii a podpora integrity v ústredných vládach (najvyššie výkonné funkcie) a orgánoch presadzovania práva.

⁴ Tieto údaje poskytujú prehľad o situácii týkajúcej sa implementácie odporúčaní GRECO v čase formálneho ukončenia postupov overovania súladu.

⁵ Viac informácií o metodike je uvedené v hodnotiacom dotazníku, ktorý je k dispozícii na [webovej stránke](#) GRECO.

⁶ Pozrite si zoznam [referenčných textov](#) týkajúcich sa šiesteho hodnotiaceho kola.

9. Odporúčania sú prispôsobené zisteným konkrétnym situáciám a sú adresované: (i) v prípade potreby vnútroštátnym orgánom; (ii) osobitne miestnym a regionálnym orgánom, ktoré sú predmetom hodnotenia. V súlade s praxou GRECO je na každom z týchto orgánov, aby určil inštitúcie/orgány zodpovedné za prijatie potrebných opatrení. Slovenská republika je povinná najneskôr do 18 mesiacov od prijatia tejto správy podať správu o opatreniach prijatých v reakcii na odporúčania. Tam, kde je to vhodné, táto správa tiež poukazuje na osvedčené postupy.

10. Táto správa vychádza z odpovedí na [dotazník](#) šiesteho kola hodnotenia, z informácií získaných počas návštevy na mieste a dodatočných z informácií, ktoré slovenské orgány poskytli na požiadanie.

11. Hodnotiaci tím GRECO (ďalej len „GET“) uskutočnil návštevu na mieste v hlavnom meste Bratislave a v Trenčianskom samosprávnom kraji v Slovenskej republike v dňoch 19. až 23. mája 2025. Členmi GET boli Alexandru CLADCO, prokurátor oddelenia právnej pomoci a medzinárodnej spolupráce Generálnej prokuratúry (Moldavská republika); Vladimir GEORGIEV, bývalý komisár Štátnej komisie pre prevenciu korupcie (Severné Macedónsko); Leonie HERES, profesorka na Katedre integrity miestnej samosprávy na Erasmusovej univerzite v Rotterdame a docentka v oblasti verejnej správy na Vrije Universiteit v Amsterdame (Holandsko); a Helena KLIMA LIŠUCHOVÁ, vedúca oddelenia pre medzinárodnú spoluprácu a spoluprácu s EÚ, Ministerstvo spravodlivosti (Česká republika). GET podporovali Sophie MEUDAL-LEENDERS a David DOLIDZE zo sekretariátu GRECO.

12. GET viedol rokovania so zástupcami Národnej rady, Úradu vlády, Ministerstva spravodlivosti, Ministerstva vnútra, Ministerstva financií, Najvyššieho kontrolného úradu, Úradu pre verejné obstarávanie, Úradu vládneho auditu a Verejným ochrancom práv. Uskutočnili sa aj stretnutia s členmi výkonných a zastupiteľských orgánov Bratislavy a Trenčianskeho kraja, so zástupcami ich administratívy, spoločností a kontrolných orgánov. Okrem toho sa GET stretla s príslušníkmi polície, sudcami, prokurátormi, organizáciami občianskej spoločnosti, novinármi, akademickými pracovníkmi a združeniami miestnej samosprávy. GET si želá vyzdvihnúť dobrú spoluprácu, ktorú preukázali vnútroštátne orgány, ako aj orgány Bratislavy a Trenčianskeho kraja pri prijatí hodnotenia a poskytovaní potrebných informácií pred, počas a po hodnotiacej návšteve.

III. ZÁVERY A ODPORÚČANIA

13. Táto kapitola poskytuje analytický prehľad otázok, ktoré vyvolali obavy v súvislosti so Slovenskou republikou, a konkrétnejšie s hodnotenými orgánmi na nižšej ako celoštátnej úrovni, a ktoré GET považuje za relevantné. Zdôrazňuje jednak nedostatky, ktoré viedli k odporúčaniam pre orgány, jednak osvedčené postupy (uvedené v rámčekoch) identifikované v rámci súčasného rámca integrity a existujúcich opatrení na celoštátnej a nižšej ako celoštátnej úrovni. Príloha obsahuje podrobné popisné informácie, ktoré podporujú a dopĺňajú hlavné zistenia. Obsahuje tiež ďalšie skutočnosti, ktoré orgány oznámili, ale ktoré sa nepovažovali za také, ktoré by si vyžadovali konkrétne odporúčania vo vzťahu k Slovenskej republike.

Štruktúra správy

14. Slovenská republika je unitárny štát s počtom obyvateľov 5 419 451 k 31. decembru 2024. Má dve úrovne miestnej samosprávy, pozostávajúce z 2 927 obcí (vrátane mestských častí Bratislavy a Košíc) a 8 samosprávnych krajov.

15. Hlavnými orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta, ktoré volia obyvatelia na štvorročné funkčné obdobie s možnosťou znovuzvolenia. Primátorovi pomáhajú jeden až traja zástupcovia, ktorých menuje spomedzi členov mestského zastupiteľstva. Primátor je zároveň vedúcim obecnej samosprávy, ktorá zodpovedá za každodenné fungovanie obce.

16. Výkonným orgánom samosprávneho kraja je jeho predseda a jeho zastupiteľským orgánom je krajské zastupiteľstvo, pričom oba sú volení obyvateľmi na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné predĺžiť. Predsedovi pomáha jeden alebo viacerí podpredsedovia, ktorých volí krajské zastupiteľstvo spomedzi svojich členov na návrh predsedu. Predseda stojí na čele krajského úradu. Krajský úrad Trenčiansky kraj zabezpečuje administratívne a organizačné záležitosti predsedu, krajského zastupiteľstva a ďalších orgánov zriadených zastupiteľstvom.

17. GET víta, že dvaja z troch zástupcov primátora Bratislavy sú ženy. Žiaden z výkonných ani zastupiteľských orgánov Bratislavy a Trenčianskeho kraja však nevyžaduje vyváženú účasť žien a mužov ani nestanovuje politický cieľ dosiahnuť takúto vyváženú účasť v politickom a verejnom rozhodovaní. Týka sa to tak kandidátskych listín predložených politickými stranami, ako aj skutočného zloženia mestského zastupiteľstva v Bratislave a krajského zastupiteľstva v Trenčianskom kraji. GET pripomína, že odporúčanie Výboru ministrov Rec(2003)3 o vyváženej účasti žien a mužov na politickom a verejnom rozhodovaní sa zasadzuje za to, aby zastúpenie žien a mužov v akomkoľvek rozhodovacom orgáne v politickom alebo verejnom živote nekleslo pod 40 %. GET preto vyzýva slovenské orgány, aby zvážili zavedenie konkrétnych opatrení na podporu vyváženého zastúpenia žien a mužov vo výkonných a zastupiteľských orgánoch na miestnej a regionálnej úrovni.

18. Obce a regióny majú svoje vlastné rozpočty. Bratislava je hlavným mestom Slovenskej republiky, administratívne rozdeleným na 17 okresov. Trenčiansky samosprávny kraj je podľa počtu obyvateľov druhým najmenším z 8 krajov krajiny a má podľa zákona kompetencie v rôznych oblastiach, vrátane dopravy, cestovného ruchu, zdravotníctva a školstva.

19. Princíp miestnej samosprávy je zakotvený v Ústave. Slovenská republika ratifikovala Európsku chartu miestnej samosprávy, ktorá je v platnosti. Dodatkový protokol k charte nepodpísala ani neratifikovala.

Politika boja proti korupcii a za integritu a riadenie rizík

Rámec boja proti korupcii a za integritu

20. Slovenská republika disponuje dobre vybudovaným právnym a politickým rámcom v oblasti boja proti korupcii, a to tak na celoštátnej úrovni, ako aj na úrovni samosprávnych celkov. Najrelevantnejšími právnymi predpismi sú Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (č. 357/2004 Z. z., ďalej len „zákon o konflikte záujmov“), zákon o výkone práce vo verejnom záujme (č. 552/2003 Z. z., ďalej len „zákon o práci vo verejnom záujme“), zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti (č. 54/2019 Z. z., ďalej len „zákon o ochrane oznamovateľov“) a zákon o slobodnom prístupe k informáciám (č. 211/2000 Z. z., ďalej len „zákon o slobode informácií“). Všetky sa vzťahujú na samosprávne orgány, ich zamestnancov, ako aj na volených a menovaných funkcionárov týchto orgánov.

21. Na národnej úrovni je hlavným politickým dokumentom Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 (Uznesenie vlády SR č. 585 z 12. decembra 2018). V čase návštevy na mieste sa pripravovala nová politika na roky 2024 – 2029 a 21. januára 2026 vláda prijala Národnú protikorupčnú stratégiu Slovenskej republiky na roky 2026 – 2029. V Bratislave schválilo mestské zastupiteľstvo 23. septembra 2021 protikorupčné normy. Skladajú sa z 91 opatrení, zoskupených do desiatich oblastí činnosti⁷. Trenčiansky kraj implementuje vlastnú protikorupčnú politiku, prijatú 22. júla 2022. Politika obsahuje deväť cieľov, medzi ktoré patrí *okrem iného* identifikácia a riadenie korupčných rizík, zvyšovanie povedomia o korupcii a ochrana oznamovateľov. Dopĺňa ju Smernica primátora mesta Trenčín č. 3/2022 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie, ktorá stanovuje systém riadenia boja proti korupcii pre Úrad Trenčianskeho kraja a jeho činnosť.

Osvedčené postupy – Ročné hodnotenie implementácie dokumentov protikorupčnej politiky

V Bratislave je implementácia protikorupčných štandardov predmetom pravidelného hodnotenia prostredníctvom výročných správ, ktoré primátor predkladá mestskému zastupiteľstvu.

V Trenčianskom kraji článok 9.2 smernice č. 3/2022 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie stanovuje ročný vnútorný audit systému riadenia boja proti korupcii zriadeného touto smernicou. Tento ročný audit doteraz vykonával hlavný kontrolór TSR. Okrem toho smernica na tento účel stanovuje aj možnosť externých auditov.

Pravidelné hodnotenie opatrení zavedených dokumentmi protikorupčnej politiky je dôležitou súčasťou dobre fungujúceho systému integrity. Umožňuje včas zohľadniť akékoľvek zistené slabé miesta a nové výzvy.

⁷ Oblasti pôsobnosti sú nasledovné: politika týkajúca sa informovania verejnosti o rozhodovaní miestnej samosprávy; transparentné zostavovanie rozpočtu a informovanie verejnosti o rozpočte; politika v oblasti verejného obstarávania a zverejňovania zmlúv; politika nakladania s majetkom mesta; rozhodovanie o prideľovaní finančných prostriedkov; politika zamestnanosti a etika; politika územného plánovania; politika prideľovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach zriadených mestom; politika transparentnosti v právnických osobách zriadených a založených mestom a v spoločnostiach, v ktorých má mesto väčšinový podiel; mediálna politika mesta.

22. GET vidí priestor na zlepšenie v koordinácii medzi národnou a regionálnou úrovňou pri príprave a implementácii strategických dokumentov v oblasti boja proti korupcii. Národná protikorupčná stratégia je záväzná pre orgány ústrednej štátnej správy, pre regionálne orgány má však iba odporúčací charakter. Tieto orgány sú síce adresátmi politiky, nemajú však priamu zodpovednosť za plnenie jej úloh. Zástupcovia Bratislavy a Trenčianskeho kraja, s ktorými sa stretol GET, potvrdili, že nevykonali žiadne konkrétne aktivity na implementáciu národnej protikorupčnej politiky na roky 2019 – 2023. V čase návštevy na mieste s nimi ešte neboli konzultované ani neboli pozvané, aby prispeli k príprave novej politiky na roky 2024 – 2029. Zástupcovia vnútroštátnych orgánov uviedli, že nadchádzajúce konzultačné postupy umožnia orgánom na nižšej ako celoštátnej úrovni prispieť k návrhu politiky, ak si to budú želať. Niekoľko ďalších partnerov v dialógu však poukázalo na to, že súčasné postupy nie sú zamerané na pravidelnú a zmysuplnú účasť zástupcov orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni na príprave dokumentov národnej protikorupčnej politiky a že v tomto ohľade chýba koherentný strategický prístup.

23. Zlepšenie zapojenia samosprávnych orgánov do prípravy celoštátnych protikorupčných dokumentov, ako aj výmena informácií o protikorupčných politikách vypracovávaných na samosprávnej úrovni by boli v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2023-2027, ktorého cieľom je posilniť spoluprácu s miestnymi orgánmi pri vykonávaní protikorupčných pravidiel na úrovni miestnej samosprávy. Možným fórom pre takúto výmenu by mohla byť Rada protikorupčných koordinátorov, zriadená 2. mája 2023. Ide o poradný orgán Úradu vlády, ktorý nesie hlavnú zodpovednosť za koordináciu prevencie korupcie na národnej úrovni. Rada združuje všetkých protikorupčných koordinátorov vo verejnej správe na ústrednej úrovni s cieľom zdieľať informácie o protikorupčných aktivitách. Regionálne/miestne orgány nie sú ako také zastúpené na zasadnutiach Rady. Koordinátor pre boj proti korupcii Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) je však členom Rady. Skupina expertov je presvedčená, že lepšie zastúpenie miestnych a regionálnych orgánov všetkých úrovní v Rade by umožnilo väčšiu súdržnosť ich príslušných protikorupčných politik s národnou protikorupčnou stratégiou, pričom by sa táto stratégia prispôsobila ich špecifickým potrebám, a tiež by sa uľahčilo šírenie osvedčených postupov uplatňovaných na oboch úrovniach.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **GRECO odporúča vnútroštátnym orgánom zlepšiť koordináciu medzi národnou a miestnou a regionálnou úrovňou pri príprave a implementácii národných protikorupčných politických dokumentov s cieľom umožniť miestnym a regionálnym orgánom poskytovať zmysuplné príspevky v rámci ich príslušných kompetencií.**

Riadenie rizík

25. Skupina expertov (GET) konštatuje, že systémy riadenia rizík sú v regióne Trenčín a v niekoľkých verejných spoločnostiach pod kontrolou Bratislavy⁸ uznávané ako nástroj na identifikáciu zraniteľných oblastí a znižovanie rizík korupcie. Napriek osvedčeným postupom uvedeným nižšie GET konštatuje, že Bratislava ani Trenčiansky kraj nevykonávajú pravidelné posudzovanie rizika korupcie. Podľa informácií, ktoré GET zhromaždil v Bratislave, oblasti rizika korupcie sú určované hlavne politickými programami kandidátov a strán a niekedy sú identifikované aj prostredníctvom mediálnych správ. Zdá sa, že zistenia výročných správ o implementácii protikorupčných noriem, ktoré boli vyššie identifikované ako osvedčená prax, neslúžia ako základ pre posudzovanie rizík

⁸ Spoločnosti pod kontrolou samosprávy sú povinné zverejňovať všetky zmluvy, faktúry a objednávky na svojich webových stránkach. Okrem toho podľa zákona o účtovníctve (č. 431/2002 Z. z.) musia spoločnosti, na ktoré sa tento zákon vzťahuje, zverejňovať výročnú správu o hospodárskom vývoji organizácie. Slovenské orgány uvádzajú, že v praxi takéto správy zverejňujú aj mestské spoločnosti, ktoré to nemajú stanovené zákonom.

korupcie ani pre identifikáciu nápravných opatrení voči týmto rizikám, a to ani v oblastiach, ako je verejné obstarávanie, ktoré všetci partneri v Bratislave označili za náchylné na korupciu.

26. V Trenčianskom kraji, ako bolo vysvetlené vyššie, sa v roku 2022 uskutočnilo posúdenie rizík korupcie v rámci procesu získania certifikácie ISO 37001 pre smernicu č. 3/2022 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie a smernicu č. 4/2022 o vnútornom systéme prijímania, overovania a evidencie oznámení o korupčnom správaní. Od prijatia týchto dvoch smerníc sa však v Trenčianskom kraji neuskutočnili žiadne ďalšie posúdenia rizík v súvislosti s korupciou a integritou. Počas návštevy zástupcovia Trenčianskeho kraja vyjadrili zámer obnoviť certifikáciu v blízkej budúcnosti. To by viedlo k vykonaniu alebo aktualizácii príslušných posúdení rizík, čo by bolo určite vítané.

Osvedčené postupy – certifikácia podľa normy ISO 37001

ISO 37001 je medzinárodná norma pre zavedenie, implementáciu, prevádzku, udržiavanie a neustále zlepšovanie systémov riadenia boja proti úplatkárstvu. Poskytuje organizáciám rámec na prevenciu, odhaľovanie a riešenie rizík spojených s úplatkárstvom.

V Trenčianskom kraji získali smernice stanovujúce protikorupčnú politiku a politiku oznamovania nekalých praktík v roku 2022 certifikát podľa normy ISO 37001. V rámci certifikačného procesu sa vykonalo cvičenie v oblasti riadenia rizík.

Vodárenská spoločnosť Bratislava a akciová spoločnosť Zber a likvidácia odpadu, kontrolované mestom Bratislava, implementujú protikorupčnú politiku certifikovanú podľa ISO 37001. Zahŕňa systém riadenia rizík, pravidelné školenia zamestnancov, kontrolu prijímania darov, etický kódex a etickú komisiu na riešenie hlásení o porušení kódexu. Politika sa vzťahuje na všetkých zamestnancov a externých spolupracovníkov a je pravidelne aktualizovaná.

Certifikácia ISO 37001 sa považuje za osvedčenú prax, ktorá preukazuje, že organizácia zaviedla účinné politiky a kontrolné mechanizmy na prevenciu korupcie a podporu integrity.

27. GET považuje za veľmi dôležité vykonávať pravidelné analýzy s cieľom identifikovať oblasti a sektory, ktoré sú na miestnej a regionálnej úrovni najviac náchylné na riziká korupcie. Podľa partnerov GET medzi ne patria verejné obstarávanie, správa nehnuteľností, stavebné povolenia, spoločnosti vo vlastníctve samosprávy a nábor zamestnancov verejnej správy. Pravidelné hodnotenia rizík v týchto kľúčových problematických oblastiach umožnia prispôsobiť príslušné protikorupčné politiky tak, aby lepšie reagovali na identifikované riziká, a v dôsledku toho účinnejšie odrádzali od korupcie a zvyšovali transparentnosť. **GRECO preto odporúča orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja zabezpečiť, aby (i) boli pravidelne v relevantných oblastiach vykonávané analýzy rizík integrity a korupcie; (ii) boli nápravné opatrenia zahrnuté do dokumentov protikorupčnej politiky, ktoré majú byť prijaté a implementované.**

28. Okrem toho je GET toho názoru, že posúdenie rizík korupcie je obzvlášť dôležité v kontexte administratívneho členenia Slovenskej republiky, ktoré zahŕňa veľký počet obcí. Ich schopnosť implementovať účinné protikorupčné a integritné stratégie môže byť značne obmedzená z dôvodu nedostatku dostupných finančných a ľudských zdrojov – čo opakovane zdôrazňovali partneri GET v

diskusii – blízkosti predstaviteľov miestnej samosprávy k miestnym podnikateľom a obyvateľom, najmä v menších obciach, a obmedzeného výberu dodávateľov pre verejné zákazky.

Záruky integrity

29. GET konštatuje, že hoci v súčasnosti existujú zákonné požiadavky na nástup do funkcie vo výkonnom orgáne miestnych a regionálnych orgánov, neexistujú žiadne dodatočné záruky integrity, pokiaľ ide o tieto funkcie. Počas návštevy na mieste GET od viacerých partnerov v diskusii počul, že zavedenie dodatočných opatrení na potvrdenie integrity by mohlo mať odradzujúci účinok na potenciálnych kandidátov, pričom treba mať na pamäti, že tieto opatrenia by sa museli potenciálne uplatňovať v takmer 3 000 subjektoch. Napriek tomu blízkosť miestnych úradníkov – a ich poradcov – k voličom, podnikom a poskytovateľom služieb môže nevyhnutne viesť k riziku konfliktu záujmov, pokiaľ sa tieto riziká nezistia a nezvládnu. GET považuje za vhodné zaviesť dodatočné mechanizmy integrity pre volených a politicky menovaných predstaviteľov vo výkonných orgánoch miestnych a regionálnych orgánov s cieľom identifikovať a zvyšovať povedomie o potenciálnych rizikových oblastiach (napr. v ich sieťových vzťahoch) a umožniť prijatie zmierňujúcich opatrení ešte predtým, ako sa riziká prejavia. **GRECO preto odporúča vnútroštátnym orgánom zvážiť zavedenie opatrení na zabezpečenie integrity pre primátorov a predsedov samosprávnych krajov, ako aj pre ich zástupcov a poradcov pri nástupe do funkcie, s cieľom identifikovať a riadiť potenciálne konflikty záujmov.**

30. Na rozdiel od vyššie zdôraznenej absencie dodatočných záruk integrity GET oceňuje osvedčené postupy zavedené mestom Bratislava pri náboře zamestnancov na riadiace pozície v meste a v mestských spoločnostiach, ktoré vlastní alebo kontroluje, a Trenčianskym krajom pri náboře verejných zamestnancov.

Osvedčené postupy – Záruky transparentnosti a integrity pri náboře zamestnancov v Bratislave a Trenčianskom kraji

Bratislava vypracovala v spolupráci s organizáciou Transparency International Slovensko vnútorný predpis o postupoch pri prijímaní zamestnancov. Predpis stanovuje rôzne postupy pre interné, externé a manažérske náboře, vrátane štruktúrovaného hodnotenia kandidátov a výberových komisií, na ktorých sa (príležitostne) zúčastňujú zástupcovia Transparency International Slovensko.

Ďalší predpis sa vzťahuje na výber manažérov a členov predstavenstva všetkých spoločností, organizácií a subjektov, v ktorých má Bratislava väčšinový podiel alebo kontrolu, čím sa zabezpečuje, že všetky takéto menovania prebiehajú podľa transparentných postupov založených na integrite. Voľné pracovné miesta, životopisy kandidátov v užšom výbere a zápisy z výberových konaní sa zverejňujú na webovej stránke mesta. Verejnosť môže komentovať životopisy kandidátov a poskytovať informácie o potenciálnych rizikách alebo nesprávnych informáciách. V prípade vedúcich pozícií sú súčasťou vypočutí verejná časť, počas ktorej kandidáti prezentujú svoju víziu a odpovedajú na otázky výberovej komisie aj verejnosti. Všetky kroky procesu – vrátane výberu kandidátov do užšieho výberu, pohovorov a konečných odporúčaní – sú zdokumentované a výsledky sa zverejňujú pred schválením menovania mestskou radou.

Okrem toho všetci kandidáti zaradení do užšieho výberu prechádzajú posúdením integrity (overením, či sa nedopustili preukázateľných činov proti verejnému záujmu, korupcie alebo prepojení so skupinami zneužívajúcimi verejné prostriedky) okrem posúdenia ich kompetencií, pričom sa vychádza z údajov z životopisov a dotazníkov integrity kandidátov, referencií, ktoré poskytnú, a verejne dostupných informácií.

Trenčiansky kraj zavádza postupy prijímania zamestnancov verejnej správy prostredníctvom zverejňovania oznámení o rôznych voľných pracovných miestach, vrátane riadiacich. Výberové konanie obsahuje popis voľného pracovného miesta, kvalifikačné požiadavky, požiadavky na zamestnanca, informácie o plate, kontaktné údaje a termín podania prihlášky. Uchádzači absolvujú písomné aj ústne skúšky. Okrem toho sa na webovej stránke Trenčianskeho kraja zverejňujú aj zápisnice z výberových konaní, v ktorých sa uvádza zloženie multidisciplinárnych výberových komisií, priebeh výberového konania a poradie uchádzačov odporúčaných na prijatie. Tieto transparentné a verejne zodpovedné náborové procesy predstavujú osvedčené postupy na zabezpečenie menovania manažérov s odbornou spôsobilosťou, integritou a nezávislosťou.

Štandardy správania a etiky

31. GET konštatuje, že mestské zastupiteľstvo v Bratislave, ako aj primátor a jeho zástupcovia, nemajú v súčasnosti v platnosti žiadny etický kódex. Etický kódex bol zavedený ešte počas predchádzajúceho volebného obdobia mestského zastupiteľstva v roku 2014 a vzťahoval sa aj na primátora, hlavného architekta a hlavného kontrolóra. Nasledujúce volebné obdobia však tento kódex neschválili, a preto sa počas nich na volených funkcionárov nevzťahoval. Počas návštevy na mieste bola GET informovaná, že sa pripravuje etický kódex pre volených funkcionárov Bratislavy,

ktorého prijatie sa plánuje v nasledujúcom volebnom období mestského zastupiteľstva, ktoré bude zvolené v roku 2026.

32. Pokiaľ ide o zamestnancov mesta Bratislava, existuje [Etický kódex pre zamestnancov](#), prijatý nariadením primátora, ktorý je v platnosti od 15. októbra 2024. Vzťahuje sa na všetkých zamestnancov a stanovuje pravidlá týkajúce sa *okrem iného* predchádzania konfliktom záujmov, ako aj darov a iných výhod. Správy o možných porušeníach kódexu sa majú predkladať etickému komisárovi, ktorého funkciu GET považuje za osvedčenú prax (pozri nižšie). Okrem toho majú úlohu pri prešetrovaní nezrovnalostí alebo porušení súvisiacich s majetkovými priznaniami riaditeľ samosprávy, riaditeľ úradu primátora/náčelník mestskej polície a v menšej miere aj vedúci zamestnanci, v závislosti od organizačnej jednotky mesta, v ktorej zamestnanci pracujú.

33. V Trenčianskom kraji platí [Etický kódex volených zástupcov kraja](#), ktorý prijalo krajské zastupiteľstvo 27. marca 2023 a vzťahuje sa na predsedu Trenčianskeho kraja, členov krajského zastupiteľstva a hlavného kontrolóra. Skladá sa z desiatich článkov, ktoré *okrem iného* obsahujú ustanovenia o konflikte záujmov, daroch, vzťahoch s verejnosťou a oznamovacích povinnostiach.

34. Na zamestnancov kraja sa vzťahuje Etický kódex zamestnancov Trenčianskeho kraja, ktorý je v platnosti od 29. októbra 2021 a tvorí neoddeliteľnú súčasť pracovného poriadku. Obsahuje súbor zásad, ktoré sa týkajú *okrem iného* konfliktu záujmov, darov a iných výhod, dôverných informácií, vzťahov s verejnosťou, sociálnych médií atď. Porušenie jeho ustanovení môže viesť k porušeniu pracovnej disciplíny, čo môže byť dôvodom na ukončenie pracovného pomeru podľa ustanovení Zákonníka práce. Trenčiansky kraj ako zamestnávateľ zodpovedá za dodržiavanie ustanovení kódexu.

Osvedčené postupy – Zapojenie zainteresovaných strán do prípravy etických kódexov a podporné opatrenia na ich implementáciu

V Trenčianskom kraji bol Etický kódex pre volených zástupcov aj Etický kódex pre zamestnancov vypracovaný za priamej účasti zástupcov ich adresátov. Tento participatívny prístup sa považuje za osvedčenú prax, pretože pomáha zvyšovať povedomie o otázkach integrity a posilňuje pocit zodpovednosti u tých, od ktorých sa očakáva, že budú kódexy dodržiavať.

V Bratislave primátor vymenoval etického komisára spomedzi zamestnancov mestského zastupiteľstva na dvojročné funkčné obdobie s možnosťou predĺženia. Etický komisár plní pri uplatňovaní etického kódexu poradnú aj dozornú úlohu. Úrad organizuje osvetové aktivity, poskytuje dôverné poradenstvo a môže prijímať podnety týkajúce sa podozrení z porušenia kódexu – v období od 1. apríla 2021 do 30. septembra 2024 boli prijaté dva takéto podnety. Potvrdené porušenia môžu viesť k nápravným opatreniam, vrátane disciplinárnych opatrení, na základe odporúčaní komisára pre etiku.

Zriadenie funkcie komisára pre etiku predstavuje pozitívny krok smerom k zakotveniu zásad integrity do každodennej praxe samosprávy. Prispieva k tomu, aby sa etický kódex stal živým, funkčným a vynútiteľným nástrojom na posilnenie etiky a integrity. Toto opatrenie by však prospelo ďalšiemu zváženiu s cieľom zabezpečiť jasné oddelenie poradenských a dozorných funkcií a posilniť dôveru v nestrannosť platného rámca integrity.

35. Pokiaľ ide o dohľad nad dodržiavaním Etického kódexu volených zástupcov Trenčianskeho kraja, za dodržiavanie kódexu zodpovedá komisia krajského zastupiteľstva pre ochranu verejného záujmu, ktorá prešetruje možné porušenia. Okrem uznesenia krajského zastupiteľstva, ktorým sa konštatuje/potvrďuje, že došlo k porušeniu a vyvodzuje sa zodpovednosť príslušného voleného zástupcu, sa však nepredpokladajú konkrétne sankcie ani opatrenia, keďže kódex má iba deklaratívny charakter. GET sa domnieva, že mechanizmus vynútiteľnosti tohto kódexu si zaslúži ďalšie posilnenie, keďže v súčasnosti sa zdá, že sa obmedzuje na reputačné a politické dôsledky.

36. GET konštatuje, že za posledných päť rokov neboli zaznamenané žiadne záznamy ani hlásenia týkajúce sa porušenia ustanovení žiadneho z kódexov platných v Trenčianskom kraji. GET považuje za ťažké vysvetliť absenciu hlásení o podozreniach z porušenia týchto kódexov v relatívne veľkej organizácii. Poznámky miestnych partnerov k tejto otázke sa týkali hlavne nedostatočne rozvinutého zvyku hlásiť protiprávne konanie v menších komunitách. Táto otázka bude riešená nižšie v časti tejto správy venovanej ochrane oznamovateľov.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **GRECO odporúča orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja (i) prijať a zverejniť etický kódex/kódex správania pre členov mestského zastupiteľstva Bratislavy, primátora a jeho zástupcov, pokrývajúci všetky relevantné otázky integrity (napr. konflikty záujmov, dary, kontakty s lobistami a inými tretími stranami, vedľajšie činnosti, nakladanie s dôvernými informáciami, majetkové priznania a obmedzenia po skončení funkcie); (ii) doplniť tento kódex a Etický kódex volených predstaviteľov Trenčianskeho samosprávneho kraja o praktické usmernenia vrátane príkladov z každodennej praxe; a (iii)**

doplniť oba kódexy dôveryhodným mechanizmom dohľadu a presadzovania, vrátane konkrétnych a účinných sankcií/opatrení za ich porušenie. Malo by sa zabezpečiť, aby etické kódexy/kódexy správania zostali platné bez ohľadu na zmeny v zákonodarnom zbore po voľbách.

38. GET konštatuje, že členom výkonných a zastupiteľských orgánov Bratislavy a Trenčianskeho kraja (primátor, predseda kraja, členom mestských zastupiteľstiev alebo krajských zastupiteľstiev) sa systematicky neposkytuje školenie v oblasti boja proti korupcii a integrity, ani nemajú v súčasnosti k dispozícii žiadny mechanizmus dôverného poradenstva.

39. V Bratislave GET pripomína, že mestské zastupiteľstvo, primátor a jeho zástupcovia nemajú v platnosti žiadny kódex správania. Neexistujú ani inštitucionálne ani praktické opatrenia, ktoré by týmto úradníkom umožňovali obrátiť sa na komisára pre etiku s cieľom získať dôverné poradenstvo v otázkach integrity. Niektorí členovia mestského zastupiteľstva uviedli GET, že sa pri viacerých príležitostiach obrátili na Transparency International Slovakia (TI) so žiadosťou o poradenstvo v oblasti etiky a integrity, a to vzhľadom na dobrú spoluprácu medzi Bratislavou a TI a skutočnosťou, že sa v minulosti zúčastnili na aktivitách v oblasti etiky a integrity organizovaných TI. Hoci je spolupráca s organizáciami občianskej spoločnosti v otázkach etiky a integrity určite vítaná, nemôže slúžiť ako náhrada – a v skutočnosti ilustruje – chýbajúce oficiálne poradenské kanály, ktoré by mala zriadiť samospráva.

40. V Trenčianskom kraji oslovení partneri na mieste uviedli, že členovia krajského zastupiteľstva mali možnosť konzultácií s právnikmi právneho oddelenia krajského úradu ohľadom ustanovení Etického kódexu volených zástupcov. Táto možnosť však nie je formalizovaná a nebolo možné poskytnúť žiadne štatistické informácie ani konkrétne príklady takýchto žiadostí.

41. GET je presvedčená, že ide o nedostatky, ktoré je potrebné odstrániť. V Bratislave by komisár pre etiku mohol v týchto mechanizmoch a funkciách určite zohrávať úlohu, za predpokladu, že sa pri jeho zriaďovaní zohľadní potreba oddelenia jeho poradenských a dozorných funkcií a budú mu pridelené dostatočné zdroje (pozri odporúčanie v bode 44 nižšie). V dôsledku toho **GRECO odporúča orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja pre volených/menovaných úradníkov vo výkonných a zastupiteľských orgánoch (i) vyvinúť mechanizmy na zvyšovanie povedomia o otázkach integrity a (budúcom) etickom kódexe, vrátane školení o integrite na začiatku ich funkčného obdobia a pravidelne počas jeho trvania; (ii) zriadiť špecializovanú dôvernú poradenskú funkciu na poskytovanie poradenstva v oblasti integrity, konfliktu záujmov a prevencie korupcie.**

42. Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy, GET konštatuje, že v Bratislave od 1. novembra 2024 poskytuje komisár pre etiku novým zamestnancom v rámci ich zaškolenia informácie o Etickom kódexe zamestnancov a pri každej zmene a doplnení Etického kódexu sa organizuje opakované školenie. Externí experti občas vedú niektoré *ad hoc* školenia na vybrané témy a 25. septembra 2025 sa konalo celodenné osobné školenie o prevencii korupcie.⁹ V januári/februári 2026 bude pre väčšinu vysokých úradníkov (primátor, zástupcovia primátora, vedúci kancelárie primátora, riaditeľ magistrátu a jeho zástupcovia) ponúknuté kratšie, dvojhodinové školenie. Nakoniec, v tom istom období bude v spolupráci s nadáciou „Zastavme korupciu“ pripravený webinár pre všetkých

⁹ S názvom „Ako sa nepotopiť v búrlivých vodách: etická a protikorupčná navigácia v mestskej správe“ ju viedol lektor z nadácie „Zastavme korupciu“ a jej cieľom bolo poskytnúť usmernenia o tom, ako vykonávať verejné funkcie pod tlakom v situáciách s rizikom korupcie a o etických dilemách. Školenie bolo určené pre stredný a vyšší manažment a zúčastnilo sa ho 15 účastníkov, predovšetkým riaditelia oddelení.

zamestnancov samosprávy na tému korupcie, konfliktu záujmov atď.¹⁰ Tieto aktivity sú určite vítané. GET povzbudzuje orgány, aby ich ďalej rozvíjali, pričom sa zameriavajú na aspekty presahujúce všeobecné povedomie o Kódexe správania smerom k rozvoju zručností (napr. otvorené vyjadrovanie názorov, morálne uznanie a úsudok) a podporu správania (napr. každodenné postupy a rutiny). Budúci vzdelávací program by mohol užitočne pokryť základné aspekty boja proti korupcii a integrity (napr. rozpoznávanie a riadenie konfliktov záujmov, pravidlá týkajúce sa darov, nezlučiteľnosť s vedľajšími činnosťami, obmedzenia po skončení zamestnania atď.) systematickejším spôsobom, aby doplnil ad hoc školenia zamerané na konkrétne funkcie alebo témy podľa dopytu. Zároveň by sa mali vykonať primerané úpravy vzdelávacích potrieb zamestnancov na nižších, stredných a riadiacich pozíciách.

43. GET tiež víta skutočnosť, že zamestnanci verejnej správy v Bratislave sa môžu obrátiť na komisára pre etiku, ktorý je zodpovedný za výklad Etického kódexu zamestnancov, s požiadavkou o konzultáciu a radu v otázkach integrity¹¹. Takéto žiadosti a konzultácie sú dôverné. GET však konštatuje, že komisár pre etiku je zároveň úzko zapojený do vyšetrovania podnetov týkajúcich sa možných porušení kódexu a vydáva stanoviská, ktoré musia rešpektovať ostatné príslušné orgány/úradníci zodpovední za ukladanie sankcií za preukázané porušenia. Hoci prístup k dôvernému poradenstvu v oblasti integrity je *sám osebe* pozitívnym prvkom, GET vyjadruje obavy, že túto funkciu je ťažké zosúladiť s povinnosťami komisára pre etiku pri zabezpečovaní dodržiavania Etického kódexu zamestnancov, keďže verejní zamestnanci môžu váhať s vyhľadávaním poradenstva u orgánu, ktorý môže dospieť k záveru, že porušili Kódex. To by mohlo viesť k potenciálnym konfliktom v rámci kompetencií komisára, napríklad v prípade, ak sa neskôr nahlási prípad, v ktorom bolo poskytnuté poradenstvo, a je potrebné ho vyšetriť. Mohlo by to tiež negatívne ovplyvniť vnímanie zamestnancov, pokiaľ ide o bezpečnosť podávania podnetov a dôvernosť poskytovaného poradenstva. Aby bolo dôverné poradenstvo v oblasti etiky a integrity prístupnejšie, je potrebné tento odradzujúci účinok odstrániť. Napokon, komisár pre etiku pracuje len na čiastočný úväzok a vykonáva aj iné funkcie v mene mesta. Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčanie a podporu ďalšieho rozvoja vzdelávacích, osvetových a poradenských činností sa táto štruktúra zdá GET nedostatočná. **GRECO preto odporúča orgánom Bratislavy (i) oddeliť funkciu dôverného poradenstva v otázkach etiky a integrity od funkcie dohľadu nad dodržiavaním Etického kódexu zamestnancov; (ii) poskytnúť orgánu/funkcii poverenej dôverným poradenstvom v otázkach etiky a integrity dostatočné (ľudské, finančné a administratívne) zdroje na plnenie svojich úloh**

44. V Trenčianskom kraji boli v roku 2022 zorganizované osvetové aktivity pre zamestnancov verejnej správy v súvislosti s prijatím dvoch smerníc o protikorupčnej politike a oznamovaní možného korupčného správania. Počas návštevy na mieste bola GET informovaná, že všetci zamestnanci verejnej správy Trenčianskeho kraja, ako aj zamestnanci spoločností¹² a podriadených

¹⁰ V januári 2026 sa v spolupráci s nadáciou „Zastavme korupciu“ uskutočnil workshop s názvom „Ako pracovať s vlastnou mocou“. Workshop bol určený pre osoby vo vedúcich pozíciách, ktoré sa snažia uplatňovať vplyv spravodlivým a zodpovedným spôsobom – nielen voči svojim kolegom, ale aj voči sebe samým – a ktoré majú záujem o vytváranie spravodlivého pracovného prostredia vo svojich organizáciách a v spoločnosti ako celku. Bol určený predovšetkým pre zástupcov primátora, riaditeľa kancelárie primátora, riaditeľa mestského úradu a jeho zástupcov. Účastníci workshopu zmapovali svoj vlastný vplyv a privilégia, čím posilnili potenciál pre spravodlivé a zmysluplné využívanie moci. Ďalej sa na február 2026 plánuje webinár pre všetkých zamestnancov, ktorý poskytne základné usmernenia pre riešenie eticky náročných situácií na pracovisku, ako sú napríklad situácie zahŕňajúce konflikty medzi rôznymi úlohami zamestnancov.

¹¹ S komisárom pre etiku je možné sa skontaktovať prostredníctvom vyhradenej e-mailovej adresy: etika@bratislava.sk, telefonicky alebo prostredníctvom schránky umiestnenej v budove mestského úradu.

¹² HTG bol po návšteve informovaný, že od leta 2025 získal Trenčiansky kraj 35 % akcií spoločnosti Integrovaná doprava Žilinského a Trenčianskeho kraja, s. r. o. Táto spoločnosť nemá certifikovanú protikorupčnú politiku, hoci v rámci svojho Etického kódexu pre zamestnancov zaviedla protikorupčné opatrenia. Verejne dostupné informácie o tejto spoločnosti

organizácií kraja, sú povinní oboznámiť sa s týmito dvoma smernicami. V septembri a októbri 2025 sa pre zamestnancov úradu hlavného kontrolóra a zamestnancov Trenčianskeho kraja uskutočnilo ďalšie online školenie týkajúce sa ustanovení a vykonávania týchto smerníc, avšak nezúčastnil sa na ňom žiadny volený predstaviteľ Trenčianskeho kraja. Pokiaľ ide o dôverné poradenstvo, zamestnancom nie je k dispozícii žiadny špecializovaný mechanizmus.

45. GET síce víta už realizované opatrenia na zvyšovanie povedomia, vidí však jasnú potrebu ich posilniť a zabezpečiť ich systematickejší charakter. Etické dilemy, s ktorými sa zamestnanci verejnej správy môžu pri výkone svojich povinností stretávať, bude ťažké riešiť koherentným spôsobom, pokiaľ sa nevyvinie inštitucionálne úsilie zamerané na poskytovanie usmernení a na ich motivovanie, aby otázky týkajúce sa integrity riešili prostredníctvom špecializovaného poradenstva. Je preto mimoriadne dôležité, aby sa úvodné školenia poskytované všetkým novo prijatým zamestnancom verejnej správy v Trenčianskom kraji zameriavali na integritu, etiku a boj proti korupcii a aby boli k dispozícii usmernenia a nástroje na zmierňovanie rizík. Okrem toho by mali byť pravidelné snahy o zvyšovanie povedomia podporené funkciou dôverného poradenstva, ktorú by zabezpečoval orgán/úrad bez iných potenciálne konfliktných úloh. **GRECO preto odporúča orgánom Trenčianskeho samosprávneho kraja (i) ďalej posilniť úvodné a priebežné odborné vzdelávanie v oblasti etiky a integrity poskytované zamestnancom verejnej správy; a (ii) zriadiť špecializovanú funkciu dôverného poradenstva na výklad a implementáciu týchto štandardov a riadne informovať zamestnancov verejnej správy o tejto možnosti.**

Predchádzanie konfliktom záujmov

Vedľajšie/mimopracovné činnosti

46. Vnútroštátna legislatíva stanovuje určité obmedzenia týkajúce sa vedľajších činností. V prípade členov výkonných orgánov miestnych a regionálnych orgánov zákon o konflikte záujmov zakazuje členstvo v štatutárnych, riadiacich alebo dozorných orgánoch subjektov vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, avšak na niektorých volených funkcionároch v Bratislave a v Trenčianskom kraji sa vzťahujú určité výnimky. Členovia mestského zastupiteľstva v Bratislave a krajského zastupiteľstva v Trenčianskom kraji nepodliehajú obmedzeniam týkajúcim sa vedľajších činností.¹³ Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy, Zákon o výkone práce vo verejnom záujme a Zákonník práce stanovujú, že zamestnanec sa môže venovať inej zárobkovej činnosti, ak má predchádzajúci písomný súhlas verejného zamestnávateľa a ak sa táto vedľajšia činnosť nevykonáva počas pracovnej doby vo verejnej správe. GET sa však počas návštevy na mieste dozvedel, že v Bratislave ani v Trenčianskom kraji sa v tejto súvislosti nevedie žiadny register ani iné záznamy. Podľa niektorých osôb, s ktorými GET hovoril, sa žiadosť o súhlas zamestnávateľa s vykonávaním vedľajšej činnosti považovala za „vec zdravého rozumu“ a takéto žiadosti sa vybavovali ako bežný postup, ktorý si nevyžadoval žiadne zaznamenávanie ani ďalšie kroky.

47. GET sa domnieva, že režim vedľajších činností uplatňovaný na úradníkov a zamestnancov v samosprávnych orgánoch na nižšej úrovni si vyžaduje ďalšie zjednodušenie a posilnenie. Hoci všeobecné obmedzenia vedľajších činností stanovuje vnútroštátna legislatíva, výnimky sa zdajú byť

zahŕňajú jej členov, štatutárne orgány, správy z valných zhromaždení a účtovné závierky. Jeden z členov jej dozornej rady je členom Trenčianskeho krajského zastupiteľstva, vymenovaný na zastupovanie záujmov kraja.

¹³ Slovenské orgány uvádzajú, že členmi dozorných rád spoločností kontrolovaných samosprávou môžu byť často politici z radov mestských poslancov. V súčasnosti neexistuje žiadny systematický prístup na riešenie prípadných konfliktov záujmov v týchto prípadoch.

široké a upravujú ich rôzne právne predpisy. Takýto regulačný rámec sťažuje získanie prehľadu o platných pravidlách, a to aj pre verejných činiteľov, od ktorých sa očakáva, že ich budú dodržiavať. Nedostatočné jednotné uplatňovanie a dohľad nad dodržiavaním pravidiel by navyše mohlo otvoriť dvere možným konfliktom záujmov. GET sa domnieva, že pravidlá týkajúce sa vedľajších činností, ako aj dohľad nad ich dodržiavaním, si zaslúžia preskúmanie s cieľom na jednej strane zabezpečiť väčšiu jasnosť, pokiaľ ide o platné obmedzenia, výnimky a ich uplatňovanie, a na strane druhej, pokiaľ ide o vykonávanie týchto pravidiel, ktoré by sa malo posilniť vedením záznamov o schválených žiadostiach a stanovením opatrení v prípade porušení. **GRECO preto odporúča vnútroštátnym orgánom (i) vypracovať štúdiu o súčasnom regulačnom rámci a praxi týkajúcej sa výkonu (platených a neplatených) vedľajších činností volenými/menovanými verejnými činiteľmi a zamestnancami miestnych a regionálnych orgánov; (ii) na základe zistení tejto štúdie primerane rozvinúť alebo upraviť národný regulačný rámec s cieľom obmedziť riziká pre integritu a účinne dohliadať na výkon vedľajších činností.** Rozsah tejto štúdie by mal zahŕňať okrem iného účasť zamestnancov a volených úradníkov v spoločnostiach vo vlastníctve samosprávy.

Obmedzenia po skončení zamestnania

48. GET konštatuje, že primátor Bratislavy a predseda Trenčianskeho kraja podliehajú jednoročnej ochrannej „cooling-off“ lehote pred nástupom do zamestnania alebo uzavretím zmluvy s akoukoľvek fyzickou alebo právnickou osobou, ktorej v priebehu posledných dvoch rokov pred skončením svojho funkčného obdobia poskytli akúkoľvek výhodu, dotáciu, verejnú zákazku alebo prijali akékoľvek iné rozhodnutie, ktorým tieto osoby oslobodili od ich zákonných povinností. Toto obmedzenie môže zrušiť príslušná komisia na ochranu verejného záujmu (mestského zastupiteľstva alebo krajského zastupiteľstva), ak sa považuje za „neprimerané v danej situácii“. GET ďalej konštatuje, že v súčasnosti neexistujú žiadne obmedzenia ani záruky po skončení funkčného obdobia, pokiaľ ide o členov mestského zastupiteľstva v Bratislave a krajského zastupiteľstva v Trenčianskom kraji.

49. Ani pre zamestnancov verejnej správy v Bratislave, ani v Trenčianskom kraji neplatia žiadne obmedzenia po skončení pracovného pomeru. V priebehu návštevy na mieste sa skupina GET dozvedela, že Zákonník práce stanovuje možnosť zahrnúť do pracovných zmlúv doložku o zákaze konkurencie, ktorá zamestnancovi zakazuje vykonávať platenú konkurenčnú činnosť po skončení pracovného pomeru vo verejnej správe. Vzhľadom na potrebu poskytnúť zamestnancovi primeranú finančnú kompenzáciu sa však zdá, že táto možnosť sa v praxi nevyužíva.

50. Názory na obmedzenia po skončení pracovného pomeru, ktoré počas návštevy na mieste vyjadrili partneri v diskusii, zanechali v GET silný dojem, že riziká konfliktu záujmov spojené s prechodom medzi verejným a súkromným sektorom „revolving doors“ nie sú v Bratislave a v Trenčianskom kraji dostatočne uznávané, a to s ohľadom na rozsah právomocí výkonných a do určitej miery aj zastupiteľských orgánov na miestnej úrovni a rozhodovaciu právomoc príslušných úradníkov. Zamestnanci na riadiacich pozíciách môžu byť tiež náchylní na takéto konflikty v súvislosti so sľubmi alebo dohodami o budúcom zamestnaní v súkromnom sektore. Tieto riziká ešte zhoršuje absencia akýchkoľvek pravidiel týkajúcich sa transparentnosti kontaktov s lobistami a tretími stranami, ktorých cieľom je ovplyvňovať verejné rozhodovanie (pozri nižšie). Skupina GET je presvedčená, že tieto otázky je potrebné riešiť. Možné opatrenia by mohli zahŕňať určité záruky pri hľadaní nového zamestnania počas výkonu funkcie, ochrannú lehotu (podobnú tej, ktorá už existuje pre primátora Bratislavy a predsedu Trenčianskeho kraja) pred nástupom do novej funkcie, obmedzenia určitých druhov činností alebo predchádzajúce schválenie alebo poradenstvo v súvislosti s novými činnosťami po skončení verejnej služby.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **GRECO odporúča vnútroštátnym orgánom podrobiť legislatívu a prax upravujúcu pravidlá po skončení výkonu funkcie vo vzťahu k verejným činiteľom a zamestnancom miestnych a regionálnych orgánov v rizikových pozíciách vecnému preskúmaniu z hľadiska rizík vzniku konfliktu záujmov a zaviesť primerané opatrenia na zmiernenie akýchkoľvek identifikovaných rizík.**

Dary

52. Politicky volení predstavitelia v samosprávnych orgánoch nesmú žiadať, prijímať ani podnecovať iných k poskytovaniu darov alebo iných výhod v súvislosti s výkonom svojich povinností (článok 4 ods. 2 písm. b) zákona o konflikte záujmov). Výnimkou sú dary, ktoré sa zvyčajne poskytujú pri výkone verejnej funkcie, alebo dary poskytnuté na základe zákona. GET však konštatuje, že nie je stanovená žiadna definícia darov, ktoré by sa pri výkone úradných funkcií považovali za prijateľné. Verejní činitelia musia do svojich ročných vyhlásení o majetku, záujmoch a záväzkoch zahrnúť aj všetky dary alebo výhody prijaté počas kalendárneho roka, ak hodnota jedného daru alebo celková hodnota darov od jedného darcu presiahne 10-násobok minimálnej mzdy¹⁴ (8 160 EUR v roku 2025) (článok 7 ods. 1 písm. f) zákona o konflikte záujmov). GET v tejto súvislosti pripomína obavy, ktoré GRECO vyjadrilo vo svojej 5. hodnotiacej správe a následných správach o plnení povinností týkajúcich sa Slovenskej republiky, že táto hranica je príliš vysoká.

53. V Bratislave neexistuje register darov alebo príspevkov prijatých politicky volenými funkcionármi a v tejto súvislosti sa nevedú žiadne štatistiky. V Trenčianskom kraji článok IV Etického kódexu volených zástupcov opakuje zákonný zákaz žiadať alebo prijímať dary alebo iné výhody v súvislosti s výkonom ich funkcie. GET konštatuje, že toto pravidlo sa vzťahuje len na dary a výhody presahujúce 20 % minimálnej mzdy (163 EUR v roku 2025). Všetky prijaté dary alebo výhody musia byť nahlásené osobe zodpovednej za protikorupčnú politiku, ktorá vedie verejný register darov. Ustanovenia zákona o konflikte záujmov, ktoré zakazujú prijímanie a žiadanie darov a iných výhod a stanovujú prahové hodnoty pre oznamovanie takýchto darov a výhod, sa vzťahujú aj na predsedu Trenčianskeho kraja ako na voleného zástupcu.

54. Okrem toho GET konštatuje, že verejným zamestnancom mesta Bratislava je zakázané prijímať alebo požadovať dary alebo akékoľvek iné výhody pre seba alebo osoby s nimi spojené, ak by to mohlo ovplyvniť ich rozhodovanie a profesionálny postoj, skutočne alebo vnímané, alebo ak by výhoda mohla byť považovaná za odmenu za výkon ich povinností (kapitola 2.3 Etického kódexu pre zamestnancov). Výnimky z tohto pravidla zahŕňajú dary a pracovné pohostenie v hodnote do 30 €, pokiaľ neovplyvňujú rozhodnutie zamestnanca alebo nepôsobia ako odmena, a dary z protokolu alebo „spoločensky prijateľné“ dary. Verejný register darov prijatých verejnými zamestnancami vedie etický komisár. V Trenčianskom kraji vedie register darov prijatých volenými zástupcami a darov prijatých verejnými zamestnancami osoba zodpovedná za protikorupčnú politiku. Dary prijaté zamestnancami Kancelárie predsedu spravuje osoba zodpovedná za protikorupčnú politiku v Trenčianskom kraji.

55. Počas návštevy na mieste zástupcovia GET od predstaviteľov regionálnych orgánov a akademickej obce zistili, že pravidlá týkajúce sa darov si vyžadujú väčšiu jasnosť, aby sa v praxi uplatňovali jednotnejšie. Odhad hodnoty darov sa často nechával na osoby, ktoré ich prijímali,

¹⁴ Podľa údajov Eurostatu z roku 2025 o minimálnych mzdách bola v Slovenskej republike minimálna mzda v januári 2025 vo výške 816 EUR. Ďalšie informácie sú dostupné na nasledujúcom odkaze: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250410-2>

pričom v prípade pochybností sa mohli obrátiť na orgány zodpovedné za dohľad nad dodržiavaním etických kódexov (etický komisár) alebo nad vyhláseniami o majetku, záujmoch a záväzkoch (hlavný kontrolór). Partneri v diskusii tiež vyjadrili názor, že zverejňovanie prijatých darov bolo z veľkej časti ponechané na svedomí členov zastupiteľských orgánov, pričom dodali, že hlásenia alebo podozrenia týkajúce sa neprihlásených darov by preskúmali príslušné komisie na ochranu verejného záujmu (mestská rada alebo krajské zastupiteľstvo). V praxi sa tak však nestalo.

56. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **GRECO odporúča orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja zaviesť, pokiaľ ide o volených verejných činiteľov vo výkonných a zastupiteľských orgánoch, prísnejšie pravidlá týkajúce sa darov a iných výhod tým, že sa (i) výrazne znížia prahové hodnoty pre prijímanie, oznamovanie a zaznamenávanie darov s určením pevnej peňažnej hodnoty; (ii) poskytnú primerané praktické usmernenia k oceňovaniu, prijímaniu a odmietaniu ponúkaných darov a výhod; a (iii) sprístupnia verejnosti registre darov.**

57. Pokiaľ ide o verejných zamestnancov v Bratislave a Trenčianskom kraji, GET sa domnieva, že existujúci princíp neprijímania darov a iných výhod, ako aj podrobné pravidlá týkajúce sa darov, ktoré je možné prijať, by mohli byť užitočne doplnené o primerané praktické usmernenia týkajúce sa povinnosti hlásenia darov, hlásiacich liniek a autoritatívnych zdrojov poradenstva v oblasti oceňovania a mohli by byť tiež zaradené medzi témy, ktoré sa majú riešiť v rámci školení o etike a integrite.

Vyhlásenie o majetku, záväzkoch a iných záujmoch a overovacie mechanizmy

58. Vyhlásenia o majetku, záväzkoch a iných záujmoch primátorov a predsedov samosprávnych krajov sa predkladajú výboru NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií, ktorý má na starosti aj prešetrovanie prípadných konfliktov záujmov. GET pripomína, že v dvoch predchádzajúcich hodnotiacich kolách týkajúcich sa poslancov a osôb vo vysokých výkonných funkciách GRECO konštatovala nedostatočné personálne a finančné zdroje pridelené tomuto výboru a poukázala na to, že jeho overovanie sa obmedzovalo na formálne kontroly. Odporúčania vydané GRECO v tejto súvislosti neboli doteraz implementované.

59. Rozhovory uskutočnené počas hodnotiacej návštevy na mieste potvrdili obraz, ktorý sa vynoril v dvoch predchádzajúcich kolách. Preskúmanie výborom sa obmedzuje na overenie včasného predloženia a úplnosti poskytnutých informácií a nezameriava sa na správnosť obsahu vyhlásení ani na posúdenie skutočnej hodnoty majetku alebo aktív uvedených vo vyhláseniach. Výbor má v súčasnosti štyroch zamestnancov a ročne musí skontrolovať veľký počet vyhlásení (2 100 vyhlásení na rok 2024). Skupina expertov sa tiež dozvedela, že politická príslušnosť členov výboru – jeho 15 členov sú poslanci zastupujúci politické strany – so sebou nesie riziko, že rozhodnutia výboru budú náchylné na politický vplyv, čo bude na úkor účinného a neustranného monitorovania a sankcionovania porušení. Porušenie oznamovacej povinnosti môže viesť k sankciám (napr. udelenie pokút), o ktorých rozhoduje výbor jednoduchou väčšinou, s výnimkou rozhodnutia o zastavení konania, ktoré vyžaduje trojpäťtinovú väčšinu. Hoci zasadnutia výboru nie sú verejné, jeho rozhodnutia sa zverejňujú na webovej stránke parlamentu a je možné sa proti nim odvolať na Ústavný súd. GET konštatuje, že od októbra 2024 výbor inicioval tri konania voči primátorom. Celkovo v rokoch 2020 až 2025 parlamentný výbor inicioval 81 konaní proti primátorom v Slovenskej republike, z ktorých v 21 prípadoch uložil sankcie, 23 konaní bolo zastavených a v 37 prípadoch neprijal uznesenia, keďže na to nebola dosiahnutá požadovaná trojpäťtinová väčšina. V tom istom období výbor inicioval dve konania voči predsedom samosprávnych krajov, z ktorých jedno viedlo k sankcii a jedno bolo zastavené.

60. Vyhlásenia členov mestského zastupiteľstva v Bratislave a krajského zastupiteľstva v Trenčianskom kraji sa predkladajú príslušným komisiám týchto inštitúcií na ochranu verejného záujmu pri výkone verejných funkcií (komisia mestského zastupiteľstva v Bratislave má deväť členov, komisia krajského zastupiteľstva v Trenčianskom kraji šesť členov) a uchovávajú ich tajomníci týchto komisií. Skrátené verzie vyhlásení, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi o ochrane údajov, sa zverejňujú na príslušných webových stránkach mesta Bratislavy a Trenčianskeho kraja.

61. Počas hodnotiacej návštevy na mieste bola skupina GET informovaná o podobných obavách, ako sú uvedené vyššie, pokiaľ ide o efektívnosť preskúmania vykonávaného komisiami mestského/krajského zastupiteľstva na ochranu verejného záujmu v Bratislave a v Trenčianskom kraji.

62. Komisia Trenčianskeho kraja na ochranu verejného záujmu má ročne skontrolovať 44 vyhlásení. Na tento účel jej pomáhajú právnik, účtovník a tajomník, ktorí sledujú príslušné zmeny v právnych predpisoch a nariadeniach na národnej a regionálnej úrovni. Hoci partneri GET uznali systematické predkladanie vyhlásení, vyjadrili obavy, že kvalita poskytovaných informácií nie je dostatočná na zistenie skutočného stavu majetku a záujmov. Overovanie sa obmedzuje na kontrolu mena, podpisu, funkcií (vrátane funkcií mimo úradu) úradníka a na to, či bolo vyhlásenie podané v lehote. Overovanie sa nevzťahuje na obsah vyhlásenia ani na správnosť ocenenia majetku. Hoci komisia môže v prípade značných nezrovnalostí začať konanie a klásť otázky dotknutému členovi, v praxi neboli hlásené žiadne takéto prípady. Konečné rozhodnutia o akýchkoľvek sankciách za porušenie oznamovacích povinností navrhnutých výborom prijíma hlasovaním krajské zastupiteľstvo.

63. Podobný obraz bol prezentovaný GET v Bratislave. Overovanie vyhlásení predložených komisii mestského zastupiteľstva sa obmedzuje na kontrolu formálnych požiadaviek (meno, podpis, funkcie, termín podania), ale neprebíha žiadne dôkladné overovanie správnosti a hodnoty vyhláseného majetku. Okrem toho sa zdá, že vo formulároch vyhlásení sa nevyžaduje uvádzať informácie o vkladoch, umeleckých dielach, kryptomenách a iných cennostiach. Uznesenia komisie týkajúce sa sankcií za porušenie povinností musí schváliť mestské zastupiteľstvo. Niektorí z partnerov GET v rozhovore tiež naznačili určitú politizáciu rozhodnutí o sankciách, uznali však, že v posledných rokoch sa táto politizácia znížila vďaka zvýšenej verejnej kontrole.

64. Celkovo je GET pevne presvedčená, že súčasný systém overovania majetkových priznaní volených funkcionárov výkonných a zastupiteľských orgánov samosprávnych celkov si zaslúži ďalšie posilnenie. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **GRECO odporúča vnútroštátnym orgánom výrazne posilniť mechanizmy na preskúmavanie majetkových priznaní predkladaných volenými verejnými činiteľmi miestnych a regionálnych orgánov, a to najmä tým, že príslušným orgánom poskytnú právomoci a primerané ľudské a finančné zdroje na vykonávanie dôkladnej kontroly predložených priznaní a vyšetrovanie nezrovnalostí.**

65. Verejní zamestnanci na riadiacich pozíciách v Bratislave a Trenčianskom kraji musia deklarovvať svoj majetok, nie sú však povinní deklarovvať svoje záväzky (pôžičky, splatné platby atď.). Majetkové priznania sa predkladajú do registra oddelenia služieb občanom mesta Bratislava a sú postúpené etickému komisárovi (Bratislava) alebo oddeleniu ľudských zdrojov (Trenčiansky kraj) na prípadné kontroly a overenia, pričom sa nezverejňujú. V Trenčianskom kraji podlieha povinnosti podávať majetkové priznania podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme približne 24 zamestnancov vo vedúcich pozíciách, ktorí ich majú predkladať oddeleniu riadenia ľudských zdrojov,

mzdového účtovníctva a krízového riadenia Trenčianskeho kraja. GET bola informovaná, že títo úradníci neoverujú všetky priznania, ale len tie, pri ktorých existujú odôvodnené pochybnosti o možnom porušení alebo bolo v tomto smere podané oznámenie.

66. Hoci sa GET javí ako primeraný prístup k overovaniu vyhlásení zamestnancov verejnej správy vo vedúcich pozíciách založený na riziku a proporionalite, chce zdôrazniť značné obmedzenia etického komisára (Bratislava) a hlavného kontrolóra (Trenčiansky kraj) pri účinnom vykonávaní ich povinností v tejto oblasti. Je to spôsobené ďalšími funkciami týchto orgánov, ako je opísané v tejto správe, ako aj nedostatkom ľudských a technických zdrojov na vykonávanie potrebných krížových kontrol a vyšetrovaní. Odporúčanie vydané v súvislosti s dôverným poradenstvom v Bratislave by mohlo mať vplyv na túto otázku. Všeobecnejšie sa GET domnieva, že miestne a regionálne orgány Slovenskej republiky by mohli užitočne uľahčiť medziregionálne a medziobecné vzdelávanie výmenou poznatkov, odborných znalostí a osvedčených postupov týkajúcich sa opatrení, ktoré zaviedli na predchádzanie konfliktom záujmov.

Transparentnosť, prístup k informáciám a účasť verejnosti

67. Bratislava a Trenčiansky kraj sú viazané zákonom o slobode informácií, ktorý sa vzťahuje na miestne a regionálne orgány a právnické osoby s rozhodovacou právomocou v oblasti individuálnych práv a povinností. Zahŕňa povinnosť zverejňovať úradné informácie verejného záujmu, ako sú rozpočet a hospodárenie, zmluvy, faktúry a objednávky¹⁵, verejné obstarávanie¹⁶, uznesenia a rozhodnutia¹⁷. V Bratislave je postup zverejňovania informácií ďalej upravený smernicou primátora S17 o zverejňovaní informácií. Žiadosti o zverejnenie a prístup k informáciám, ktorými disponuje Trenčiansky kraj, registruje a vybavuje oddelenie vnútornej kontroly, sťažností a petícií úradu Trenčianskeho kraja.

68. GET pozitívne hodnotí, že na regionálnej úrovni sa informácie verejného záujmu spravidla zverejňujú z *úradnej povinnosti*. Prísne vnútroštátne pravidlá týkajúce sa transparentnosti a prístupu k informáciám sa vo všeobecnosti dobre uplatňujú tak v Bratislave, ako aj v Trenčianskom kraji, a to prostredníctvom zverejňovania majetkových priznaní a vyhlásení o záujmoch politicky volených/menovaných úradníkov výkonných a zastupiteľských orgánov, prístupnosti zasadnutí zastupiteľských orgánov a zverejňovania návrhov nariadení, politických dokumentov a uznesení, ktoré majú tieto orgány prijať. Niektoré osvedčené postupy uplatňované oboma miestnymi a regionálnymi subjektmi dokonca presahujú požiadavky vnútroštátnych právnych predpisov.

¹⁵ Všetky zmluvy, ako aj faktúry a objednávky, sa majú zverejňovať na webových stránkach Bratislavy/Trenčianskeho kraja a v Centrálnom registri zmlúv Úradu vlády Slovenskej republiky.

¹⁶ Všetky informácie o verejnom obstarávaní, vrátane vyhlásených verejných súťaží, výsledkov a zmlúv s dodávateľmi, musia byť dostupné prostredníctvom elektronických systémov, ako je Centrálny register zmlúv, alebo na webovej stránke Úradu pre verejné obstarávanie.

¹⁷ Uznesenia, návrhy nariadení, výsledky hlasovaní a rozhodnutí, ako aj zápisnice zo zasadnutí mestského zastupiteľstva/krajského zastupiteľstva.

Osvedčené postupy v oblasti účasti verejnosti a verejných zákaziek/verejných obstarávacích konaní

Bratislava aj Trenčiansky kraj implementujú opatrenia na zabezpečenie transparentnosti týkajúce sa zmlúv o verejných službách a postupov verejného obstarávania, ktoré presahujú požiadavky stanovené vnútroštátnymi právnymi predpismi.

V Trenčíne sa návrhy uznesení krajského zastupiteľstva zverejňujú na úradnej tabuli najmenej 15 dní pred zasadnutím, na ktorom sa majú prerokovať (čo je dlhšie ako zákonne stanovená 10-dňová lehota na verejné konzultácie k návrhom nariadení), čím sa verejnosti poskytuje viac času na predloženie pripomienok.

Trenčiansky kraj sa tiež rozhodol zachovať prah pre zmluvy podliehajúce postupom verejného obstarávania na úrovni 10 000 EUR – namiesto 50 000 EUR, ako to umožňuje nedávno novelizovaný zákon o verejnom obstarávaní.

V Bratislave predpisy vyžadujú aspoň päť uchádzačov vo verejných obstarávacích konaniach, a nie minimálne troch, ako stanovuje vnútroštátny zákon.

Tieto opatrenia predstavujú osvedčené postupy, ktoré pomáhajú zvyšovať transparentnosť, zodpovednosť a dôveru verejnosti v rozhodovacie procesy na miestnej a regionálnej úrovni.

69. Napriek solídному všeobecnému rámcu pre prístup k informáciám, ktorý uznali všetci partneri v dialógu, bolo uvedených niekoľko príkladov, keď v posledných rokoch nebol včas poskytnutý prístup k informáciám týkajúcim sa niektorých veľkých infraštruktúrnych projektov. Bola uznaná možnosť získať informácie prostredníctvom odvolania na súde (po 15-dňovom správnom preskúmaní), ale dĺžka súdneho konania – v priemere až 20 mesiacov – často spôsobila, že informácie, ktoré boli nakoniec získané na základe rozhodnutia súdu, boli už neaktuálne. Okrem toho počet prípadov, v ktorých súdy rozhodli o zamietnutí prístupu k informáciám, zostáva nízky (Najvyšší správny súd v období od 1. augusta 2021 do mája 2025 právoplatne rozhodol len v 37 prípadoch).

70. V čase hodnotiacej návštevy mnohí z partnerov GET vyjadrili obavy v súvislosti s novelizáciou zákona o slobode informácií, ktorú parlament prijal 10. decembra 2024, a ktorá predlžuje lehotu na odpoveď na žiadosti o informácie z 8 na 12 dní a zavádza možnosť účtovať poplatky za vybavenie určitých žiadostí o informácie (napr. za „*mimoriadne rozsiahle vyhľadávanie informácií*“).¹⁸ Tieto zmeny a doplnenia však napadol pred Ústavným súdom Verejný ochranca práv (ombudsman) a skupina poslancov. Na základe rozhodnutia Ústavného súdu z 5. decembra 2025 boli niektoré z dotknutých zmien a doplnení vyhlásené za protiústavné. Predĺženie lehoty na odpoveď na žiadosti z 8 na 12 dní však zostáva v platnosti.

¹⁸ Tieto zmeny a doplnenia vyvolali širokú kritiku v súvislosti s dodatočnými obmedzeniami a prekážkami brániacimi účinnému prístupu k verejným informáciám, pričom sa poukazyvalo najmä na chýbajúce jasné definície, širokú diskrečnú právomoc úradníkov pri výklade nových ustanovení a riziko finančných prekážok pri prístupe k dôležitým verejným informáciám.

71. Skupina GET berie na vedomie ťažkosti, ktoré sa v praxi vyskytujú v súvislosti s prístupom k niektorým informáciám v Bratislave a v Trenčianskom kraji. Tieto ťažkosti sa však netýkajú výlučne posudzovaných regionálnych orgánov. Skupina GET vyzýva orgány v Bratislave a v Trenčianskom kraji, aby naďalej rozširovali už osvedčené postupy týkajúce sa zverejňovania informácií verejného záujmu v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti.

Lobing a tretie strany

72. V Slovenskej republike v súčasnosti neexistujú žiadne pravidlá na národnej úrovni týkajúce sa lobingu a kontaktov volených predstaviteľov s lobistami a inými tretími stranami. Orgány uvádzajú, že v súčasnosti sa v rámci pôsobnosti Ministerstva vnútra pripravuje návrh zákona o lobingu. GRECO vydalo odporúčania v hodnotiacich správach [štvrtého](#) aj [piateho kola](#), aby sa regulovali kontakty poslancov národného parlamentu a osôb vo vysokých výkonných funkciách s lobistami a inými tretími stranami a aby sa zaviedla väčšia transparentnosť týchto kontaktov. Tieto odporúčania zatiaľ neboli implementované, hoci GET pripomína, že postup overovania súladu v piatom kole stále prebieha.

73. Na regionálnej úrovni v súčasnosti neexistujú žiadne pravidlá týkajúce sa transparentnosti kontaktov volených predstaviteľov vo výkonných a zastupiteľských orgánoch [Bratislavy](#) a [Trenčianskeho kraja](#) s tretími stranami a inými lobistami. To je dôvodom na obavy. GRECO vo svojich predchádzajúcich správach o Slovenskej republike zdôraznilo, že v krajine jej veľkosti je pravdepodobnosť, že poslanci, ministri alebo iní úradníci s výkonnými funkciami budú nejakým spôsobom prepojení s lobistami alebo inými tretími stranami, nepochybne vyššia ako vo väčších krajinách. Táto pravdepodobnosť je ešte väčšia na miestnej a regionálnej úrovni, kde sú volení úradníci a správne orgány prvým kontaktným bodom pre občanov a podniky a prijímajú dôležité rozhodnutia ovplyvňujúce ich každodenný život a činnosť.

74. Odvoláva sa na [odporúčanie](#) Výboru ministrov [CM/Rec\(2017\)2](#) pre členské štáty o právnej regulácii lobistických aktivít v kontexte verejného rozhodovania, ktoré podporuje reguláciu lobingu a vyzýva na poskytovanie usmernení verejným činiteľom o ich vzťahoch s lobistami, aby sa predišlo rizikám pre integritu verejného sektora, ktoré by mohli vzniknúť v dôsledku lobistických aktivít. Do prijatia – už dávno očakávanej – vnútroštátnej legislatívy by sa to mohlo dosiahnuť prostredníctvom vynútiteľných pravidiel, prijatia politík, postupov a usmernení a opatrení na zvyšovanie povedomia. [Európsky kódex správania pre všetky osoby zapojené do miestneho a regionálneho riadenia](#) Kongresu miestnych a regionálnych orgánov Rady Európy podporuje tento prístup tým, že vyžaduje, aby všetky subjekty podporovali transparentnosť, otvorenosť a viditeľnosť svojich činností.

75. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **GRECO odporúča (i) vnútroštátnym orgánom regulovať lobing s cieľom zabezpečiť transparentnosť interakcií medzi lobistami a osobami podieľajúcimi sa na rozhodovaní, vrátane tých na miestnej a regionálnej úrovni, alebo (ii) v prípade absencie takejto regulácie, orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja (1) zlepšiť zverejňovanie kontaktov osôb podieľajúcimi sa na rozhodovaní s lobistami a inými tretími stranami usilujúcimi sa ovplyvniť verejné rozhodovanie, vrátane identity osôb (alebo subjektov, ktoré zastupujú) a predmetu rokovaní, a (2) vypracovať a šíriť usmernenia pre verejných funkcionárov, ako transparentným spôsobom vstupovať do kontaktu s lobistami a tretími stranami.**

Kontrolné mechanizmy, dohľad a zodpovednosť

Zverejňovanie prípadov korupcie a porušenia zásad integrity, ochrana oznamovateľov

76. Skupina GET konštatuje, že na celoštátnej úrovni, ako aj v Bratislave a Trenčianskom kraji existuje dobre vyvinutý právny a regulačný rámec¹⁹), ktorý upravuje podávanie sťažností verejnosti a oznamovanie možných porušení trestnoprávných ustanovení týkajúcich sa korupcie, právnych ustanovení o konflikte záujmov, ako aj pravidiel integrity a ďalších súvisiacich povinností. V tejto súvislosti neboli GET v Bratislave a v Trenčianskom kraji signalizované žiadne významné nedostatky. GET však chce zdôrazniť, že 9. decembra 2025 parlament prijal novelu zákona o ochrane oznamovateľov, ktorá podľa viacerých organizácií občianskej spoločnosti,²⁰ medzinárodných inštitúcií²¹ a odborníkov prináša rad negatívnych dôsledkov pre právne a praktické záruky, ktoré boli zavedené na ochranu oznamovateľov. Skupina GET konštatuje, že tieto zmeny a doplnenia boli napadnuté na Ústavnom súde a následne zrušené parlamentom 17. marca 2026. Úrad na ochranu oznamovateľov, ktorý je vo veľkej miere vnímaný ako nezávislý orgán, preto naďalej funguje.

77. V kontexte tohto právneho a regulačného rámca sa GET cíti povinná hľadať zrozumiteľné vysvetlenie skutočnosti, že v Bratislave bolo podané len jedno oznámenie o podozrení z protiprávneho konania a v Trenčianskom kraji žiadne. Počas hodnotiacej návštevy na mieste GET od zástupcov občianskej spoločnosti vypočula, že ťažkosti s praktickým uplatňovaním dobre vyvinutej legislatívy na ochranu oznamovateľov spočívali hlavne v ostro negatívnom vnímaní oznamovania porušení zo strany verejnosti a v relatívne nedávnom vzniku špecializovaných inštitúcií – najmä Úradu na ochranu oznamovateľov (UOO) pri Verejnom ochrancovi práv – ktoré si museli získať dôveru. Tieto názory vo veľkej miere potvrdili partneri, s ktorými sa stretli v Bratislave a v Trenčianskom kraji, ako aj zástupcovia úradu Verejného ochrancu práv. Títo tiež uviedli, že Úrad pre ochranu oznamovateľov (UOO) realizuje osvetové aktivity pre miestne a regionálne orgány s cieľom posilniť oznamovanie a zvýšiť dôveru v spoľahlivosť dostupných kanálov na podávanie oznámení. Tieto aktivity sú určite vítané a prospelo by im ďalšie posilnenie na miestnej a regionálnej úrovni. Uznesenie Kongresu č. 444 (2019) a Odporúčanie č. 435 (2019), ktoré vyzývajú miestne a regionálne orgány, aby podporovali pozitívny postoj občanov k oznamovaniu porušení a organizovali národné kampane na podporu oznamovania s cieľom propagovať jeho pridanú hodnotu v boji proti korupcii, ako aj zriadiť vhodné dôverné kanály na podávanie oznámení, poskytujú tomuto prístupu ďalšiu podporu.

78. GET sa domnieva, že nedostatočné uplatňovanie existujúceho legislatívneho a inštitucionálneho rámca na oznamovanie porušení integrity, neprimeraného správania a možných korupčných deliktov v praxi je premárnenou príležitosťou, keďže takéto oznámenia môžu byť veľmi užitočným zdrojom na účinné riešenie porušení, ako aj na ich prevenciu. Oba miestne a regionálne subjekty, ktoré sú predmetom hodnotenia, by mali prijať ďalšie praktické kroky na podporu

¹⁹ V Trenčianskom kraji sú kanály, inštitúcie, usmernenia a školenia týkajúce sa oznamovania protiprávneho konania k dispozícii prostredníctvom hlavného kontrolóra, ako aj osoby zodpovednej za protikorupčnú politiku.

²⁰ Pozri list zaslaný slovenskej vláde 25. novembra 2025 v mene organizácií WIN, European Whistleblowing Institute, Stop Corruption Foundation, Transparency International Slovakia a VIA IURIS ministrovi spravodlivosti, ministrovi vnútra a predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý je dostupný na nasledujúcom odkaze: <https://whistleblowingnetwork.org/News-Events/News/News-Archive/Slovak-Government-Fast-Tracking-New-Bill-to-Reduce>

²¹ Pozrite si stanovisko Úradu európskeho prokurátora k legislatívnym zmenám a doplneniam navrhnutým slovenskou vládou v oblasti ochrany oznamovateľov, dostupné na nasledujúcom odkaze: <https://www.eppo.europa.eu/en/media/news/statement-regarding-legislative-amendments-proposed-slovak-government-whistle-blower>

oznamovania protiprávneho konania a ochrany oznamovateľov v ich príslušných inštitúciách a orgánoch. **GRECO preto odporúča orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja prijať ďalšie opatrenia na (i) zvýšenie povedomia medzi volených verejnými činiteľmi a zamestnancami o kanáloch a inštitúciách na oznamovanie protiprávneho konania a korupčných trestných činov, ako aj o možnostiach ochrany oznamovateľov; a (ii) poskytnutie špecializovaného usmernenia a školenia v týchto otázkach.**

IV. ZÁVERY A ĎALŠIE KROKY

79. Slovenská republika disponuje dobre zavedeným systémom boja proti korupcii a na podporu integrity, ktorý sa vo veľkej miere rozširuje aj na regionálnu úroveň. Bratislava a Trenčiansky samosprávny kraj prekročili rámec celoštátnych opatrení a vyvinuli rad osvedčených postupov, zdokumentovaných v tejto správe, ktoré poukazujú na ich odhodlanie predchádzať korupcii a podporovať integritu. Tieto osvedčené postupy pokrývajú mnohé oblasti, od hodnotenia implementácie dokumentov protikorupčnej politiky, certifikácie ISO v oblasti boja proti úplatkárstvu, až po preskúmanie transparentnosti a integrity pri náboře zamestnancov na riadiace pozície, zapojenie zainteresovaných strán do prípravy etických kódexov a pozitívnych postupov v oblasti účasti verejnosti a verejného obstarávania.

80. Správa identifikovala niekoľko oblastí, v ktorých je potrebný ďalší pokrok, a na základe toho formuluje odporúčania. Tieto odporúčania sa týkajú širokého spektra otázok, vrátane koordinácie medzi národnou a regionálnou úrovňou pri príprave a implementácii protikorupčných politík, pravidelnej analýzy rizík v oblasti integrity a korupcie, záruk integrity pre politických predstaviteľov, etických kódexov a ich vynútiteľnosti, zvyšovania povedomia a dôverného poradenstva v otázkach integrity, mimopracovných činností, obmedzení po skončení pracovného pomeru, pravidiel týkajúcich sa darov, preskúmania vyhlásení o majetku, záväzkoch a záujmoch, lobingu a ochrany oznamovateľov.

81. Očakáva sa, že vykonanie odporúčaní ďalej posilní systém integrity v Slovenskej republike, podporí zodpovednosť na nižšej ako celoštátnej úrovni a posilní dôveru verejnosti v inštitúcie. Niektoré odporúčania sa hodia na implementáciu príslušnými ústrednými orgánmi, zatiaľ čo iné sú viac priamo zamerané na orgány Hlavného mesta Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja. V určitých prípadoch bude účinná implementácia závisieť od úzkej koordinácie medzi vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi v rámci ústavného rámca krajiny. Je na Slovenskej republike, aby rozhodla, ktoré inštitúcie alebo orgány sú zodpovedné za prijatie potrebných opatrení.

82. Vzhľadom na zistenia uvedené v tejto správe adresuje GRECO Slovenskej republike nasledujúce odporúčania:

- i. **vnútroštátnym orgánom zlepšiť koordináciu medzi národnou a miestnou a regionálnou úrovňou pri príprave a implementácii národných protikorupčných politických dokumentov s cieľom umožniť miestnym a regionálnym orgánom poskytovať relevantné príspevky v rámci ich príslušných kompetencií (odsek 24);**
- ii. **orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja zabezpečiť, aby (i) boli pravidelne v relevantných oblastiach vykonávané analýzy rizík integrity a korupcie; (ii) boli nápravné opatrenia zahrnuté do protikorupčných politických dokumentov, ktoré budú prijaté a implementované (odsek 27);**

- iii. vnútroštátnym orgánom zvážiť zavedenie opatrení na zabezpečenie integrity pre primátorov a predsedov samosprávnych krajov, ako aj pre ich zástupcov a poradcov pri nástupe do funkcie, s cieľom identifikovať a riadiť potenciálne konflikty záujmov (odsek 29);
- iv. orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja (i) prijať a zverejniť etický kódex/kódex správania pre členov mestského zastupiteľstva Bratislavy, primátora a jeho zástupcov, pokrývajúci všetky relevantné otázky integrity (napr. konflikty záujmov, dary, kontakty s lobistami a inými tretími stranami, vedľajšie činnosti, nakladanie s dôvernými informáciami, majetkové priznania a obmedzenia po skončení funkcie); (ii) doplniť tento kódex a Etický kódex volených predstaviteľov Trenčianskeho samosprávneho kraja o praktické usmernenia vrátane príkladov z každodennej praxe; a (iii) doplniť oba kódexy dôveryhodným mechanizmom dohľadu a presadzovania, vrátane konkrétnych a účinných sankcií/opatrení za ich porušenie (odsek 37);
- v. orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja pre volených/menovaných úradníkov vo výkonných a zastupiteľských orgánoch (i) vyvinúť mechanizmy na zvyšovanie povedomia o otázkach integrity a (budúcom) etickom kódexe, vrátane školení o integrite na začiatku ich funkčného obdobia a pravidelne počas jeho trvania; (ii) zriadiť špecializovanú funkciu dôverného poradenstva na poskytovanie poradenstva v oblasti integrity, konfliktu záujmov a prevencie korupcie (odsek 41);
- vi. orgánom Bratislavy (i) oddeliť funkciu dôverného poradenstva v otázkach etiky a integrity od funkcie dohľadu nad dodržiavaním Kódexu správania sa zamestnancov; (ii) poskytnúť orgánu/funkcii poverenej dôverným poradenstvom v otázkach etiky a integrity dostatočné (ľudské, finančné a administratívne) zdroje na plnenie svojich úloh (odsek 43);
- vii. orgánom Trenčianskeho samosprávneho kraja (i) ďalej posilniť úvodné a priebežné odborné vzdelávanie v oblasti etiky a integrity poskytované zamestnancom verejnej správy; a (ii) zriadiť špecializovanú funkciu dôverného poradenstva na výklad a implementáciu týchto štandardov a riadne informovať zamestnancov verejnej správy o tejto možnosti (odsek 45);
- viii. vnútroštátnym orgánom (i) vypracovať štúdiu o súčasnom regulačnom rámci a praxi týkajúcej sa výkonu (platených a neplatených) vedľajších činností volenými/menovanými verejnými činiteľmi a zamestnancami miestnych a regionálnych orgánov; (ii) na základe zistení tejto štúdie primerane rozvinúť alebo upraviť národný regulačný rámec s cieľom obmedziť riziká pre integritu a účinne dohliadať na výkon vedľajších činností (odsek 47);
- ix. vnútroštátnym orgánom zabezpečiť legislatívu a prax upravujúcu pravidlá po skončení výkonu funkciu vo vzťahu k verejným činiteľom a zamestnancom miestnych a regionálnych orgánov v rizikových pozíciách bude podrobená vecnému preskúmaniu z hľadiska rizík vzniku konfliktu záujmov a zaviesť primerané opatrenia na zmiernenie akýchkoľvek identifikovaných rizík (odsek 51);

- x. **orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja zaviesť, pokiaľ ide o volených verejných činiteľov vo výkonných a zastupiteľských orgánoch, prísnejšie pravidlá týkajúce sa darov a iných výhod tým, že sa (i) výrazne znížia prahové hodnoty pre prijímanie, oznamovanie a zaznamenávanie darov s určením pevnej peňažnej hodnoty; (ii) poskytnú primerané praktické usmernenia k oceňovaniu, prijímaniu a odmietaniu ponúkaných darov a výhod; a (iii) sprístupnia verejnosti registre darov (odsek 56);**
 - xi. **vnútroštátnym orgánom výrazne posilniť mechanizmy na preskúmavanie majetkových priznaní predkladaných volenými verejnými činiteľmi miestnych a regionálnych orgánov, a to najmä tým, že príslušným orgánom poskytnú právomoci a primerané ľudské a finančné zdroje na vykonávanie dôkladnej kontroly predložených priznaní a vyšetrovanie nezrovnalostí (odsek 64);**
 - xii. **(i) vnútroštátnym orgány regulovať lobing s cieľom zabezpečiť transparentnosť interakcií medzi lobistami a osobami podieľajúcimi sa na rozhodovaní, vrátane na miestnej a regionálnej úrovni, alebo (ii) v prípade absencie takejto regulácie, orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja (1) zlepšiť zverejňovanie kontaktov osôb podieľajúcimi sa na rozhodovaní s lobistami a inými tretími stranami usilujúcimi sa ovplyvniť verejné rozhodovanie, vrátane identity osôb (alebo subjektov, ktoré zastupujú) a predmetu rokovaní, a (2) vypracovať a šíriť usmernenia pre predstaviteľov, ako transparentným spôsobom vstupovať do kontaktu s lobistami a tretími stranami (odsek 75);**
 - xiii. **orgánom Bratislavy a Trenčianskeho samosprávneho kraja prijať ďalšie opatrenia na (i) zvýšenie povedomia medzi volenými verejnými činiteľmi a zamestnancami o kanáloch a inštitúciách na oznamovanie protiprávneho konania a korupčných trestných činoch, ako aj o možnostiach ochrany oznamovateľov; a (ii) poskytnutie špecializovaného usmernenia a školenia v týchto otázkach (odsek 78).**
83. GRECO vyzýva orgány Slovenskej republiky, aby upozornili všetky miestne a regionálne orgány, v prípade potreby aj prostredníctvom ich združení, na odporúčania obsiahnuté v tejto správe, ak sa ich týkajú, s cieľom odstrániť podobné nedostatky vo svojich vlastných predpisoch a postupoch.
84. Okrem toho GRECO vyzýva orgány Slovenskej republiky, aby šírili osvedčené postupy uvedené v tejto správe medzi ostatné miestne a regionálne orgány.
85. V súlade s článkom 30.2 rokovacieho poriadku vyzýva GRECO orgány Slovenskej republiky, aby do 30. septembra 2027 predložili správu o opatreniach prijatých na vykonanie vyššie uvedených odporúčaní. Tieto opatrenia následne posúdi GRECO v rámci svojho osobitného postupu sledovania v súlade s revidovaným článkom 31 ter.
86. Na záver GRECO vyzýva orgány Slovenskej republiky, aby čo najskôr povolili zverejnenie tejto správy a sprístupnili verejnosti jej preklad do národného jazyka.

PRÍLOHA – PODROBNÝ POPISNÝ ÚVOD

PRÍLOHA – PODROBNÝ POPISNÝ ÚVOD	29
I. NÁRODNÝ, REGIONÁLNY A MIESTNY SYSTÉM VEREJNEJ SPRÁVY	31
ÚSTAVNÝ A LEGISLATÍVNY RÁMEC, ÚZEMNÁ ŠTRUKTÚRA A ROZDELENIE PRÁVOMOCÍ	31
NÁRODNÁ PROTIKORUPČNÁ POLITIKA A POLITIKA INTEGRITY A ICH UPLATNITEĽNOSŤ NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI	32
VYKONÁVANIE NÁRODNEJ PROTIKORUPČNEJ/INTEGRITNEJ LEGISLATÍVY MIESTNYMI/ REGIONÁLNYMI ORGÁNMI	33
ŠTATISTIKY O KORUPČNÝCH TRESTNÝCH ČINOCH NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI.....	34
II. SYSTÉM INTEGRITY NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI	34
VEREJNÁ SPRÁVA A FINANČIE	34
INŠTITUCIONÁLNA ŠTRUKTÚRA NA NIŽŠEJ AKO CELOŠTÁTNEJ ÚROVNI	35
<i>Výkonné orgány</i>	35
BRATISLAVA	35
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	36
<i>Zastupiteľský orgán</i>	38
BRATISLAVA	38
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	39
<i>Verejná správa</i>	40
BRATISLAVA	40
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	40
POLITIKA BOJA PROTI KORUPCII A ZA INTEGRITU A HODNOTENIE RIZÍK	41
BRATISLAVA	41
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	41
ŠTANDARDY SPRÁVANIA A ETIKY	42
<i>Kódex správania/etiky</i>	42
BRATISLAVA	42
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	43
<i>Vzdelávanie a osvetová činnosť</i>	44
BRATISLAVA	44
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	44
<i>Dôverné poradenstvo</i>	44
BRATISLAVA	44
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	45
KONFLIKTY ZÁUJMOV	45
BRATISLAVA	45
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	46
NEZLUČITEĽNOSŤ, ZÁKAZY ALEBO OBMEDZENIA URČITÝCH ČINNOSTÍ	46
<i>Nezlučiteľnosť, vedľajšie činnosti a finančné záujmy</i>	46
BRATISLAVA	47
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	47
<i>Obmedzenia po skončení funkčného obdobia</i>	48
<i>Dary</i>	48
BRATISLAVA	48
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	49
<i>Zmluvy s orgánmi samosprávy</i>	49
<i>Zneužitie verejných zdrojov a dôverných informácií</i>	49
BRATISLAVA	50
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	50
VYHLÁSENIE O MAJETKU, ZÁVÄZKOCH A ZÁÚJMOCH	50
<i>Požiadavky na vyhlásenie</i>	50
<i>Mechanizmy kontroly</i>	51
TRANSPARENTNOSŤ, PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM A ÚČASŤ VEREJNOSTI	52
<i>Prístup k informáciám</i>	52
<i>Transparentnosť a účasť verejnosti na rozhodovaní</i>	53
BRATISLAVA	53
TREŇČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	54

<i>Tretie strany a lobisti</i>	54
KONTROLNÉ MECHANIZMY, DOHLAD A ZODPOVEDNOSŤ	54
<i>Mechanizmy dodržiavania predpisov</i>	54
BRATISLAVA	54
TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	54
<i>Vnútna kontrola/audit</i>	55
BRATISLAVA	55
TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	55
<i>Externá kontrola/audit</i>	55
<i>Nezávislý/sociálny audit</i>	56
<i>Správne konanie</i>	56
<i>Súdne preskúmanie</i>	56
OZNAMOVANIE KORUPCIE A PORUŠENÍ INTEGRITY, OCHRANA OZNAMOVATEĽOV	56
<i>Mechanizmy podávania sťažností verejnosti</i>	56
<i>Povinnosť podávať správy</i>	57
<i>Ochrana oznamovateľov</i>	57
BRATISLAVA	58
TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	58
VYNÚTITEĽNOSŤ A SANKCIE	59
<i>Mimotrestné vynucovacie mechanizmy</i>	59
<i>Trestné konanie</i>	60
<i>Štatistika</i>	60

I. NÁRODNÝ, REGIONÁLNY A MIESTNY SYSTÉM VEREJNEJ SPRÁVY

Ústavný a legislatívny rámec, územná štruktúra a rozdelenie právomocí

87. Slovenská republika je parlamentná republika a unitárny štát (článok 3 Ústavy) s 5,42 miliónmi obyvateľov. Hlavou štátu je prezident republiky, ktorého priamo volia občania každých päť rokov. Zákonodarnú moc má Národná rada (parlament), zložená zo 150 poslancov volených každé štyri roky.

88. Organizácia verejnej správy je decentralizovaná, s dvoma úrovňami samosprávy: nižšia úroveň pozostáva z 2 927 obcí²² (vrátane mestských častí Bratislavy a Košíc), z ktorých 141 sú mestá, a vyššia úroveň z 8 samosprávnych krajov. Okrem právomocí delegovaných na obce a regióny verejnú správu na miestnej úrovni vykonáva aj 72 okresných úradov, ktoré sú zodpovedné za výkon štátnej správy na miestnej úrovni. Keďže sa táto správa zameriava na miestne a regionálne orgány, nebude sa zaoberať okresnými úradmi.

89. Obce sa riadia zákonom o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (č. 369/1990 Z. z., ďalej len „zákon o obciach“), s výnimkou dvoch najväčších miest v krajine, Bratislavy a Košíc, ktoré sa riadia osobitným zákonom a na ktoré sa zákon o obciach uplatňuje subsidiárne. Najvyšším výkonným orgánom a zástupcom obce je starosta, volený v priamych voľbách obyvateľmi obce na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné obnoviť. Starostovi pomáha jeden zástupca alebo, v prípade obcí s viac ako 20 000 obyvateľmi, dvaja zástupcovia, ktorých starosta menuje na dobu svojho funkčného obdobia spomedzi členov obecného zastupiteľstva. Zastupiteľským orgánom obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré tvoria poslanci obecného zastupiteľstva volení v priamych voľbách obyvateľmi obce na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné obnoviť. Obecné zastupiteľstvo sa skladajú z 3 až 41 poslancov v závislosti od počtu obyvateľov v obci. Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach obecného života, ako je stanovené v § 11 ods. 4 zákona o obciach. Môže zriaďovať a rušiť podľa potreby stále alebo dočasné výkonné, kontrolné a poradné orgány.

90. Samosprávne kraje sa riadia zákonom o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov (č. 302/2001 Z. z., ďalej len „zákon o samosprávnych krajoch“). Predseda je predstaviteľom samosprávneho kraja, volený v priamych voľbách obyvateľmi kraja na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné predĺžiť. Krajské zastupiteľstvo (alebo krajský parlament) je zastupiteľským orgánom kraja. Tvoria ho poslanci volení v priamych voľbách obyvateľmi kraja na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné predĺžiť. Počet poslancov sa líši v závislosti od počtu obyvateľov. Stanovuje ho samotné krajské zastupiteľstvo na dobu trvania svojho mandátu na základe pomeru jeden poslanec na 12 000 až 15 000 obyvateľov. Krajské zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach krajského života, ako je stanovené v § 11 ods. 2 zákona o samosprávnych krajoch. Zriaďuje mandátnu komisiu, finančnú komisiu a ďalšie komisie podľa osobitných zákonov, ako aj ďalšie stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány podľa potreby. Volí a odvoláva podpredsedov a hlavného kontrolóra kraja.

91. Hlavným mestom Slovenskej republiky je Bratislava (článok 10 Ústavy). Jej postavenie, samospráva, postavenie mestských orgánov (na úrovni mestskej samosprávy) a miestnych orgánov (na úrovni mestských častí) sú upravené zákonom o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.

²² Aktuálny zoznam obcí a ich častí je k dispozícii tu: <https://ives.minv.sk/obce/webformmain.aspx>

Na úrovni mesta je výkonným orgánom primátor, volený v priamych voľbách obyvateľmi na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné obnoviť. Primátorovi pomáhajú traja zástupcovia. Zastupiteľstvo je zastupiteľským orgánom na úrovni mesta. Skladá sa z 45 poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné obnoviť. Zastupiteľstvo zriaďuje mestskú radu, výbory, mestskú políciu a volí mestského kontrolóra. Na úrovni mestských častí je výkonným orgánom starosta, volený obyvateľmi na štvorročné funkčné obdobie, ktoré je možné obnoviť. Pomáha mu zástupca. Zastupiteľským orgánom je miestne zastupiteľstvo, zložené z poslancov volených obyvateľmi na štvorročné obnoviteľné funkčné obdobie. Počet poslancov sa pohybuje od 5 do 7 v mestskej časti s menej ako 2 000 obyvateľmi až po 25 až 35 v mestskej časti s viac ako 100 000 obyvateľmi. Miestne zastupiteľstvo zriaďuje miestnu radu, výbory a volí miestneho kontrolóra.

92. Slovenská republika podpísala Európsku chartu miestnej samosprávy (ďalej len „charta“) 23. februára 1999 a táto charta nadobudla platnosť s určitými výhradami 1. júna 2000. Od 1. septembra 2007 je Slovenská republika viazaná chartou v plnom rozsahu. Slovenská republika nepodpísala ani neratifikovala Dodatokový protokol k Charte o práve na účasť na záležitostiach miestnej samosprávy (CETS č. 207).

Národná protikorupčná politika a politika integrity a ich uplatniteľnosť na nižšej ako celoštátnej úrovni

93. Vláda Slovenskej republiky schválila na svojom zasadnutí 21. januára 2026 najnovšiu Národnú protikorupčnú stratégiu na roky 2026 – 2029. Do jej schválenia zostala v platnosti Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023. Politika na roky 2019 – 2023 bola určená celej verejnej správe a bola záväzná pre orgány ústrednej štátnej správy. Pre miestne a regionálne orgány je táto politika iba odporúčaním a môžu sa slobodne rozhodnúť, či sa budú podieľať na úlohách, ktoré stanovuje. Zásady integrity vo verejnej správe, prijaté uznesením vlády č. 49 z 31. januára 2023, majú slúžiť ako usmernenie pre verejných činiteľov s cieľom posilniť dôveru verejnosti v právny štát a kvalitu verejných služieb. Podobne ako protikorupčná politika majú aj zásady integrity vo verejnej správe pre miestnu a regionálnu úroveň poradný charakter.

94. Úrad vlády je národným orgánom primárne zodpovedným za koordináciu prevencie korupcie. Na základe protikorupčnej politiky zriadil 2. mája 2023 Radu protikorupčných koordinátorov, poradný orgán, ktorý slúži ako platforma spájajúca všetkých protikorupčných koordinátorov vo verejnej správe s cieľom zdieľať informácie o protikorupčných aktivitách, predovšetkým ústredných orgánov štátnej správy. V tejto rade, ktorá sa v rokoch 2023 a 2024 stretávala dvakrát ročne, sú zastúpení zástupcovia miestnych samospráv, ako aj protikorupčný koordinátor Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS). Samostatné samosprávne regióny v rade zastúpené nie sú.

95. Spolupráca medzi Úradom vlády a miestnymi a regionálnymi orgánmi sa realizuje formou vzdelávacích a školiacich aktivít (organizácia diskusných panelov a prednášok, propagácia a distribúcia materiálov o prevencii korupcie) vyplývajúcich z dvoch memoránd o spolupráci, jedného s ZMOS, podpísaného 22. augusta 2024, a druhého s Trenčianskym samosprávnym krajom, podpísaného 22. októbra 2024.

Uplatňovanie vnútroštátnych protikorupčných/integritných právnych predpisov miestnymi a regionálnymi orgánmi

96. Na miestne a regionálne orgány sa vzťahuje niekoľko vnútroštátnych zákonov týkajúcich sa integrity:

- a. Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (č. 357/2004 Z. z., „zákon o konflikte záujmov“) sa vzťahuje na primátorov obcí a miest, predsedov samosprávnych krajov, členov mestských zastupiteľstiev a miestnych zastupiteľstiev Bratislavského a Košického samosprávneho kraja, ako aj na členov krajských zastupiteľstiev samosprávnych krajov. Vzťahuje sa aj na členov obecných zastupiteľstiev. Tento zákon upravuje nezlučiteľnosť funkcií, povinnosti verejných činiteľov pri predchádzaní konfliktom záujmov a zodpovednosť v prípade porušenia týchto pravidiel a povinností.
- b. Zákon o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (č. 552/2003 Z. z., zákon o práci vo verejnom záujme) sa vzťahuje na široký okruh zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme, vrátane hlavných kontrolórov. Ustanovuje okrem iného povinnosť podávať majetkové priznania.
- c. Zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmenách a doplneniach niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (č. 54/2019 Z. z., zákon o ochrane oznamovateľov) sa vzťahuje *okrem iného* na obecné subjekty ako zamestnávateľov. Ustanovuje vnútorné a vonkajšie kanály na podávanie oznámení a zriaďuje Úrad na ochranu oznamovateľov.
- d. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám a o zmenách a doplneniach niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (č. 211/2000 Z. z., zákon o slobode informácií) sa vzťahuje predovšetkým na štátne orgány, obce, samosprávne regióny, ako aj na tie fyzické a právnické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v rámci ich rozhodovacích právomocí. Ustanovuje povinnosť zverejňovať všetky dostupné informácie – s určitými výnimkami. Zmluvy týkajúce sa hospodárenia s verejnými prostriedkami, ktoré uzatvorili povinné osoby, musia byť na to, aby boli platné, zverejnené aj v Centrálnom registri zmlúv, ktorý spravuje Úrad vlády. Okrem toho podľa zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmenách a doplneniach niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, „zákona o registri partnerov verejného sektora“, sa subjekty čerpajúce finančné prostriedky z verejných zdrojov musia zaregistrovať a poskytnúť informácie o svojej vlastníckej a riadiacej štruktúre v registri partnerov verejného sektora, ktorý spravuje Ministerstvo spravodlivosti. Ministerstvo spravuje aj Register diskvalifikácií, v ktorom sa zaznamenávajú údaje o osobách, ktoré na základe rozhodnutia súdneho orgánu nemôžu *okrem iného* vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu.
- e. Na samosprávu má vplyv celý rad ďalších vnútroštátnych zákonov a predpisov, napr. zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (č. 583/2004 Z. z.), zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmenách a doplneniach niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (č. 523/2004 Z. z.), zákon o finančnej kontrole a audite a o zmenách a doplneniach niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (č. 357/2015 Z. z.) atď.

97. Vyššie uvedené základné zákony upravujúce pôsobnosť miestnej samosprávy – zákon o obciach, zákon o samosprávnych krajoch a zákon o Bratislave – obsahujú aj podstatné ustanovenia týkajúce sa boja proti korupcii a integrity, pokiaľ ide o nezlučiteľnosť funkcií a úradné sľuby.

Štatistiky o korupčných trestných činoch na miestnej a regionálnej úrovni

98. K dispozícii nie sú žiadne členené štatistické údaje o sťažnostiach, vyšetрованиach, stíhaní a odsúdeniach za trestné činy korupcie na miestnej a regionálnej úrovni. Komisar pre etiku vedie interný register vyšetровaní vykonaných na základe Etického kódexu. Príslušné orgány systematicky zbierajú, analyzujú a zverejňujú štatistické údaje o trestných činoch súvisiacich s korupciou, ktoré sú však agregované podľa druhov trestných činov a ich právnej klasifikácie, a nie podľa postavenia páchatel'ov, vrátane tých, ktorí zastávajú verejnú funkciu. Súčasné opatrenia preto neumožňujú identifikovať ani kvantifikovať trestné činy súvisiace s korupciou konkrétne vo vzťahu k miestnym a regionálnym orgánom verejnej správy.

II. SYSTÉM INTEGRITY NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI

Verejná správa a financie

Bratislava

99. Bratislava je hlavné mesto Slovenskej republiky s počtom obyvateľov 478 040 (k 31. decembru 2023) a 571 110 v rámci aglomerácie (k 31. decembru 2019). Má 17 mestských častí.

100. Bratislava je členom Únie miest Slovenska²³ a združenia K8 – Asociácie regionálnych miest.²⁴ Hoci žiadne z týchto združení nemá konkrétne protikorupčné ciele, ich zámerom je podporovať transparentnosť, vyjadrovať sa k príslušným návrhom zákonov a podieľať sa na relevantných protikorupčných aktivitách. Mestské časti Bratislavy sú členmi Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS)²⁵.

101. Hlavnými orgánmi Bratislavy sú primátor a mestské zastupiteľstvo.

102. Rozpočet Bratislavy sa schvaľuje v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (č. 583/2004 Z. z.). Rozpočet na rok 2023 a prognózy na roky 2024 a 2025 boli schválené 23. marca 2023 uznesením mestského zastupiteľstva č. 105/2023.²⁶ Celkový rozpočet Bratislavy na rok 2023 v príjmoch a výdavkoch bol 607 620 217 EUR. Predpokladaný ročný rozpočet na rok 2024 je 689 036 601 EUR a na rok 2025 – 570 027 465 EUR. Pokles ročného rozpočtu je spôsobený viacerými faktormi, medzi ktoré patrí dokončenie viacerých veľkých investičných projektov v roku 2024 (napr. financovaných z fondov EÚ, štátnych dotácií atď.), predpokladaný pokles určitých daňových a nedaňových príjmov v dôsledku spomalenia hospodárskeho rastu a konzervatívny prístup k prognózovaniu rozpočtu na rok 2025. Hlavnými zdrojmi financovania sú dane z príjmov

²³ [Únia miest Slovenska](#) združuje mestá a najväčšie obce v Slovenskej republike. Má 26 členov s celkovým počtom obyvateľov viac ako 1,2 milióna.

²⁴ Webová stránka združenia K8 je dostupná na nasledujúcom odkaze: <http://www.k8.sk/>

²⁵ Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) zastupuje mestá, obce a okresy. V súčasnosti združuje 2787 samospráv z celkového počtu 2929.

²⁶ Najnovší rozpočet na rok 2026 schválilo mestské zastupiteľstvo 6. novembra 2025.

fyzických osôb prijaté zo štátneho rozpočtu a dane z nehnuteľností. Bratislava môže získať dotácie a prostriedky z externých zdrojov, ktoré sú zvyčajne určené na konkrétny účel.²⁷ Niekoľko nedávnych auditov a inšpekcií vykonaných v Bratislave nepreukázalo nedostatok transparentnosti výdavkov.

Trenčiansky samosprávny kraj

103. Trenčiansky samosprávny kraj (Trenčiansky kraj) bol zriadený ako jeden z ôsmich samosprávnych krajov na území Slovenskej republiky zákonom o samosprávnych krajoch. Rozprestiera sa na ploche 4 502 km² a má 569 390 obyvateľov. Je druhý najmenší z ôsmich krajov. Jeho hlavným mestom je Trenčín. Podobne ako ostatné samosprávne kraje má Trenčiansky kraj zodpovednosť hlavne v týchto oblastiach: cestná doprava; pozemná komunikácia; civilná ochrana; cestovný ruch, regionálny rozvoj a životné prostredie; múzeá a galérie; sociálne služby; osvetová činnosť; knižnice; školstvo; šport; zdravotná starostlivosť; územné plánovanie a stavebné predpisy; financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

104. Trenčiansky kraj je členom združenia slovenských samosprávnych krajov SK8, ktoré združuje všetkých osem vyšších územných celkov v Slovenskej republike. Združenie sa zaoberá témami a otázkami vyplývajúcimi z kompetencií krajov podľa zákona o samosprávnych krajoch. Z tohto dôvodu sa nezaoberá otázkami korupcie a integrity.

105. Hlavnými orgánmi Trenčianskeho kraja sú jeho predseda a krajské zastupiteľstvo.

106. Rozpočet Trenčianskeho kraja sa zostavuje a schvaľuje v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy (č. 523/2004 Z. z.) a so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (č. 583/2004 Z. z.). Celkové príjmy Trenčianskeho kraja na rozpočtový rok 2026 sa odhadujú na 298 miliónov EUR, z čoho sú bežné príjmy rozpočtované na 233 miliónov EUR a kapitálové príjmy na 65 miliónov EUR. Rozpočtové výdavky kraja na rok 2026 sa odhadujú na 303 miliónov EUR.²⁸

Miestna a regionálna inštitucionálna štruktúra

Výkonné orgány

Bratislava

²⁷ Medzi ďalšie zdroje financovania Bratislavy patria: fondy Európskej únie, ako napríklad Integrovaný regionálny operačný program na revitalizáciu verejných priestorov, cyklistickú infraštruktúru alebo modernizáciu verejnej dopravy, štátne dotácie (napr. od Ministerstva dopravy – na rekonštrukciu ciest, od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu – na renováciu škôl atď.), granty od nadácií a mimovládnych organizácií (napr. Nadácia Pontis, Nadácia mesta Bratislava atď.). Tieto prostriedky sú vždy účelovo viazané a môžu sa použiť len na konkrétne schválené projekty, nie však na bežné prevádzkové výdavky.

²⁸ Rozpočet Trenčianskeho kraja na rok 2026 sa skladá z vlastných finančných zdrojov kraja, dotácií zo štátneho rozpočtu určených na delegované vykonávanie štátnej správy v oblasti školstva a z externých zdrojov, vrátane štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu na realizáciu projektov v jednotlivých sekciách v rámci obdobia financovania programov EÚ na roky 2021–2027, NextGenerationEU, JTF atď. Existujú tri hlavné zdroje rozpočtových príjmov, a to:

- daňové príjmy: 139 miliónov EUR,
- daňové príjmy: 18 miliónov EUR,
- dotácie a transfery: 141 miliónov EUR (vrátane 77,5 miliónov EUR zo štátneho rozpočtu).

107. Primátora volia obyvatelia Bratislavy v priamych voľbách. Kandidovať na primátora môže osoba s trvalým bydliskom v obci, ktorá má v deň volieb najmenej 25 rokov a ktorej výkon volebného práva nebol obmedzený trestom odňatia slobody alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony. Primátori nepodliehajú pred nástupom do funkcie kontrole bezúhonnosti.

108. Primátora Bratislavy zastupujú traja zástupcovia primátora, ktorých menuje spomedzi členov mestského zastupiteľstva. Informácie o primátorovi a zástupcoch primátora sú uverejnené na oficiálnej webovej stránke [Bratislavy](#). Primátor tiež menuje a odvoláva riaditeľa verejnej správy samosprávy, mestského úradu, ktorý volí svojich zástupcov.

109. Primátori majú nárok na plat²⁹, ktorý je súčinom priemerného mesačného platu v krajine a príslušného koeficientu (koeficient pre primátora Bratislavy je 3,98). Mestské zastupiteľstvo môže rozhodnúť o zvýšení tohto platu až o 60 %. Náместník primátora má nárok na plat stanovený primátorom podľa materiálnych a časových nárokov výkonu funkcie, maximálne do výšky 70 % mesačného platu primátora. Informácie o platoch primátora a náместníkov primátora sú k dispozícii na internete³⁰.

110. Právomoci primátora sú vymedzené v článku 9 ods. 6 Štatútu mesta Bratislava. Primátor *okrem iného* vydáva pracovné a organizačné predpisy samosprávy, etický kódex zamestnancov a predpisy o ich odmeňovaní. Primátor tiež informuje mestské zastupiteľstvo o vydaní a zmenách organizačných predpisov samosprávy. Okrem toho primátor rozhoduje o všetkých záležitostiach samosprávy, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom samosprávy vyhradené mestskému zastupiteľstvu. Náместníci primátora zastupujú primátora v rozsahu, ktorý určí písomným poverením.

111. Primátor zvoláva a vedie zasadnutia mestského zastupiteľstva a mestskej rady a podpisuje ich uznesenia, ako aj všeobecne záväzné nariadenia samosprávy. Primátor môže pozastaviť vykonanie uznesenia mestského zastupiteľstva, ak sa domnieva, že je v rozpore so zákonom alebo je zjavne nevýhodné pre mesto, a to odmietnutím jeho podpisu (veto). V takom prípade môže mestské zastupiteľstvo uznesenie potvrdiť trojpäťtinovou väčšinou hlasov všetkých členov; ak mestské zastupiteľstvo uznesenie nepotvrdí do troch mesiacov od jeho schválenia, stáva sa neplatným. Primátor nesmie pozastaviť vykonávanie schváleného uznesenia.

112. Dôvody na ukončenie funkčného obdobia primátorov sú uvedené v článku 13a zákona o samospráve a zahŕňajú *okrem iného* rezignáciu, odmietnutie zložiť sľub, právoplatný rozsudok za úmyselný trestný čin a odvolanie na základe miestneho referenda. Primátori nemôžu odvolávať členov zastupiteľstva a naopak. Zástupcovia primátora môžu byť primátorom odvolaní kedykoľvek, a to aj bez uvedenia dôvodu, pričom v takom prípade primátor vymenuje nového zástupcu primátora do 60 dní od odvolania.

Trenčiansky samosprávny kraj

113. Predseda kraja volia obyvatelia Trenčianskeho kraja – občania Slovenskej republiky a cudzinci s trvalým pobytom v obci alebo vojenskom obvode kraja – v priamych voľbách na štvorročné funkčné obdobie. Za predsedu samosprávneho kraja môže byť zvolená každá osoba,

²⁹ Podľa § 3 ods. 1 zákona o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest (č. 253/1994 Z. z.).

³⁰ Dostupné na nasledujúcom odkaze: <https://bratislava.sk/mesto-bratislava/transparentne-mesto/odmenovanie>

ktorá má volebné právo, dosiahla vek 25 rokov a nebola zbavená výkonu volebného práva trestom odňatia slobody alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony. Predseda kraja nepodlieha pred nástupom do funkcie overovaniu bezúhonnosti.

114. Predseda dostáva odmenu podľa zákona o platových pomeroch (č. 438/2001 Z. z.). Plat sa spravidla stanovuje ako pevná suma vyplývajúca z násobku platového základu a koeficientu 2. Keďže však súčasný predseda Trenčianskeho kraja je zároveň poslancom Národnej rady, má okrem poslaneckého platu nárok aj na minimálnu mzdu. Ako hlava výkonnej moci je povinný podávať ročné majetkové priznanie (pozri nižšie v časti majetkové priznanie), ktorého časť sa zverejňuje. Meno, funkcia a životopis predsedu sú zverejnené na webovej stránke kraja³¹.

115. Predseda zastupuje Trenčiansky kraj navonok, je štatutárnym orgánom v majetkových, pracovných a iných vzťahoch, ako aj správny orgánom v záležitostiach, v ktorých zákon zveruje kraju rozhodovacie právomoci týkajúce sa práv a povinností fyzických a právnických osôb. Postavenie, úlohy a právomoci predsedu upravuje zákon o samosprávnych krajoch. Predseda najmä zvoláva a vedie zasadnutia rád predsedov komisií; rozhoduje o záležitostiach týkajúcich sa kraja, okrem prípadov, keď sú delegované na úrad Trenčianskeho kraja; a vydáva organizačné predpisy úradu Trenčianskeho kraja týkajúce sa jeho vnútornej organizácie, počtu zamestnancov a ich pracovných funkcií; vykonáva úpravy rozpočtu v rozsahu stanovenom krajským zastupiteľstvom.

116. Funkčné obdobie predsedu končí okrem iného odstúpením, odmietnutím zložiť sľub alebo jeho zložením s výhradami, právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo trestný čin, pri ktorom nebol odložený výkon trestu odňatia slobody, alebo na základe referenda o odvolaní. Takéto referendum musia iniciovať poslanci krajského zastupiteľstva v troch prípadoch: pri neprítomnosti alebo neschopnosti vykonávať funkciu trvajúcej dlhšie ako šesť mesiacov; pri hrubom alebo opakovanom zanedbaní povinností, čím dôjde k závažným nedostatkom vo výkone správy Trenčianskeho kraja; na základe petície, ktorú podpíše 30 % voličov kraja. Referendum musí získať väčšinu odovzdaných hlasov pri účasti najmenej 50 % voličov.

117. Predsedovi pomáha jeden alebo viacerí podpredsedovia, ktorí ho zastupujú na základe písomného poverenia. Podpredsedu alebo podpredsedov volí krajské zastupiteľstvo spomedzi svojich členov na návrh predsedu.

118. Rozpočet Trenčianskeho kraja sa zostavuje, schvaľuje a vykonáva podľa smernice č. 2/2018 schválenej predsedom v súlade so zákonmi o rozpočtových pravidlách (zákon č. 523/2004 Z. z. a zákon č. 583/2004 Z. z.). Zostavuje ho úrad Trenčianskeho kraja na základe nariadenia schváleného predsedom. Rozpočet, ako aj všetky zmeny a doplnenia, ktoré menia celkovú výšku príjmov a výdavkov, schvaľuje krajské zastupiteľstvo. Predseda schvaľuje zmeny, ak sa tieto celkové sumy nezmenia alebo ak sa zmeny pohybujú v rozmedzí 10 % celkovej sumy schváleného rozpočtu na daný rok. Účtovné závierky Trenčianskeho kraja audituje externá spoločnosť a správy sa zverejňujú v registri účtovných závierok³².

119. Trenčiansky kraj zriaďuje, riadi a ruší rozpočtové a príspevkové organizácie a iné právnické osoby na vykonávanie základných verejných funkcií alebo inej činnosti vo verejnom záujme. Tieto organizácie sú právnické osoby viazané na rozpočet Trenčianskeho kraja (rozpočtové organizácie)

³¹ [Predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja, Orgány Trenčianskeho samosprávneho kraja, Trenčiansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj](#)

³² www.registeruz.sk

alebo dostávajúce príspevky z rozpočtu (príspevkové organizácie). Tieto organizácie poskytujú kultúrne, sociálne, zdravotné a školské zariadenia, ako aj správu ciest v Trenčianskom kraji. So súhlasom Trenčianskeho kraja môžu vykonávať podnikateľskú činnosť mimo svojej hlavnej činnosti.

Zastupiteľský orgán

Bratislava

120. Zastupiteľským orgánom Bratislavy je mestské zastupiteľstvo. Má 45 členov, ktorých volia obyvatelia Bratislavy väčšinou odovzdaných hlasov, pričom každý mestský obvod má v zastupiteľstve aspoň jedného člena. Neexistujú žiadne pravidlá týkajúce sa vyváženého zastúpenia žien a mužov na kandidátskych listinách ani medzi zvolenými členmi. Voliť môže každý trvalý obyvateľ bratislavského obvodu, ktorý dosiahol vek 18 rokov. Právne prekážky platné pre zvolenie za primátora sa vzťahujú aj na voľby členov mestského zastupiteľstva. Okrem nich sa pred voľbou členov mestského zastupiteľstva nevykonávajú žiadne špecifické kontroly bezúhonnosti. Členovia mestského zastupiteľstva sú odmeňovaní v súlade s § 25 ods. 8 zákona o samospráve a nariadením o odmeňovaní³³ schváleným mestským zastupiteľstvom. Odmena nesmie presiahnuť mesačný plat primátora bez navýšenia v kalendárnom roku. Dôvody na ukončenie mandátu členov mestského zastupiteľstva sú rovnaké ako v prípade primátora (články 13a a 25 ods. 2 zákona o samospráve).

121. Mestské zastupiteľstvo volí členov mestskej rady. Členmi sú zo zákona zástupcovia primátora, 17 starostov mestských častí a 10 členov zvolených spomedzi členov mestského zastupiteľstva v pomere zastúpenia politickej príslušnosti členov. Mestské zastupiteľstvo tiež zriaďuje komisie³⁴ spomedzi svojich členov, ako aj zástupcov odbornej verejnosti.³⁵ Určenie vyváženého zastúpenia mužov a žien je na uvážení príslušných komisií. Zloženie komisií mestského zastupiteľstva je zverejnené na webovej stránke³⁶ mesta Bratislava. Mestské zastupiteľstvo prijíma uznesenia, ktoré podpisuje primátor. Uznesenia, proti ktorým primátor uplatnil veto, môže mestské zastupiteľstvo potvrdiť do troch mesiacov od schválenia uznesenia.

122. Mestské zastupiteľstvo volí hlavného kontrolóra mesta spravidla spomedzi zamestnancov samosprávy na základe výberového konania stanoveného v zákone o samospráve.³⁷ Odmena hlavného kontrolóra predstavuje 2,78-násobok priemerného mesačného platu zamestnanca za predchádzajúci kalendárny rok (článok 18 zákona o samospráve). Okrem mesačného platu môže mestská rada schváliť hlavnému kontrolórovi mesačnú odmenu vo výške až 30 % jeho mesačného platu. Útvar hlavného kontrolóra má osem zamestnancov, vrátane šiestich kontrolórov.

³³ Dostupné na nasledujúcom odkaze: <https://zastupitelstvo.bratislava.sk/poriadok-odmenovania/poriadok-odmenovania-poslancov-a-neposlancov-platny-od-01032023/>

³⁴ V rámci súčasného volebného obdobia mestského zastupiteľstva v Bratislave bolo zriadených týchto 12 komisií: a) Komisia finančnej stratégie, b) Komisia pre správu a nakladanie s mestským majetkom, c) Komisia pre životné prostredie a zmenu klímy, d) komisia pre územné a strategické plánovanie a výstavbu, e) Komisia dopravy a informačných systémov, f) Komisia pre vzdelávanie, odbornú prípravu a šport, g) Komisia pre kultúru, médiá a ochranu kultúrneho dedičstva, h) Komisia pre sociálne veci, zdravie a rozvoj bývania, i) Komisia pre ochranu verejného poriadku, j) Komisia pre cestovný ruch a medzinárodnú spoluprácu, k) Komisia mandátna, l) komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone verejných funkcií.

³⁵ O členstvo v komisiách sa uchádzajú záujemcovia na základe verejnej výzvy uverejnenej na webovej stránke mesta Bratislava, sociálnych sieťach a v médiách.

³⁶ Dostupné prostredníctvom nasledujúceho odkazu: <https://zastupitelstvo.bratislava.sk/>

³⁷ Výberové konanie je otvorené pre každú osobu, ktorá spĺňa podmienky stanovené v zákone č. 369/1990 Z. z. a v uznesení, ktorým sa vyhlasuje voľba hlavného kontrolóra mesta.

123. V súlade so Zákonom o meste Bratislava pôsobí mestská rada ako iniciatívny, výkonný a dozorný orgán mestského zastupiteľstva. Plní tiež poradnú funkciu voči primátorovi a koordinačnú funkciu vo vzťahu k mestským častiam. Kontrolnú činnosť (t. j. kontrolu zákonnosti, hospodárnosti, úspornosti a efektívnosti pri správe a nakladaní s majetkom mesta) a majetkové práva vykonáva hlavný kontrolór (§ 18 až 18f zákona o samospráve).

Trenčiansky samosprávny kraj

124. Krajské zastupiteľstvo Trenčianskeho kraja sa v súčasnom volebnom období 2022 – 2026 skladá z 44 členov. Zvolili ich obyvatelia kraja v priamych voľbách. Za člena krajského zastupiteľstva môže byť zvolený každý obyvateľ kraja, ktorý dosiahol vek 18 rokov. Členovia nepodliehajú pred nástupom do funkcie kontrole bezúhonnosti. Odmeňovanie poslancov sa riadi Zásadami odmeňovania poslancov Trenčianskeho krajského zastupiteľstva z 21. novembra 2022. Poslanci si zvyčajne počas trvania svojho mandátu zachovávajú pôvodné zamestnanie alebo činnosť. Na toto obdobie môžu byť uvoľnení na dlhodobú dovolenku, pričom majú nárok na odmenu od Trenčianskeho kraja namiesto mzdy alebo odmeny zo svojho zamestnania. Poslanci sú povinní podávať ročné majetkové priznanie (pozri nižšie). Ich meno, príslušnosť k jednotlivým okresom alebo politickým stranám, ako aj k jednotlivým parlamentným výborom, ktorých sú členmi, sa zverejňujú na webovej stránke kraja³⁸. Funkčné obdobie poslanca krajského zastupiteľstva končí okrem iného odstúpením, odmietnutím zložiť sľub alebo jeho zložením s výhradami, alebo právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo trestný čin, pri ktorom nebol výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložený.

125. Podľa § 11 zákona o samosprávnych krajoch krajské zastupiteľstvo rozhoduje o zásadných otázkach Trenčianskeho kraja, najmä: prijíma nariadenia; stanovuje zásady správy a nakladania s majetkom vo vlastníctve a užívaní Trenčianskeho kraja; schvaľuje plány a programy v oblasti sociálneho, hospodárskeho a kultúrneho rozvoja, ako aj územného plánovania; schvaľuje rozpočet Trenčianskeho kraja a jeho zmeny, kontroluje čerpanie rozpočtu a schvaľuje konečnú účtovnú závierku Trenčianskeho kraja; schvaľuje platový poriadok zamestnancov; vyhlasuje referendum; zakladá, ruší a kontroluje právnické osoby Trenčianskeho kraja a na návrh predsedu menuje a odvoláva ich riaditeľov.

126. Orgánmi krajského zastupiteľstva sú rada predsedov výborov a ostatné výbory, ktoré zriaďuje ako svoje stále poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Sú zložené z členov krajského zastupiteľstva a ďalších ním volených osôb. Výbory môžu pozvať odborníkov na posúdenie odborných otázok. Pôsobnosť výborov je vymedzená v § 20 zákona o samosprávnych krajoch. Tajomníci výborov sú zamestnancami úradu Trenčianskeho kraja.

127. Rada predsedov komisií (rada) združuje predsedov komisií, podpredsedu (podpredsedov) Trenčianskeho kraja a predsedov politických skupín Trenčianskeho kraja. Je poradným orgánom predsedu Trenčianskeho kraja, ktorý predovšetkým prerokúva podklady pred ich predložením na zasadnutie krajského zastupiteľstva, prijíma stanoviská odporúčacieho charakteru pre zastupiteľstvo a rieši ďalšie vecné otázky súvisiace s činnosťou zastupiteľstva.

³⁸ Informácie sú dostupné prostredníctvom nasledujúceho odkazu na webovej stránke Trenčianskeho kraja: https://www.tsk.sk/trenciansky-samospravny-kraj/poslanci-tsk-vo-volebnom-obdobi-2022-2026.html?page_id=985406. V súlade so zákonom o konflikte záujmov sú na nasledujúcom odkaze zverejnené aj majetkové priznania členov: https://www.tsk.sk/trenciansky-samospravny-kraj/zastupitelstvo-trencianskeho-samospravneho-kraja/majetkove-priznania-poslancov-tsk.html?page_id=452629

Bratislava

128. Organizačný poriadok mesta Bratislava upravuje postavenie a úlohy bratislavského mestského úradu/magistrátu (primátora a zástupcov primátora), jeho organizačnú štruktúru, činnosť, riadenie a vzťahy s ostatnými orgánmi mesta. Neexistujú žiadne pravidlá týkajúce sa rodovej rovnováhy. Bratislava má 925 zamestnancov (k 1. septembru 2024), z ktorých 136 pracuje na pozícii vedúceho štátnej správy. Kancelária primátora sa skladá z riaditeľa, jeho zástupcu, 6 poradcov, vedúceho kancelárie, 7 zamestnancov kancelárie, 3 zamestnancov kancelárie jedného zástupcu primátora a 2 zamestnancov v každej z kancelárií ďalších dvoch zástupcov (celkovo 23 zamestnancov).

129. Prijímanie zamestnancov verejnej správy na riadiace pozície upravuje zákon o práci vo verejnom záujme, najmä jeho článok 5, a vnútorný predpis o „výbere zamestnancov“. Prepúšťanie zamestnancov verejnej správy upravuje Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z. z.). Pri prijímaní sa integrita zamestnancov verejnej správy na riadiacich pozíciách overuje počas osobného pohovoru metódou behaviorálneho pohovoru, a to preskúmaním skúseností uchádzačov alebo ich pracovnej histórie u predchádzajúcich zamestnávateľov. Predpokladom pre zamestnanie je aj čistý trestný register. Počas trvania pracovného pomeru musí vedúci zamestnanec v rámci kontroly integrity podávať ročné majetkové priznanie, ktoré môže podliehať kontrole, a musí tiež požiadať o súhlas pred vykonávaním iných zárobkových činností (pozri príslušné časti o požiadavkách na majetkové priznanie a vedľajších činnostiach nižšie).

130. Priemerná hrubá mesačná mzda v Bratislave vo verejnom aj súkromnom sektore je 1 724,28 EUR. Odmeňovanie zamestnancov mestského úradu sa riadi vnútorným predpisom o odmeňovaní zamestnancov, ktorý nie je verejným dokumentom. Priemerný mesačný plat/odmena je pre všeobecné pozície: 1 780,19 EUR; pre pozície stredného manažmentu: 2 554,81 EUR; pre pozície vrcholového/vedúceho manažmentu: 3 569,72 EUR; ostatné príspevky/príspevky (napr. príspevok na dopravu, príspevok na stravu, jubilejný bonus): 113,65 EUR.

Trenčiansky samosprávny kraj

131. Úrad Trenčianskeho kraja riadi administratívne a organizačné záležitosti krajského zastupiteľstva, predsedu a ďalších orgánov zriadených krajským zastupiteľstvom. Postavenie a pôsobnosť úradu upravuje zákon o samosprávnych krajoch. Okrem iného vypracúva záväzné nariadenia a strategické dokumenty, pripravuje návrh rozpočtu, zabezpečuje vykonávanie rozhodnutí kraja a zabezpečuje kontakty so štátnymi správnymi orgánmi. Úrad vedie riaditeľ, ktorý je zodpovedný predsedovi. Úrad tvorí 185 zamestnancov, z toho 50 mužov, a nasledovné organizačné jednotky: kancelária predsedu (6 zamestnancov); oddelenie vnútornej kontroly, petícií a sťažností (3 zamestnanci); oddelenie komunikácie a medzinárodných vzťahov (5 zamestnancov); technický sekretariát (8 zamestnancov).

132. Hlavný kontrolór je zamestnancom kraja, volený na šesť rokov a odvolávaný regionálnym parlamentom. Jeho postavenie a funkcie sú stanovené v článku 19 zákona o samosprávnych

regiónoch a jeho odmenu určuje regionálny parlament.³⁹ Pomáha mu útvar, ktorý tvoria 9 zamestnanci vrátane 8 kontrolórov, ktorých riadi a ktorí sú mu zodpovední. Útvar hlavného kontrolóra je súčasťou organizačnej štruktúry úradu Trenčianskeho kraja.

133. Všetky voľné pracovné miesta vo verejnej správe Trenčianskeho kraja sa zverejňujú na webovej stránke kraja a na portáli Profesia (najväčší portál pre hľadanie práce v Slovenskej republike). Inzerujú sa aj v miestnych a regionálnych médiách, ako aj na sociálnych médiách. Výberové konanie prebieha ústne alebo písomne, ako stanovuje zákon o výkone práce vo verejnom záujme. Zamestnanci nie sú podrobení kontrole bezúhonnosti, ale ako predpoklad pre prijatie do zamestnania musia predložiť výpis z registra trestov. Vedúci personálneho oddelenia Úradu Trenčianskeho kraja musí podávať ročné majetkové priznania.

134. Odmeňovanie verejných činiteľov v Trenčianskom kraji sa riadi zákonom o odmeňovaní zamestnancov pri výkone verejnej služby (č. 553/2003 Z. z.). V súlade s tým bola priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnancov Trenčianskeho kraja v roku 2023:

- pre pozície na vstupnej úrovni, t. j. administratívnych pracovníkov: 1 258 EUR;
- pre pozície stredného manažmentu: 1 709 EUR pre technikov a odborných pracovníkov; 1 893 EUR pre špecialistov;
- pre pozície vrcholového/vyššieho manažmentu, t. j. zákonodarcov a vyšších manažérov: 2 766 EUR;
- Priemerná hrubá mesačná mzda v Trenčianskom kraji v roku 2023 bola 1 509 EUR.

Politika boja proti korupcii/politika integrity a hodnotenie rizík

Bratislava

135. Bratislavské mestské zastupiteľstvo schválilo protikorupčné normy 23. septembra 2021 uznesením č. 947/2021. Obsahujú 91 opatrení rozdelených do desiatich oblastí činnosti.⁴⁰ Implementácia protikorupčných štandardov podlieha pravidelnému hodnoteniu prostredníctvom výročných správ, ktoré primátor predkladá mestskému zastupiteľstvu.

136. Bratislava nevykonáva pravidelné hodnotenia rizika korupcie. Nie je tiež priamo zapojená do implementácie národnej protikorupčnej politiky.

Trenčiansky samosprávny kraj

137. Trenčiansky kraj má protikorupčnú politiku, ktorá je zverejnená na jeho webovej stránke⁴¹. Tento jednostranový dokument prijal Trenčiansky kraj 22. júla 2022 v súlade s požiadavkami normy

³⁹ Podľa zákona č. 302/2001 je odmena hlavného kontrolóra stanovená na 70 % odmeny predsedu samosprávneho kraja. Krajské zastupiteľstvo stanovuje iba ročnú odmenu, ktorá môže dosiahnuť až 30 % celkového ročného príjmu hlavného kontrolóra.

⁴⁰ Oblasti pôsobnosti sú nasledovné: politika informovania verejnosti o rozhodovaní miestnej samosprávy; transparentné rozpočtovanie a informovanie verejnosti o rozpočte; politika verejného obstarávania a zverejňovania zmlúv; politika nakladania s majetkom mesta; rozhodovanie o prideľovaní finančných prostriedkov; politika zamestnanosti a etika; politika územného plánovania; politika prideľovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach zriadených mestom; politika transparentnosti v právnických osobách zriadených a založených mestom a v spoločnostiach, v ktorých má mesto väčšinový podiel; mediálna politika mesta.

⁴¹ https://www.TSR.sk/trenciansky-self-governing-region/office-TSR/anti-corruptionpolicy.html?page_id=973763

ISO 37000:19 na politiku v oblasti boja proti korupcii. Ide o vyhlásenie deviatich cieľov, ako je identifikácia a riadenie rizík korupcie, zvyšovanie povedomia o korupcii a ochrana oznamovateľov. Vzťahuje sa na všetkých zamestnancov a všetky osoby konajúce v mene Trenčianskeho kraja, ako aj na organizácie konajúce v jeho mene. Akékoľvek porušenie alebo oslabenie politiky je potrebné nahlásiť kontaktnej osobe a/alebo na e-mailovú adresu uvedenú v dokumente.

138. Túto politiku dopĺňa smernica č. 3/2022 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie, ktorá je takisto zverejnená na webovej stránke Trenčianskeho kraja. Smernica zavádza systém riadenia boja proti korupcii pre úrad Trenčianskeho kraja a všetky jeho činnosti a procesy. Článok 9.2 smernice stanovuje vykonávanie ročného vnútorného auditu systému riadenia boja proti korupcii, ktorý majú vykonávať vnútorní alebo externí audítori. V praxi vykonáva ročné audity protikorupčný supervízor. Keďže neboli doručené žiadne oznámenia o porušení protikorupčných predpisov, tieto audity boli doteraz ukončené bez zistení.

139. Trenčiansky kraj sa nepodieľa na implementácii protikorupčnej politiky Slovenskej republiky, keďže sa nevzťahuje na samosprávne kraje.

Štandardy správania a etiky

Kódex správania/etiky

Bratislava

140. Mestské zastupiteľstvo prijalo 24. septembra 2014 etický kódex pre volených funkcionárov. Tento kódex sa vzťahoval na členov mestského zastupiteľstva, primátora, hlavného architekta a hlavného kontrolóra, ktorí boli v tom čase vo funkcii. Keďže tento kódex nebol schválený funkcionármi zvolenými v nasledujúcich volebných obdobiach, nie je pre nich záväzný.

141. Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy, najnovší Etický kódex pre zamestnancov Bratislavy bol prijatý nariadením primátora a je v platnosti od 15. októbra 2024⁴². Vzťahuje sa na všetkých zamestnancov a obsahuje opatrenia zákonného, personálneho, ekonomického alebo organizačného charakteru, ktoré definujú záväzný rámec konania pre procesy a činnosti. Nadväzuje na dva predchádzajúce etické kódexy z rokov 2013 a 2021. Takéto etické kódexy pre zamestnancov zvyčajne vypracúva interná právna podpora v spolupráci s komisárom pre etiku.

142. Hlavnú zodpovednosť za zabezpečenie dodržiavania kódexu nesie Komisár pre etiku. Komisára pre etiku menuje primátor spomedzi zamestnancov mestského úradu na dvojročné funkčné obdobie s možnosťou predĺženia, a to na základe výberového konania, ktoré organizuje etická komisia a ktoré je otvorené pre všetkých zamestnancov. V súlade s článkom 3.1 ods. 4 kódexu Komisár pre etiku (i) vyšetruje oznámenia o porušení kódexu; a (ii) je zodpovedný za výklad kódexu a poskytuje poradenstvo v prípadoch, keď sa na neho zamestnanec obráti s oznámením o porušení alebo s otázkou týkajúcou sa prijatia daru.

143. Porušenie kódexu zo strany zamestnancov môže viesť k nápravným opatreniam, vrátane disciplinárnych opatrení, o ktorých rozhodne riaditeľ mestského úradu, riaditeľ kancelárie primátora

⁴² Kódex je uverejnený na webovej stránke mesta Bratislava: https://cdn-api.bratislava.sk/strapi-homepage/upload/Z06_Etický_kodex_3905d038aa.pdf

alebo náčelník mestskej polície (v závislosti od organizačného zaradenia zamestnanca). Tieto opatrenia sa majú zakladať na odporúčaníach Etickej komisie a/alebo Komisára pre etiku v súlade s úlohami a činnosťami etickej komisie stanovenými v rozhodnutí primátora č. 35.⁴³ Ak vyšetrovanie Komisára pre etiku vyvolá podozrenie, že došlo k spáchaniu trestného činu, komisár má prípad postúpiť orgánom činným v trestnom konaní.

144. V období od 1. apríla 2021 do 30. septembra 2024 boli podané dve formálne oznámenia o možnom porušení etického kódexu zamestnancov. Prvé sa týkalo možného porušenia v súvislosti so stretom záujmov, pri ktorom vyšetrovanie dospelo k záveru, že k porušeniu nedošlo. Druhé oznámenie bolo podané na základe podozrenia z neprimeraného konania vo verejnej funkcii v súvislosti s prijatím neoprávnenej osobnej výhody. Vyšetrovanie viedlo k podozreniu z trestného činu, a preto Komisár pre etiku postúpil prípad orgánom činným v trestnom konaní. Krátko nato bol pracovný pomer s osobou, proti ktorej bolo podané oznámenie, ukončený dohodou o rozviazaní pracovného pomeru.

Trenčiansky samosprávny kraj

145. Etický kódex pre volených zástupcov kraja prijalo krajské zastupiteľstvo 27. marca 2023. Vypracovali ho zamestnanci úradu Trenčianskeho kraja a pred jeho prijatím bol predložený na pripomienkovanie všetkým voleným zástupcom. Nadobudol platnosť dňom prijatia a nahradil predchádzajúci etický kódex, ktorý krajský zastupiteľský zbor schválil v roku 2016. Kódex obsahuje desať článkov, ktoré okrem iného obsahujú ustanovenia o konflikte záujmov, daroch, vzťahoch s verejnosťou a oznamovacej povinnosti. Je zverejnený na webovej stránke Trenčianskeho kraja⁴⁴. Tieto ustanovenia nie sú ilustrované príkladmi ani komentármi. Vzťahuje sa na predsedu Trenčianskeho kraja, poslancov krajského zastupiteľstva, hlavného kontrolóra a členov komisií krajského zastupiteľstva. Kódex nie je priamo vynútitelný. Ide skôr o normu, ktorej hlavným účelom je posilniť dôveru verejnosti v krajské zastupiteľstvo. Za dodržiavanie pravidiel stanovených v kódexe zodpovedá Komisia krajského zastupiteľstva pre ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie. Potenciálne porušenia sa prerokúvajú na zasadnutí komisie, kde má dotknutý úradník právo na vypočutie. Zasadnutie sa končí rozhodnutím komisie, ktoré sa zverejňuje. Zodpovednosť za zistené porušenia kódexu má výlučne politický charakter.

146. Etický kódex zamestnancov Trenčianskeho kraja prijal predseda kraja 29. októbra 2021 a nadobudol účinnosť v ten istý deň. Obsahuje súbor zásad, ktoré sa týkajú okrem iného konfliktov záujmov, darov a iných výhod, dôverných informácií, vzťahov s verejnosťou, sociálnych médií atď. Tieto ustanovenia nie sú ilustrované príkladmi ani komentármi. Kódex je záväzný pre všetkých zamestnancov Trenčianskeho kraja a keďže tvorí neoddeliteľnú súčasť pracovného poriadku, je priamo vynútitelný. Porušenie jeho ustanovení môže viesť k porušeniu pracovnej disciplíny, čo môže byť v prípade opakovaného porušenia dôvodom na ukončenie pracovného pomeru podľa ustanovení Zákonníka práce. Trenčiansky kraj ako zamestnávateľ zodpovedá za dodržiavanie ustanovení kódexu.

147. Za posledných päť rokov neboli zaznamenané žiadne prípady porušenia ustanovení ani jedného z kódexov.

⁴³ V súlade s rozhodnutím primátora č. 35 z 15. októbra 2024 je etická komisia poradným orgánom pozostávajúcím z piatich členov menovaných primátorom. Medzi jej úlohy patrí vypracovávanie stanovísk k oznámeniam týkajúcim sa porušenia Etického kódexu, posudzovanie vhodnosti kandidátov na funkciu etického komisára, navrhovanie zmien a doplnení Etického kódexu, pripomienkovanie správ etického komisára a monitorovanie jeho činnosti.

⁴⁴ https://www.tsk.sk/buxus/docs/04_Etický_kodex_volených_navr_h%2003-2023.pdf

Bratislava

148. Primátorovi a jeho úradu ani členom mestského zastupiteľstva sa neposkytuje pravidelné školenie o integrite.⁴⁵

149. Pokiaľ ide o verejných zamestnancov, od 1. novembra 2024 etický komisár oboznamuje všetkých nových zamestnancov mesta Bratislava s etickým kódexom pre zamestnancov, so základnými etickými zásadami a normami, ako aj s postupmi pri vyšetrovaní podnetov týkajúcich sa možného porušenia kódexu. Okrem toho etický komisár organizuje školenia pre zamestnancov pri každej zmene a doplnení etického kódexu. K dispozícii nie sú žiadne štatistické údaje o zamestnancoch/úradníkoch, ktorí absolvovali školenie o integrite. Externí odborníci príležitostne organizujú *ad hoc* školenia na konkrétne témy súvisiace s etikou a integritou. V súlade s tým sa v roku 2023 uskutočnilo školenie o prevencii sexuálneho obťažovania na pracovisku, v prvej polovici roku 2025 sa uskutočnilo školenie o šikanovaní na pracovisku a na september 2025 bolo naplánované školenie o prevencii korupcie.⁴⁶ Bratislava sa snaží organizovať takéto školenia aspoň raz za šesť mesiacov. Okrem toho sa v mesačnom internom spravodajstve od apríla 2025 uvádza potenciálne etické dilemma a spôsob, ako ju primerane riešiť.

Trenčiansky samosprávny kraj

150. Vedeniu, členom zastupiteľských orgánov ani verejným činiteľom sa neposkytujú žiadne školenia ani informácie týkajúce sa etiky a integrity. Smernica č. 3/2022 však stanovuje povinnosť všetkých zamestnancov Trenčianskeho kraja absolvovať raz ročne školenie o uplatňovaní protikorupčnej politiky a systému riadenia, ako aj povinnosť zamestnávateľa takéto školenie zabezpečiť (článok 7.3). Jediné aktivity, ktoré boli v tomto rámci zorganizované, sa uskutočnili pri zavádzaní normy ISO 3700:19.

Dôverné poradenstvo

Bratislava

151. Neexistuje žiadny mechanizmus dôverného poradenstva v oblasti etiky a integrity pre volených predstaviteľov Bratislavy (zastupiteľských alebo výkonných).

152. Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy mesta Bratislavy, túto funkciu vykonáva etický komisár, ktorý je príslušný na výklad kódexu správania zamestnancov a na požiadanie poskytuje konzultácie. Etického komisára je možné kontaktovať prostredníctvom špecializovanej e-mailovej adresy: etika@bratislava.sk, ako aj telefonicky alebo prostredníctvom schránky umiestnenej v budove mestského úradu. Každá žiadosť o poradenstvo sa rieši dôverne.

⁴⁵ V januári 2026 bol v spolupráci s nadáciou „Zastavme korupciu“ zorganizovaný seminár o etike a integrite pri výkone verejných funkcií, ktorého sa zúčastnili zástupcovia primátora.

⁴⁶ Orgány neskôr informovali, že v spolupráci s nadáciou „Zastavme korupciu“ sa uskutočnili tieto aktivity: september 2025: školenie určené pre stredný a vyšší manažment – celodenný seminár zameraný na prevenciu korupcie; január 2026: seminár pre najvyšší manažment. Seminár bol určený pre osoby vo vedúcich pozíciách, ktoré sa snažia uplatňovať svoj vplyv spravodlivým a zodpovedným spôsobom; február 2026: webinár pre všetkých zamestnancov; webinár poskytne základné usmernenia na zvládanie eticky náročných situácií na pracovisku.

Trenčiansky samosprávny kraj

153. Pre výkonnú moc, členov zastupiteľských orgánov ani verejných činiteľov Trenčianskeho kraja nie je k dispozícii žiadny mechanizmus dôverného poradenstva v oblasti etiky a integrity.

Konflikt záujmov

154. Všetci politicky volení/menovaní úradníci miestnych a regionálnych orgánov podliehajú zákonu o konflikte záujmov, ktorý už analyzovala GRECO vo svojich hodnotiacich správach zo štvrtého a piateho kola. Zákon definuje konflikt záujmov ako situácie, keď verejní činitelia pri výkone svojich úradných povinností uprednostňujú súkromný záujem pred verejným záujmom (článok 3 ods. 4). Okrem toho majú výslovne zakázané využívať svoje funkcie, právomoci a informácie získané v priebehu alebo v súvislosti s výkonom svojich povinností na získanie výhod pre seba, blízkych príbuzných alebo iné fyzické alebo právnické osoby (článok 4 ods. 2).

155. Podobne sa na všetkých zamestnancov miestnych a regionálnych orgánov vzťahuje zákon o výkone práce vo verejnom záujme, ktorý stanovuje všeobecnú povinnosť každého zamestnanca zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo viesť ku konfliktu záujmov.

156. V kontexte verejného obstarávania sa uplatňuje zákon o verejnom obstarávaní (č. 343/2015 Z. z.).

Bratislava

157. Konflikt záujmov je podrobnejšie rozpracovaný v kapitolách 2.1⁴⁷ a 2.2 etického kódexu pre zamestnancov. Kódex rozlišuje medzi skutočným, potenciálnym a zdanlivým konfliktom záujmov. Povinnosťou zamestnanca je vyhnúť sa všetkým typom konfliktov záujmov. Ak zamestnanec nie je schopný vyhnúť sa konfliktu záujmov, bez ohľadu na to, či ide o skutočný, potenciálny alebo zdanlivý konflikt záujmov, musí to bezodkladne oznámiť svojmu nadriadenému zamestnancovi a etickému komisárovi. Po takomto oznámení by mal etický komisár zamestnanca poučiť, ako sa vyhnúť porušeniu etického kódexu. Oznámenia sa podávajú etickému komisárovi, ale nezverejňujú sa.

158. Kapitola 2.2 etického kódexu pre zamestnancov sa zameriava konkrétne na konflikty záujmov v oblasti verejného obstarávania, ktoré majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami o konflikte záujmov. V kapitole 2.2 ods. 1 sa uvádza, že zamestnanec nesmie mať konflikt záujmov vo vzťahu k uchádzačom v súvislosti s obstarávaním akéhokoľvek predmetu zmluvy. V tejto súvislosti sa uplatňujú aj ustanovenia o konflikte záujmov obsiahnuté v článku 23 zákona o verejnom obstarávaní. Ak zamestnanec zapojený do hodnotenia verejných ponúk zistí alebo sa počas výberu/podmienok účasti/hodnotenia/hodnotiaceho procesu/plnenia alebo úpravy zmluvy ukáže, že vznikol konflikt záujmov, musí o tom bezodkladne informovať vedúceho oddelenia verejného obstarávania a etického komisára. Vedúci oddelenia verejného obstarávania rozhodne o ďalšom postupe a informuje komisára pre etiku. Situácie týkajúce sa konfliktu záujmov, ktoré sa týkajú

⁴⁷ V kapitole 2.1 je konflikt záujmov definovaný ako situácia, v ktorej je alebo by mohlo byť z osobných dôvodov alebo kvôli súkromnému záujmu narušené alebo ohrozené nestranné a objektívne vykonávanie funkcií a plnenie povinností zamestnanca. Súkromný záujem zahŕňa možnú výhodu pre zamestnanca, jeho rodinu, priateľov, blízkych spolupracovníkov a právnické alebo fyzické osoby, s ktorými má zamestnanec alebo osoby mu blízke osobné, obchodné, finančné alebo politické vzťahy.

vedúceho oddelenia verejného obstarávania, sa musia nahlásiť Komisárovi pre etiku, ktorý rozhodne o ďalšom postupe.

159. Pracovníci priebežne hlásia možné konflikty záujmov, ktoré sa spravidla riešia emailovou poštou. O týchto hláseniach sa nevedú žiadne konkrétne štatistiky ani záznamy. Nie sú k dispozícii žiadne štatistiky o porušeníach ustanovení o konflikte záujmov zo strany volených funkcionárov.

Trenčiansky samosprávny kraj

160. Etický kódex volených funkcionárov definuje konflikt záujmov ako „situáciu, v ktorej z osobných dôvodov alebo kvôli súkromnému záujmu je alebo by mohlo byť narušené alebo ohrozené nestranné a objektívne vykonávanie funkcií voleného funkcionára a plnenie jeho povinností, alebo situáciu, v ktorej volený funkcionár môže využiť svoje postavenie v prospech súkromného záujmu. Súkromný záujem zahŕňa možnú výhodu pre voleného funkcionára, jeho rodinu, priateľov, blízkych spolupracovníkov a právnické alebo fyzické osoby, s ktorými má volený funkcionár súkromný, obchodný alebo politický vzťah (ďalej len „blízki spolupracovníci“), najmä obchodný záujem, finančný záujem, politický záujem alebo rodinný záujem. Konanie v prospech voleného úradníka ako voleného zástupcu miestnej samosprávy (napr. primátora alebo člena mestského zastupiteľstva) sa nepovažuje za presadzovanie osobného záujmu.“ (článok III) V takýchto prípadoch musí úradník informovať regionálny parlament a zdržať sa hlasovania alebo sa nezúčastňovať na prerokúvaní danej veci, hlasovaní alebo diskusii. Identifikácia konfliktu záujmov je v rukách samotných úradníkov a v prípade porušenia pravidiel týkajúcich sa konfliktov záujmov neexistujú žiadne sankcie. Konflikty záujmov sa nedokumentujú ani nezverejňujú.

161. Etický kódex pre zamestnancov definuje konflikt záujmov ako akékoľvek činnosti alebo konania, ktoré by viedli k stretu verejného záujmu so záujmami zamestnanca a osôb, ktoré sú mu blízke. Je potrebné vyhnúť sa akémukoľvek skutočnému konfliktu alebo jeho zdaniu a informovať nadriadeného zamestnanca. Zamestnávateľ má povinnosť vylúčiť zamestnanca z príslušných rozhodovacích procesov. Neoznámenie konfliktu záujmov môže viesť k sankciám podľa pracovného práva, ako je zníženie platu a v krajných prípadoch ukončenie pracovnej zmluvy.

162. Za posledných päť rokov neboli nahlásené žiadne konflikty záujmov.

Nezlučiteľnosti, zákazy alebo obmedzenia určitých činností

Nezlučiteľnosti, vedľajšie činnosti a finančné záujmy

163. Politicky volení predstavitelia Bratislavy a Trenčianskeho kraja podliehajú regulačnému rámcu týkajúceho sa nezlučiteľnosti funkcií a iných činností podľa zákona o konflikte záujmov. V súlade s tým majú zakázané vykonávať funkcie a činnosti, ktoré sú nezlučiteľné s verejnými funkciami podľa Ústavy Slovenskej republiky a iných zákonov (článok 5). Primátori a predsedovia krajov nemôžu byť členmi štatutárneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu právnickej osoby zriadenej na účely podnikania, ani nemôžu vykonávať podnikateľské činnosti (článok 5 ods. 2). Nasledujúce odseky však stanovujú niekoľko výnimiek z tohto pravidla, vrátane prípadov, keď členstvo nie je odmeňované a keď títo úradníci zastupujú svoje mesto alebo región v takýchto orgánoch. Obmedzenia týkajúce sa vedľajších činností vyplývajúce zo zákona o konflikte záujmov sa nevzťahujú na členov mestských/obecných zastupiteľstiev a regionálnych (článok 5 ods. 6). Nezlučiteľné funkcie alebo činnosti musia byť ukončené do 30 dní od zvolenia do verejnej funkcie.

164. Zákon o práci vo verejnom záujme a Zákonník práce obsahujú obmedzenia týkajúce sa vedľajších činností, ktoré sa vzťahujú na všetkých verejných zamestnancov obcí a regiónov. Podľa zákona o práci vo verejnom záujme sa vedúci zamestnanci, ktorí vykonávajú funkcie štatutárneho orgánu obce/mesta alebo regiónu, nesmú venovať podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti, ani byť členmi riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť. Tento zákaz sa nevzťahuje na prípad, ak je zamestnanec do týchto orgánov vyslaný obcou alebo regiónom, avšak v takom prípade nesmie od týchto orgánov prijímať odmenu. Ďalšie výnimky sa vzťahujú na prácu v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, vedeckých, pedagogických, žurnalistických, literárnych, umeleckých alebo športových činností (článok 9).

165. Akákoľvek nezlučiteľná funkcia alebo činnosť musí byť ukončená do 30 dní od vymenovania zamestnanca do funkcie štatutárneho orgánu. Zákon o práci vo verejnom záujme však nestanovuje konkrétne právne dôsledky v prípade nedodržania tejto povinnosti. V článku 13 ods. 1 zákona sa uvádza, že ak je zamestnávateľ informovaný o porušení povinnosti alebo obmedzenia zo strany zamestnanca podľa tohto zákona, je povinný vykonať potrebné overenia a prijať opatrenia v prípade, že sa porušenie potvrdí. Zákon nešpecifikuje povahu týchto opatrení.

166. Pokiaľ ide o ostatných zamestnancov, môžu vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá konkuruje činnosti ich zamestnávateľa, len s predchádzajúcim písomným súhlasom zamestnávateľa a ak táto činnosť nemá nepriaznivý vplyv na pracovný výkon zamestnanca (kapitola 9 ods. 1 Zákonníka práce). Súhlas zamestnávateľa nie je potrebný na výkon vedeckej, pedagogickej, žurnalistickej, prednáškovej, literárnej a umeleckej činnosti.

167. Na regionálnej úrovni sa predpokladajú konkrétnejšie nezlučiteľnosti, a to nasledovne. Zvolení zástupcovia a zamestnanci na regionálnej úrovni nepodliehajú žiadnym obmedzeniam týkajúcim sa držby finančných záujmov, či už podľa vnútroštátnych alebo osobitných predpisov.

Bratislava

168. Funkcia primátora je nezlučiteľná s nasledujúcimi funkciami: (a) člen mestského a miestneho zastupiteľstva; (b) zamestnanec obce, v ktorej bol primátor zvolený (okrem prípadov, keď je zamestnanec obce na dlhodobej dovolenke, aby mohol vykonávať povinnosti primátora); (c) členom štatutárneho orgánu rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie zriadenej obcou, v ktorej bol primátor zvolený, (d) predsedom samosprávneho kraja, (e) vedúcim zamestnancom orgánu verejnej správy, (f) podľa osobitného zákona, ktorý sa týka *okrem iného* nezlučiteľnosti s funkciami v justícii alebo polícii (článok 13 zákona o samospráve).

169. Členovia mestského zastupiteľstva nemôžu vykonávať tieto funkcie: (a) primátor/predseda vlády; (b) zamestnanec obce, v ktorej boli zvolení, s výnimkou prípadov, keď sú na dlhodobej dovolenke z dôvodu výkonu funkcie člena; (c) člen štatutárneho orgánu rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie zriadenej obcou, v ktorej boli zvolení; (d) podľa osobitného zákona (článok 11 zákona o samospráve). Člen mestského zastupiteľstva môže byť súčasne členom miestneho zastupiteľstva alebo starostom miestnej časti (t. j. miestnej mestskej časti).

Trenčiansky samosprávny kraj

170. Zákon o samosprávnych krajoch stanovuje hlavné nezlučiteľnosti pre funkcionárov samosprávnych krajov. V súlade s tým je funkcia predsedu nezlučiteľná s funkciou poslanca

krajského zastupiteľstva; člena štatutárneho orgánu rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie zriadenej krajom, v ktorom bol zvolený; zamestnanca kraja; starostu obce alebo mesta. Ďalšie nezlučiteľnosti môžu stanoviť osobitné zákony. Predsedovia samosprávnych krajov však môžu byť poslancami Národnej rady, ako je to v prípade predsedu Trenčianskeho kraja.

171. Funkcia hlavného kontrolóra je nezlučiteľná s funkciou poslanca krajského zastupiteľstva; predsedu Trenčianskeho kraja; člena orgánu právnickej osoby, ktorej zakladateľom je Trenčiansky kraj; zamestnanca Trenčianskeho kraja v iných funkciách.

172. Funkcia poslanca krajského zastupiteľstva je nezlučiteľná s týmito funkciami: predseda Trenčianskeho kraja; zamestnanec Trenčianskeho kraja. Ďalšie nezlučiteľnosti sú stanovené v iných zákonoch, napríklad funkcia sudcu, porotcu, prokurátora alebo člena Najvyššieho kontrolného úradu. Poslanci krajského zastupiteľstva môžu zastávať inú funkciu na celoštátnej úrovni, napríklad môžu byť poslancami Národnej rady.

Obmedzenia po skončení funkčného obdobia

173. Primátor Bratislavy a predseda Trenčianskeho kraja podliehajú obmedzeniam po skončení funkčného obdobia podľa § 8 zákona o konflikte záujmov. Medzi ne patrí ročná ochranná lehota, počas ktorej majú zakázané nastúpiť do zamestnania alebo uzavrieť zmluvu s akoukoľvek fyzickou alebo právnickou osobou, ktorej poskytnú akúkoľvek výhodu, dotáciu, verejnú zákazku alebo akékoľvek rozhodnutie oslobodzujúce takéto osoby od ich povinností podľa zákona, a to počas obdobia dvoch rokov pred skončením ich funkčného obdobia. Mestské zastupiteľstvo/Komisia zastupiteľstva Trenčianskeho kraja pre ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie môže udeliť výnimku z týchto pravidiel, ak je zjavné, že sú v danej situácii neprimerané. Takéto rozhodnutie musí byť odôvodnené a zverejnené.

174. Na členov mestského zastupiteľstva v Bratislave ani na členov Trenčianskeho krajského zastupiteľstva sa nevzťahujú žiadne obmedzenia po skončení funkčného obdobia.

175. Na zamestnancov verejnej správy v Bratislave alebo v Trenčianskom kraji sa nevzťahujú žiadne obmedzenia po skončení zamestnania. V pracovnej zmluve sa môže na základe zákonníka práce dohodnúť konkurenčná doložka, ale zdá sa, že táto možnosť sa v praxi nevyužíva.

Dary

176. Podľa článku 4 ods. 2 písm. b) zákona o konflikte záujmov nesmú politicky volení predstavitelia v samosprávnych orgánoch žiadať o dary, prijímať dary, podnecovať iných k darovaniu ani získavať iné výhody v súvislosti s výkonom svojich povinností. Výnimkou sú dary, ktoré sa zvyčajne poskytujú pri výkone verejnej funkcie, alebo dary poskytnuté na základe zákona. Hranica hodnoty pre dary prijaté pri výkone verejnej funkcie je stanovená v článku 7 ods. 1 písm. f) zákona o konflikte záujmov a vyžaduje, aby sa v rámci ročného finančného vyhlásenia úradníka uviedli všetky dary alebo výhody prijaté počas kalendárneho roka, ak hodnota jedného daru alebo celková hodnota darov od jedného darcu presiahne 10-násobok minimálnej mzdy.

Bratislava

177. Neexistuje žiadny register darov alebo príspevkov prijatých politicky volenými úradníkmi a v tejto súvislosti nie sú k dispozícii žiadne štatistiky.

178. Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy v Bratislave, kapitola 2.3 etického kódexu pre zamestnancov zakazuje prijímanie alebo vyžiadanie darov alebo akýchkoľvek iných výhod pre samotných zamestnancov alebo osoby s nimi spojené, ak by dar mohol ovplyvniť ich rozhodovanie a profesionálny postoj, skutočne alebo vnímaný. Výnimky sa vzťahujú na dary a pracovné pohostenie do výšky 30 EUR, za predpokladu, že neovplyvňujú rozhodnutie zamestnanca ani nepôsobia ako odmena, a na protokolárne alebo spoločensky prijateľné dary. Dary, ktoré nemožno odmietnuť, sa musia odovzdať etickému komisárovi do troch pracovných dní.

179. Etický komisár vedie register darov, ktorý obsahuje (i) meno zamestnanca, ktorý dar prijal; (ii) darcu(-ov); (iii) popis (vrátane odhadovanej hodnoty) daru a dôvod, prečo ho zamestnanec prijal; (iv) spôsob nakladania s darom. Register darov nie je verejný. V období od októbra 2021 do septembra 2024 zaznamenal etický komisár celkovo 41 darov. Takéto dary sa spravidla využívajú na kultúrnych a spoločenských podujatiach zamestnancov mesta Bratislava ako ceny, tomboly atď. alebo v prípade rýchlo sa kaziacich darov sa odovzdávajú znevýhodneným skupinám obyvateľov. O akomkoľvek inom využití daru rozhoduje etický komisár na návrh darcu.

Trenčiansky samosprávny kraj

180. Článok IV etického kódexu volených funkcionárov zakazuje vyžiadanie alebo prijatie akýchkoľvek darov v hotovosti alebo v naturáliách od tretích strán za činnosti súvisiace s výkonom ich povinností. Akýkoľvek prijatý dar alebo výhoda sa musí bezodkladne nahlásiť osobe zodpovednej za protikorupčnú politiku, ktorá vedie register darov. Register darov nie je prístupný verejnosti, ale informácie o daroch možno vyžiadať na základe ustanovení zákona o prístupe k informáciám. Zaregistrované dary sa stávajú majetkom Trenčianskeho kraja, ktorý ich musí použiť na verejné účely. Tieto pravidlá sa nevzťahujú na dary a výhody, ktorých hodnota zjavne nepresahuje 20 % minimálnej mzdy (163 EUR). Okrem toho sa volení funkcionári nesmú dostať do situácie, v ktorej by museli oplatiť službu súvisiacu s ich funkciou.

181. Etický kódex zamestnancov Trenčianskeho kraja tiež zakazuje prijímanie darov a iných výhod, ktoré by mohli ovplyvniť ich rozhodovanie a profesionálny postoj alebo by mohli byť považované za odmenu za výkon ich povinností.

Zmluvy s regionálnymi orgánmi

182. Neexistujú žiadne osobitné pravidlá týkajúce sa uzatvárania zmlúv v súvislosti s politicky menovanými/zvolenými úradníkmi ani so zamestnancami verejnej správy. Politicky zvolení/menovaní úradníci musia dodržiavať zákon o konflikte záujmov, ktorý stanovuje napríklad povinnosť chrániť a presadzovať verejný záujem, nezneužívať funkciu, neuzatvárať obchody s obcou/krajom pre seba alebo blízku osobu atď. Verejní zamestnanci musia zase dodržiavať svoje príslušné etické kódexy, najmä ustanovenia týkajúce sa konfliktov záujmov, nezneužívania svojej pozície na osobný prospech atď. Nakoniec, pravidlá týkajúce sa predchádzania konfliktom záujmov stanovené v zákone o verejnom obstarávaní (článok 23) sú relevantné aj pre osoby zapojené do takýchto postupov.

Zneužitie verejných zdrojov a dôverných informácií

183. V súlade s článkom 4 ods. 2 písm. a) zákona o konflikte záujmov nesmú politicky volení alebo menovaní úradníci výkonných a zastupiteľských orgánov využívať svoju funkciu, právomoci a

informácie získané pri výkone tejto funkcie alebo v súvislosti s jej výkonom na dosiahnutie výhod pre seba, osoby, ktoré sú im blízke, alebo iné fyzické či právnické osoby; toto sa nevzťahuje na činnosti alebo úlohy vyplývajúce z výkonu ich funkcie.

184. Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy v Bratislave aj v Trenčianskom kraji, zákon o práci vo verejnom záujme (článok 8 ods. 1 písm. c)) stanovuje povinnosť zachovávať dôvernú informáciu získaných pri výkone ich povinností aj po skončení pracovného pomeru, pokiaľ ich zamestnávateľ od tejto povinnosti neoslobodil.

Bratislava

185. Okrem vnútroštátneho právneho rámca zakazuje etický kódex zamestnancov mesta Bratislava zneužitie úradného postavenia a dôverných informácií (kapitola 2.5). Okrem toho kapitola 6 ods. 2 písm. e) pracovného poriadku mesta Bratislava stanovuje povinnosť zachovávať dôvernú informáciu a chrániť osobné údaje.

Trenčiansky samosprávny kraj

186. Článok V etického kódexu pre volených funkcionárov sa zaoberá zneužívaním úradnej moci, a to najmä zneužívaním verejných finančných prostriedkov alebo majetku, ako aj využívaním dôverných informácií na súkromné účely.

187. Etický kódex pre zamestnancov tiež zakazuje zneužitie finančných prostriedkov a majetku Trenčianskeho kraja na osobný prospech. Zamestnanci sú povinní chrániť dôverné informácie získané pri výkone svojich funkcií aj po skončení pracovného pomeru.

Vyhlásenie o majetku, záväzkoch a záujmoch

Požiadavky na vyhlásenie

188. Politicky volení/menovaní funkcionári – primátor a členovia mestského zastupiteľstva v Bratislave, predseda a členovia krajského zastupiteľstva Trenčianskeho kraja – musia deklarovать svoje činnosti a záujmy v súlade s § 7 zákona o konflikte záujmov. Vyhlásenia sa musia predložiť písomne do 30 dní od nástupu do funkcie, potom každý rok do 30. apríla a napokon jeden rok po skončení funkčného obdobia. Príjemcom vyhlásení predložených členmi miestnych a regionálnych výkonných orgánov je Výbor Národnej rady pre nezlučiteľnosť funkcií. Príjemcom vyhlásení podaných členmi zákonodarných zhromaždení je komisia daného zhromaždenia pre ochranu verejného záujmu pri výkone verejných funkcií; tajomník komisie vedie register vyhlásení, ktorý obsahuje meno funkcionára a dátum podania.

189. Je potrebné uviesť nasledujúce informácie:

- a) vyhlásenie o dodržiavaní pravidiel o nezlučiteľnosti;
- b) akékoľvek mimopracovné profesijné alebo podnikateľské činnosti;
- c) akékoľvek funkcie zastávané v iných štátnych, miestnych a regionálnych samosprávnych orgánoch, orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a akýchkoľvek iných právnických osôb, ako aj akékoľvek príjmy alebo výhody plynúce z týchto funkcií alebo činností;
- d) príjmy z výkonu verejnej funkcie, ako aj z akejkoľvek inej profesijnej činnosti;

- e) ich majetok, ako aj majetok ich manžela/manželky a maloletých osôb žijúcich v ich domácnosti. Patrí sem nehnuteľný majetok na bývanie aj na iné účely; hnutel'ný majetok, ktorého bežná hodnota presahuje 35-násobok minimálnej mzdy (približne 28 560 EUR); majetkové práva alebo iný majetok, ktorého nominálna hodnota presahuje 35-násobok minimálnej mzdy; alebo záväzky, ktorých predmetom je platba v hotovosti v nominálnej hodnote presahujúcej 35-násobok minimálnej mzdy
- f) v prípade vyhlásení na konci funkčného obdobia fyzické alebo právnické osoby, s ktorými bývalý úradník uzavrel zmluvy po ukončení funkčného obdobia“.

190. Vyhlásenia sa zverejňujú online, pričom sa vynechávajú osobné údaje blízkych osôb úradníka a údaje umožňujúce identifikáciu ich majetku. Vyhlásenia úradníkov výkonnej moci zverejňuje výbor národného parlamentu pre nezlučiteľnosť funkcií⁴⁸ a vyhlásenia členov miestnych a regionálnych zákonodarných zhromaždení zverejňujú príslušné komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie⁴⁹. Podľa štúdie, ktorú vykonala miestna pobočka Transparency International, 87 % obcí spĺňa požiadavky na zverejňovanie.

191. Verejní funkcionári mesta Bratislava a Trenčianskeho kraja zastávajúci riadiace pozície sú povinní v súlade so zákonom o práci vo verejnom záujme a zákonom o štátnej službe ohlásiť svoj majetok do 30 dní od svojho menovania a následne do 31. marca každého roka za predchádzajúci kalendárny rok. V súčasnosti je v meste Bratislava 136 zamestnancov⁵⁰, na ktorých sa táto povinnosť vzťahuje. V Trenčianskom kraji je 24 zamestnancov na riadiacich pozíciách, ktorí sú povinní predkladať majetkové priznania oddeleniu riadenia ľudských zdrojov, mzdového účtovníctva a krízového riadenia. Majetkové priznanie by malo obsahovať informácie o nehnuteľnom majetku, hnutel'nom majetku, majetkových právach a ostatnom majetku⁵¹. Kým hnutel'ný majetok a ostatný cenný majetok sa musia oceniť, v prípade nehnuteľného majetku takáto povinnosť neexistuje. Verejní zamestnanci nie sú povinní vykazovať svoje finančné záväzky (pôžičky, splatné platby atď.). Etický kódex pre zamestnancov Bratislavy odzrkadľuje tieto povinnosti.

192. Vedúci zamestnanci Bratislava predkladajú svoje majetkové priznania v zapečatenej obálke na registratúre oddelenia služieb občanom samosprávy. Následne sa odovzdávajú etickému komisárovi na prípadné kontroly a overenia (pozri nižšie), ktorý ich uchováva po dobu piatich rokov. Majetkové priznania sa nezverejňujú. Podobné opatrenia sú zavedené v Trenčianskom kraji, kde orgánom zodpovedným za prijímanie, kontroly a overovania je Oddelenie personálneho riadenia, mzdového účtovníctva a krízového riadenia.

Mechanizmy kontroly

193. Vyhlásenia podané primátorom Bratislavy a predsedom Trenčianskeho kraja, ako aj primátormi väčších obcí v Slovenskej republike, posudzuje parlamentný výbor pre nezlučiteľnosť funkcií. GET bol počas návštevy na mieste informovaný, že sekretariát výboru má štyroch zamestnancov. Samotný výbor má 15 členov. Ročne spadá do jeho pôsobnosti viac ako 2 000 vyhlásení. Výbor predkladá parlamentu správy o výsledkoch vykonaných kontrol.

⁴⁸ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=vybory/vybor&ID=173>

⁴⁹ Vyhlásenia členov Trenčianskeho krajského zastupiteľstva sú dostupné na tomto odkaze: https://www.tsk.sk/trenciansky-samospravny-kraj/zastupitelstvo-trencianskeho-samospravného-kraja/majetkove-priznania-poslancov-tsk.html?page_id=452629.

⁵⁰ K 1. septembru 2024.

⁵¹ Hnutel'ný majetok a majetkové práva a ostatné aktíva musia byť uvedené vo vyhlásení o majetku len vtedy, ak ich súhrnná hodnota presahuje 35 000 EUR.

194. Overovanie v praxi vykonáva sekretariát výboru a obmedzuje sa na úplnosť a primeranosť vyhlásení. Sekretariát môže overovať informácie vo vyhláseniach s údajmi z obchodných registrov a iných verejných registrov. Výbor môže v prípade pochybností požiadať verejného činiteľa o vysvetlenie. Ak vysvetlenie nie je dostatočné, výbor je oprávnený začať konanie podľa § 9 zákona o konflikte záujmov. Pokiaľ ide o nepredloženie vyhlásenia v stanovenej lehote, poskytnutie neúplných alebo nesprávnych informácií, tento postup môže viesť k uloženiu pokút (jednomesačný plat za nepredloženie vyhlásenia včas, trojmesačný plat za poskytnutie neúplných alebo nesprávnych informácií vo vyhlásení). Rozhodnutie výboru sa prijíma uznesením jednoduchou väčšinou, s výnimkou rozhodnutia o zastavení konania, ktoré vyžaduje trojpäťtinovú väčšinu v parlamente. Zasadnutia výboru nie sú verejné, hlasovanie výboru je však verejné. Rozhodnutia podliehajú súdnej kontrole Ústavného súdu. Od októbra 2024 boli proti starostom začaté tri konania.

195. Rovnaké pravidlá a postupy platia aj pre vyhlásenia predkladané členmi zastupiteľských orgánov miestnych a regionálnych samospráv, ktoré overuje komisia na ochranu verejného záujmu mestského zastupiteľstva v Bratislave, resp. krajského zastupiteľstva v Trenčianskom kraji. Tieto komisie sú zložené z členov zastupiteľských orgánov – v prípade Bratislavy deväť členov a jeden tajomník, v prípade Trenčianskeho kraja šesť členov a jeden tajomník – a sú im zodpovedné. V prípade pochybností o úplnosti alebo pravdivosti vyhlásení sú oprávnené požiadať príslušných poslancov o vysvetlenie. Ak príslušný orgán považuje vysvetlenie za nedostatočné, je oprávnený začať konanie. Zasadnutia komisií nie sú verejné.

196. Pokiaľ ide o zamestnancov verejnej správy mesta Bratislavy, kapitola 2.6 ods. 4 etického kódexu pre zamestnancov oprávňuje bratislavského etického komisára preskúmať ich vyhlásenia o majetku a finančných záujmoch na základe odôvodnených pochybností o správnosti poskytnutých informácií, ako aj o úplnosti vyhlásení. Tento postup sa zvyčajne spúšťa oznámením o možnom porušení etického kódexu, ktoré vyvoláva pochybnosti o výške majetku zamestnanca alebo o spôsobe jeho nadobudnutia. Etický komisár písomne vyzve dotknutého úradníka, aby informácie doplnil alebo poskytol vysvetlenie do 30 dní. Ak sa komisár domnieva, že doplňujúce informácie alebo vysvetlenie boli nedostatočné, môže byť začaté vyšetrovanie (podkapitola 3.3 bratislavského etického kódexu pre zamestnancov) a od zamestnanca môže byť požadované, aby vysvetlil dôvody takýchto podstatných zmien v majetku. Ak komisár začne vyšetrovanie, primátor môže poveriť členov etickej komisie a riaditeľa magistrátu/vedúceho kancelárie primátora/náčelníka mestskej polície, aby sa podieľali na preskúmaní príslušného vyhlásenia (vyhlásení).

Transparentnosť, prístup k informáciám a účasť verejnosti

Prístup k informáciám

197. Prístup k informáciám je upravený zákonom o slobode informácií, ktorý sa vzťahuje na rozhodovacie činnosti *okrem iného* miestnych a regionálnych orgánov, ako aj fyzických a právnických osôb, pokiaľ môžu rozhodovať o individuálnych právach a povinnostiach. Informácie musia byť zverejnené bez nutnosti preukázať právne alebo iné dôvody či záujmy (článok 3). Slovenská republika nepodpísala ani neratifikovala Dohovor Rady Európy o prístupe k úradným dokumentom (CETS 205).

198. Bratislava a Trenčiansky kraj sú povinné zverejňovať určité úradné informácie týkajúce sa verejného záujmu, ktoré vyplývajú z rôznych právnych predpisov (zákon o slobode informácií, zákon o finančných pravidlách verejnej správy atď.). Kategórie informácií, ktoré podliehajú zverejneniu, zahŕňajú rozpočet a riadenie;⁵² zmluvy, faktúry a objednávky;⁵³ verejné obstarávanie;⁵⁴ uznesenia a rozhodnutia.⁵⁵

199. Obmedzenia prístupu k informáciám sa týkajú *okrem iného* informácií utajovaných podľa zákona, osobných údajov a obchodného tajomstva (článok 9).

200. V Bratislave je postup zverejňovania informácií ďalej upravený smernicou S17 o zverejňovaní informácií, ktorú schválil primátor. V nadväznosti na zmeny a doplnenia tejto smernice v rokoch 2022 a 2024 sa uskutočnilo online školenie zamestnancov pre približne 50 zamestnancov. V roku 2022 sa uskutočnilo školenie pre zamestnancov verejnej správy v Bratislave v súvislosti so zverejňovaním informácií. Toto školenie zabezpečila interná právna podpora, ktorá na požiadanie poskytuje školenia pre rôzne oddelenia/útvary.⁵⁶

201. Žiadosti o zverejnenie a sprístupnenie informácií, ktoré má k dispozícii Úrad Trenčianskeho kraja, registruje a vybavuje oddelenie vnútornej kontroly, sťažností a petícií úradu Trenčianskeho kraja.

Transparentnosť a účasť verejnosti na rozhodovaní

Bratislava

202. Občania majú možnosť vystúpiť na zasadnutiach mestského zastupiteľstva k jednotlivým bodom po schválení členmi zastupiteľstva (článok 5 ods. 16 rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva v Bratislave), ako aj v rámci samostatného bodu bez nutnosti schválenia. Okrem toho zákon o samospráve umožňuje verejnosti vyjadriť sa k návrhom nariadení. Všetky materiály prerokované na zasadnutí mestského zastupiteľstva, záznamy z rokovaní, zápisnice a uznesenia sa zverejňujú a rokovania sa vysielajú naživo. Návrhy nariadení sa zverejňujú na pripomienkovanie 24 alebo 15 dní pred zasadnutím mestského zastupiteľstva, na ktorom sa majú prerokovať. Ostatné bežné materiály sa zverejňujú sedem dní pred zasadnutím mestského zastupiteľstva, na ktorom sa majú prerokovať.

203. Zákon o samospráve tiež stanovuje možnosť účasti verejnosti na pripomienkovom konaní (§ 6 ods. 4). Po dni zverejnenia návrhu všeobecného nariadenia môžu fyzické a právnické osoby do 10 dní predložiť svoje pripomienky k návrhu písomne, elektronicky alebo ústne do záznamu. Následne musí navrhovateľ nariadenia pripomienky vyhodnotiť a výsledok predložiť mestskému zastupiteľstvu najneskôr tri dni pred jeho rokovaním.

⁵² Informácie o rozpočtoch orgánu, výdavkoch a príjmoch, vrátane schváleného rozpočtu a jeho plnenia.

⁵³ Všetky zmluvy, ktoré sa musia zverejniť podľa zákona o slobode informácií, ako aj faktúry a objednávky, musia byť zverejnené na webovej stránke Bratislavy/Trenčianskeho kraja a v Centrálnom registri zmlúv Úradu vlády Slovenskej republiky.

⁵⁴ Všetky informácie o verejnom obstarávaní, vrátane vyhlásených verejných súťaží, výsledkov a zmlúv s dodávateľmi, musia byť dostupné prostredníctvom elektronických systémov, ako je Centrálny register zmlúv, alebo na webovej stránke Úradu pre verejné obstarávanie.

⁵⁵ Uznesenia, návrhy nariadení, výsledky hlasovaní a rozhodnutí, ako aj zápisnice zo zasadnutí mestského zastupiteľstva/krajského zastupiteľstva.

⁵⁶ Každé školenie trvá približne 90 minút a zúčastňuje sa ho asi 50 online účastníkov. K dispozícii sú aj záznamy zo školení.

Trenčiansky samosprávny kraj

204. Zasadnutia krajského zastupiteľstva sú verejné a verejnosť môže vystúpiť po podaní predbežnej žiadosti, ktorú musia schváliť poslanci.

205. Návrhy uznesení, ktoré majú byť schválené na zasadnutiach zastupiteľstva, sa zverejňujú na oficiálnej výveske najmenej 15 dní pred zasadnutím, aby sa k nim mohla verejnosť vyjadriť. Táto prax presahuje zákonnú požiadavku 10-dňovej lehoty na pripomienkovanie návrhov nariadení (článok 8 zákona o samosprávnych krajoch).

Tretie strany a lobisti

206. Neexistujú žiadne pravidlá týkajúce sa kontaktov volených predstaviteľov alebo zamestnancov miestnych a regionálnych orgánov s tretími stranami a inými lobistami, ani týkajúce sa zverejňovania takýchto kontaktov.

Kontrolné mechanizmy, dohľad a zodpovednosť

Mechanizmy dodržiavania predpisov

Bratislava

207. Dodržiavanie protikorupčnej legislatívy a legislatívy týkajúcej sa integrity politicky volenými/menovanými úradníkmi Bratislavy patrí do pôsobnosti parlamentného výboru pre nezlučiteľnosť funkcií (primátor a zástupcovia primátora) a komisie mestského zastupiteľstva pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (členovia mestského zastupiteľstva).

208. Dohľad nad dodržiavaním pravidiel integrity verejnými zamestnancami Bratislavy je hlavne v kompetencii etického komisára spolu s etickou komisiou, ktorých menuje primátor. Pri plnení týchto úloh im môžu pomáhať ďalšie osoby alebo útvary, ako napríklad náčelník mestskej polície, útvar vnútornej právnej podpory atď.

Trenčiansky samosprávny kraj

209. Smernica č. 3/2022 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie, ktorou sa zavádza systém riadenia boja proti korupcii pre úrad Trenčianskeho kraja, stanovuje, že predseda Trenčianskeho kraja vymenuje dozornú osobu zodpovednú za dohľad nad dodržiavaním protikorupčných pravidiel. Dozorný orgán priebežne hodnotí účinné zavádzanie protikorupčného systému, ako aj jeho primeranosť na riadenie korupčných rizík, ktorým čelí Trenčiansky kraj. Výsledky svojich pozorovaní zhrnie v hodnotiacej správe, ktorú raz ročne predkladá predsedovi na schválenie. Dozorný orgán môže pri hodnotení požiadať o pomoc externých konzultantov.

210. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie má za úlohu dohliadať na to, či predseda regiónu a poslanci regionálneho parlamentu dodržiavajú platné predpisy, najmä tie, ktoré sú obsiahnuté v zákone o konflikte záujmov. Komisiu tvorí predseda a päť členov, pričom tajomník komisie zabezpečuje technickú podporu pri zasadnutiach a spracovávaní dokumentov.

Bratislava

211. Vnútoraná kontrola patrí do pôsobnosti hlavného kontrolóra, ktorý je zamestnancom mesta voleným a odvolávaným mestským zastupiteľstvom. Hlavný kontrolór kontroluje dodržiavanie zákonnosti, hospodárnosti, úspornosti a efektívnosti pri správe a nakladaní s majetkom mesta, finančných operáciách (príjmy, výdavky atď.), vybavovaní sťažností a podnetov, dodržiavani záväzných právnych predpisov vrátane mestských, plnení uznesení mestského zastupiteľstva. Okrem mesta sa pôsobnosť kontrolóra vzťahuje aj na rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené mestom a na právnické osoby, v ktorých má mesto majetkový podiel. Kontrolná činnosť sa nevzťahuje na konania, v ktorých mesto v oblasti verejnej správy rozhoduje o právach, zákonne chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb.

212. Oddelenie vnútorného auditu je organizačnou jednotkou mestského úradu, ktorá má nezávislé postavenie. Je funkčne a organizačne oddelené od riadiacich a kontrolných štruktúr mestského úradu, ako aj od výkonu finančnej kontroly. Útvár vnútorného auditu podáva správy o svojej audítorskej činnosti priamo primátorovi. Činnosť vnútorného auditu sa riadi jeho rokovacím poriadkom a smernicou o vnútornom audite S19. Audity vykonávané oddelením vnútorného auditu majú predovšetkým ekonomický charakter a nezameriavajú sa na korupciu.

Trenčiansky samosprávny kraj

213. Oddelenie vnútornej kontroly, sťažností a petícií úradu Trenčianskeho kraja vykonáva vnútornú kontrolu úradu Trenčianskeho kraja a organizácií v jeho pôsobnosti na základe poverenia predsedu Trenčianskeho kraja. Konkrétne vykonáva inšpekcie, finančnú kontrolu vybraných finančných operácií a posudzuje hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť využívania verejných prostriedkov. Vede tiež centrálny register záznamov a správ o inšpekciách vykonaných vnútornými a vonkajšími kontrolnými orgánmi, s výnimkou úradu pre verejné obstarávanie.

214. Útvár hlavného kontrolóra vykonáva audity zákonnosti, hospodárnosti a efektívnosti správy a nakladania s majetkom, ktorý vlastní a používa Trenčiansky kraj, audity príjmov a výdavkov kraja, audity vybavovania sťažností a podnetov, audity dodržiavania platných predpisov a nariadení a audity výkonnosti. Útvár hlavného kontrolóra má právomoc nad úradom Trenčianskeho kraja, štátom financovanými a neziskovými organizáciami zriadenými Trenčianskym krajom, právnickými osobami, v ktorých má kraj majetkový podiel alebo ktoré prenajímajú alebo nakladajú s majetkom kraja, ako aj nad osobami, ktoré dostávajú dotácie od kraja (článok 19c zákona o samosprávnych krajocho).

Externá kontrola/audit

215. Externé audity v Bratislave a Trenčianskom kraji môžu vykonávať *okrem iného* Najvyšší kontrolný úrad, Úrad na ochranu oznamovateľov, Úrad pre verejné obstarávanie atď., a to každý v rámci svojich príslušných právomocí. V uplynulých piatich rokoch tieto orgány nevykonali žiadne audity týkajúce sa korupcie alebo otázok integrity v hodnotených miestnych a regionálnych orgánoch.

216. Zákon o samospráve a zákon o účtovníctve stanovujú povinnosť nezávislého auditu individuálnych a konsolidovaných účtovných závierok miest a obcí. V marci 2023 uzatvorila mesto Bratislava prostredníctvom verejného obstarávania zmluvu s audítorskou spoločnosťou „BDO Audit, spol. s r.o.“ na vykonanie audítorských služieb pre individuálne a konsolidované účtovné závierky za roky 2022–2025. Audítorské správy za rok 2023 a predchádzajúce roky sú k dispozícii online.⁵⁷ Trenčiansky kraj podlieha nezávislým auditom individuálnych a konsolidovaných účtovných závierok, rovnako ako všetky samosprávne kraje v Slovenskej republike.

217. Trenčiansky kraj nevykonával žiadny nezávislý/sociálny audit.

Správne preskúmanie

218. Podľa správneho poriadku je možné proti rozhodnutiam prijatým miestnymi a regionálnymi orgánmi podať odvolanie na orgán, ktorý rozhodnutie vydal. Príslušný orgán obce alebo regiónu môže o odvolaní rozhodnúť sám alebo ho do 30 dní od prijatia postúpiť odvolaciemu orgánu – primátorovi Bratislavy alebo predsedovi Trenčianskeho kraja. Rozhodnutie primátora alebo predsedu ako odvolacieho správneho orgánu je konečné.

219. Okrem toho vykonáva správne preskúmanie úkonov a rozhodnutí orgánov miestnej a regionálnej samosprávy prokuratúra v súlade so zákonom o prokuratúre. Prokurátor môže podať formálny protest, podnet alebo návrh na začatie súdneho konania proti nariadeniu alebo individuálnemu rozhodnutiu. Orgán môže protestu vyhovieť a nariadenie alebo rozhodnutie preskúmať. Ak protestu nevyhoví, prokurátor sa môže odvolať na súd. Upozornenie sa vydáva v prípade, ak pri vydaní úkonu alebo rozhodnutia neboli dodržané riadne postupy.

Súdne preskúmanie

220. Súdne preskúmanie správnych rozhodnutí miestnych a regionálnych orgánov upravuje správny poriadok. Návrhy na súdne preskúmanie musia byť podané do dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia alebo opatrenia prijatého orgánom verejnej správy, pokiaľ nie je stanovené inak. Správne konanie prokurátora vo veci rozhodnutia orgánu o zamietnutí protestu prokurátora musí byť vykonané v tej istej lehote. Správny súd môže napadnuté rozhodnutie zrušiť alebo sťažnosť zamietnuť.

221. Proti rozhodnutiu správneho súdu prvého stupňa možno podať kasačnú sťažnosť na najvyšší správny súd.

Oznamovanie korupcie a porušení integrity, ochrana oznamovateľov

Mechanizmy podávania verejných sťažností

222. Sťažnosti týkajúce sa konfliktu záujmov, majetkových a finančných vyhlásení a iných otázok integrity súvisiacich s primátorom a poslancami mestského zastupiteľstva v Bratislave možno podávať parlamentnému výboru pre nezlučiteľnosť funkcií a komisii mestského zastupiteľstva pre

⁵⁷ <https://bratislava.sk/mesto-bratislava/transparentne-mesto/rozpocet-a-hospodarenie/zaverecny-ucet>

ochranu verejného záujmu. Sťažnosti možno podávať písomne alebo elektronicky, pričom je potrebné uviesť podrobnosti o probléme a osobu podávajúcu sťažnosť. Oba výbory tieto sťažnosti posudzujú a vybavujú v súlade so svojimi postupmi, čím zabezpečujú transparentnosť a zodpovednosť vo verejnej funkcii. Sťažnosti týkajúce sa možného porušenia etického kódexu zamestnancov zo strany zamestnancov verejnej správy mesta Bratislava je možné podávať etickému komisárovi buď vložením do zabezpečenej schránky umiestnenej vo vstupnej hale radnice, zaslaním na zabezpečenú e-mailovú adresu⁵⁸, alebo ústne do záznamu etickému komisárovi.

223. Oznámenia o podozrení z protiprávneho konania, korupcie alebo porušenia etiky zo strany volených funkcionárov alebo zamestnancov Trenčianskeho kraja možno zaslať protikorupčnému supervízorovi poštou alebo e-mailom na špeciálnu e-mailovú adresu⁵⁹. Supervízor prešetruje oznámenia a svoje zistenia postúpi predsedovi alebo riaditeľovi úradu Trenčianskeho kraja, aby prijali potrebné opatrenia.

Povinnosť oznamovať

224. Trestný zákon (článok 340) stanovuje povinnosť oznámiť orgánom činným v trestnom konaní všetky trestné činy, za ktoré hrozí trest odňatia slobody v dĺžke najmenej desiatich rokov, čo zahŕňa všetky trestné činy korupcie, ako aj všetky prípravné činy týchto trestných činov (článok 341). Tieto ustanovenia sa rovnako vzťahujú na všetkých politických funkcionárov a zamestnancov miestnych a regionálnych orgánov.

225. Príslušné etické kódexy, ktoré sa vzťahujú na zamestnancov oboch hodnotených subjektov aj na volených predstaviteľov Trenčianskeho kraja, obsahujú aj povinnosť bezodkladne nahlásiť akékoľvek podozrenie z korupcie, neprimeraného správania alebo porušenia kódexu. Je potrebné pripomenúť, že na volených predstaviteľov Bratislavy sa nevzťahuje žiadny kódex správania. Nie sú teda povinní hlásiť neprimerané správanie, ktoré nespĺňa znaky trestného činu.

Ochrana oznamovateľov

226. Právny rámec pre ochranu oznamovateľov poskytuje zákon č. 54/2019 o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti (zákon o ochrane oznamovateľov). Ustanovuje podmienky ochrany osôb pred neoprávnenými sankciami v pracovnoprávných vzťahoch v súvislosti s oznamovaním trestných činov alebo iných protispoločenských činností, ako aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri oznamovaní takýchto činov. Ustanovuje tiež povinnosti štátu, miestnych a regionálnych orgánov v oblasti prevencie protispoločenskej činnosti a protikorupčného vzdelávania a odbornej prípravy.

227. Zákon definuje závažnú protispoločenskú činnosť ako protiprávny čin, najmä:

- poškodzovanie finančných záujmov Európskej únie (články 261 až 263 Trestného zákona (TZ)), podvody vo verejnom obstarávaní (článok 266 TZ), korupcia a niektoré trestné činy verejných činiteľov podľa kapitoly 8 osobitnej časti TZ;
- trestné činy, za ktoré TZ stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou presahujúcou tri roky; alebo
- správne delikty, za ktoré sa ukladá pokuta s hornou hranicou najmenej 30 000 EUR.

⁵⁸ etika@bratislava.sk

⁵⁹ protikorupcii@TSR.sk

228. Zákon umožňuje oznamovateľom zostať voči svojmu zamestnávateľovi v anonymite. Osoby, ktoré si želajú získať ochranu, musia podať žiadosť prokurátorovi alebo príslušnému správnomu orgánu v závislosti od povahy oznámených skutočností.⁶⁰ Oznamovateľovi môže byť udelená odmena až do výšky 50-násobku minimálnej mzdy.

Bratislava

229. Bratislava prijala smernicu č. 29 o podávaní, overovaní a registrácii oznámení oznamovateľov protispoločenských činností s cieľom implementovať vnútroštátny právny rámec. Ustanovuje podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnom alebo inom podobnom vzťahu, ako aj postup podávania, prijímania, overovania a uchovávanía oznámení. Zakazuje tiež bránenie podávaniu oznámení a akékoľvek odvetné opatrenia voči oznamovateľovi.⁶¹ Tieto ochranné opatrenia sa odzrkadľujú v etickom kódexe pre zamestnancov.

230. Orgánom určeným na prijímanie oznámení o podozreniach zo zneužitia v zmysle zákona o ochrane oznamovateľov je hlavný kontrolór. Oznámenia je možné podávať písomne, e-mailom alebo ústne a príslušné informácie sú zverejnené na webovej stránke mesta Bratislava⁶². Oznámenie je možné podať anonymne. Hlavný kontrolór prípad nezávisle prešetrí, informuje zúčastnené strany a v prípade skutočností trestnoprávnej povahy podá správu o zisteniach spolu s navrhovanými nápravnými opatreniami orgánom činným v trestnom konaní. V rokoch 2020–2024 bolo zaregistrované len jedno oznámenie o podozrení z protiprávneho konania.

Trenčiansky samosprávny kraj

231. Trenčiansky kraj má dva rôzne systémy na vybavovanie oznámení o protiprávnom konaní. Podľa smernice č. 4/2022 o vnútornom systéme prijímania, overovania a evidencie oznámení o korupčnom správaní môže ktokoľvek podať oznámenie týkajúce sa protikorupčného alebo integritného protiprávneho konania nadriadenému, ktorý je povinný ho zaznamenať a prešetriť. V tomto rozsahu má nadriadený kontrolnú právomoc na vstup do priestorov a vyžiadanie dokumentov. Správa o vyšetrovaní sa predkladá oznamovateľovi a vyšetrovaným osobám. Po vyšetrovaní môže nadriadený postúpiť prípad orgánom činným v trestnom konaní alebo akémukoľvek inému príslušnému orgánu, alebo prípad uzavrieť a archivovať.

232. Pri vykonávaní zákona o ochrane oznamovateľov smernica č. 5/2019 o vnútornom systéme prijímania, overovania a evidencie oznámení o protispoločenských aktivitách stanovila hlavného kontrolóra ako osobu prijímajúcu oznámenia od zamestnancov Trenčianskeho kraja. Oznámenia mu

⁶⁰ Obeti a/alebo svedkovi, ako aj poškodenému v trestnom konaní, je priznaný právny status v súlade s Trestným poriadkom. V rámci trestného konania môže mať obeť postavenie oznamovateľa trestného činu, poškodeného alebo svedka, a má preto práva a povinnosti stanovené v príslušných ustanoveniach tohto poriadku. Ochrana obetí a zásady poskytovania ochrany a podpory obetiam sú upravené zákonom č. 247/2017 Z. z. o obetiach trestných činov. Okrem ustanovení týkajúcich sa trestného konania je ochrana svedkov osobitne upravená zákonom č. 86/2025 Z. z. o ochrane svedkov.

⁶¹ Osoba podá oznámenie o protispoločenskom správaní určenému úradníkovi (v Bratislave – hlavnému kontrolórovi). Ak oznamovateľ podozrieva, že voči nemu dochádza k odvetným opatreniam, mal by to nahlásiť aj hlavnému kontrolórovi, ktorý musí oznámenie preskúmať s cieľom zistiť, či sa odvetné opatrenia skutočne vykonávajú. Ak oznamovateľ podá oznámenie priamo Úradu na ochranu oznamovateľov, akékoľvek oznámenia týkajúce sa potenciálnych odvetných opatrení voči oznamovateľovi sa musia predložiť aj tomuto úradu.

⁶² <https://bratislava.sk/mesto-bratislava/transparentne-mesto/oznamovanie-protispolocenskej-cinnosti-v-podmienkach-hlavneho-mesta-sr-bratislavy>

môžu byť zasielané poštou alebo e-mailom na adresu⁶³. Nastavenie systému je podobné tomu, ktoré je opísané v predchádzajúcom odseku v súvislosti so smernicou č. 4/2022.

233. Od nadobudnutia účinnosti oboch smerníc neboli podané žiadne oznámenia o podozreniach z protispoločenského správania.

Vynúiteľnosť a sankcie

Mimotrestné vynucovacie mechanizmy

234. Možné porušenia zákona o konflikte záujmov alebo iných ustanovení týkajúcich sa integrity zo strany primátora a zástupcov primátora Bratislavy, ako aj predsedu a podpredsedov Trenčianskeho kraja, má vyšetrovať parlamentná komisia pre nezlučiteľnosť funkcií, zatiaľ čo porušenia spáchané poslancami mestského zastupiteľstva v Bratislave a krajského zastupiteľstva v Trenčíne má vyšetrovať komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie príslušného zastupiteľstva. Tieto komisie konajú z vlastnej iniciatívy alebo na základe sťažnosti. Môžu väčšinou odporučiť uloženie akejkoľvek sankcie stanovenej v zákone o konflikte záujmov (článok 9 ods. 6 až 17), od pokuty cez povinnosť ukončiť nezlučiteľnú funkciu a činnosť až po stratu mandátu. Rozhodnutie o uložení takýchto sankcií prijíma národný parlament v prípade členov výkonnej moci a mestské zastupiteľstvo alebo krajské zastupiteľstvo v prípade členov posudzovaných zastupiteľských orgánov.

235. V prípade zamestnancov mesta Bratislava má dodržiavanie kódexu správania zabezpečovať etický komisár. Oznámenia o možných porušeniach sa majú prešetriť do 30 dní. Písomné stanovisko uzatvárajúce prešetrenie sa zasiela predsedovi etickej komisie a riaditeľovi mestského úradu /veliteľovi mestskej polície/riaditeľovi kancelárie primátora, v závislosti od pozície zamestnanca. Na základe posúdenia komisára etická komisia väčšinovým rozhodnutím stanoví stanovisko k porušeniu a odporúčanie na prijatie opatrení, ktoré sa postúpi príslušnému zamestnávateľovi. Konečné rozhodnutie o nápravných a disciplinárnych opatreniach prijme zamestnávateľ.

236. Porušenie etického kódexu zamestnancom verejnej správy predstavuje porušenie pracovnej disciplíny a má za následok tieto sankcie: a) napomenutie, sprevádzané konkrétnymi opatreniami na nápravu nedostatku; b) odňatie motivačných zložiek mzdy (napr. osobný príplatok, ak bol priznaný, nevyplatenie mimoriadnej odmeny); c) skrátenie dovolenky; d) prepustenie (za opakované menšie porušenia a závažné porušenia pracovnej disciplíny)⁶⁴.

237. Podobný systém a sankcie sa uplatňujú na porušenie noriem integrity verejnými zamestnancami Trenčianskeho kraja podľa smerníc č. 3/2022 a č. 4/2022. Protikorupčný supervízor prešetruje každé prijaté oznámenie a navrhuje sankcie v súlade so služobným poriadkom predsedovi Trenčianskeho kraja. Predseda môže právomoc ukladať sankcie delegovať na riaditeľa úradu Trenčianskeho kraja.

238. Porušenie povinností týkajúcich sa konfliktu záujmov podľa článku 23 zákona o verejnom obstarávaní sa považuje za správny delikt a Úrad pre verejné obstarávanie môže uložiť aj pokutu. V prípade zmlúv financovaných aj z externých zdrojov (napr. z fondov EÚ) môže byť uplatnená 100 % korekcia a povinnosť vrátiť finančné prostriedky.

⁶³ hlavnykontrolor@TSR.sk

⁶⁴ V súlade s kapitolou 11 Služobného poriadku pre zamestnancov v Bratislave.

Trestné konanie

239. Žiadny z politicky volených úradníkov ani zamestnancov miestnych a regionálnych orgánov nepodlieha imunite voči trestnému stíhaniu. Podliehajú preto všeobecným ustanoveniam trestného zákona a trestného poriadku. Podľa trestného zákona je spáchanie trestného činu zneužitím zamestnania alebo postavenia na získanie neoprávnenej výhody priťažujúcou okolnosťou.

Štatistiky

240. Za posledných päť rokov neboli zaznamenané žiadne prípady odvolania volených funkcionárov alebo zamestnancov Bratislavy alebo Trenčianskeho kraja z dôvodu korupcie alebo iného protiprávneho konania súvisiaceho s integritou, ani neboli zaznamenané žiadne trestné konania vo veci korupcie, do ktorých by boli zapojení takíto funkcionári.

241. V roku 2024 parlamentný výbor pre nezlučiteľnosť funkcií prešetroval sťažnosť proti primátorovi Bratislavy týkajúcu sa zverejnenia videa a príspevkov na sociálnych médiách o otvorení zrekonštruovaných komerčných priestorov, čo mohlo predstavovať porušenie článku 4 ods. 2 písm. f) zákona o konflikte záujmov, ktorý zakazuje úradníkovi používať svoje meno alebo podobu na reklamné účely. Výbor dospel k záveru, že k porušeniu nedošlo.

242. V rokoch 2021 až 2024 vyšetroval bratislavský komisár pre etiku jeden prípad týkajúci sa možného porušenia pri prideľovaní nájomných bytov, ktorý bol následne postúpený orgánom činným v trestnom konaní.

Membership of the Council of Europe's anti-corruption body, the Group of States against corruption (GRECO), spans the European continent and also includes the United States of America and Kazakhstan.

GRECO members (48) by date of accession:

Belgium, Bulgaria, Cyprus, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Iceland, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Romania, the Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden (founding states – 1 May 1999); Poland (20 May 1999), Hungary (9 July 1999), Georgia (16 September 1999), the United Kingdom (18 September 1999), Bosnia and Herzegovina (25 February 2000), Latvia (27 July 2000), Denmark (3 August 2000), the United States of America (20 September 2000), North Macedonia (7 October 2000), Croatia (2 December 2000), Norway (6 January 2001), Albania (27 April 2001), Malta (11 May 2001), the Republic of Moldova (28 June 2001), the Netherlands (18 December 2001), Portugal (1 January 2002), Czechia (9 February 2002), Serbia (1 April 2003), Türkiye (1 January 2004), Armenia (20 January 2004), Azerbaijan (1 June 2004), Andorra (28 January 2005), Ukraine (1 January 2006), Montenegro (6 June 2006), Switzerland (1 July 2006), Austria (1 December 2006), Italy (30 June 2007), Monaco (1 July 2007), Liechtenstein (1 January 2010), San Marino (13 August 2010), and Kazakhstan (16 January 2020).

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 46 member states, including all members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

